

ఆంధ్రమిత్ర

1234

ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544

నంపుటము ౧౭ } చెన్నపట్టణము 1930-వ సం॥ మార్చి నెల 25-వ తేది మంగళవారము } సంచిక ౨౯౮
Vol. 17 } MADRAS, TUESDAY, 25th MARCH 1930. } No. 298
శ్రీ శుక్లనామనంపత్నర ఫాల్గుణమాస బహుళ ఏకాదశి

అమృతాంజనము!

అన్ని విధములగు నొప్పులకు
నంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువుబొట్ల
కాపును. పార్శ్వపునొప్పుల కారదొలును.
బొట్ల బోగొట్టును. దెబ్బకుల భేదించును.
వాపుల రూపుమాపును. దగ్గునుతగ్గించును
చురకను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. గొప్పల తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

AMRUTANJAN

BEST INDIAN PAIN-BALM

గొప్పగొప్ప వారిచే

జేలకుజేలు యోగ్యత

వత్తములు పొందియున్నది

పంచభాష చీటి చూచి కొనిన

జానము గలుగదు.

చక్కని డబ్బితో నజా నీసా 1-1 0-10-0

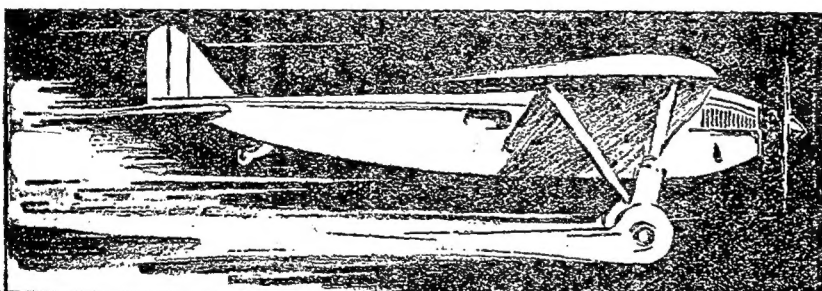
డబ్బా 1-1 రు 6-4-0 లు.

ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో

6, 7 రంబు కెట్టెవీళి, మద్రాసు

109, ఫ్రెరిరోడ్డు, భోక్రు, బొంబాయి.

వేగము
స్టీమ్లైన్ పార్కర్ డ్యూఫోల్డ్తో
త్వరితముగ వ్రాయనగును

క్రలము ముంచుటవలన ఆలోచన తగ్గి చేతికి బహుళ గల్గును.
ఈ వేగముగ వ్రాయుపద్ధతి నవలంబించుచు, నేడే మీ దుకాణా
దారుని వద్దను వెల్లి పార్కర్ కలమును చూచును.

పాశ్చిమోక్త చివర భాగము మెత్తగ యుండి కొనితముపై
త్వరితముగ వ్రాయుటకు పీలుగనున్నది.

పార్కర్ డ్యూఫోల్డ్ "ఎక్కువ ఒత్తిడి" లేకనే నీరా వేగ
ముగ ప్రవహించును. శ్రమలేక చాలనేపు వ్రాయనగును.

సామాన్య కలములకంటె 240/0 ఎక్కువనీరా పార్కర్ కలముం
దు పట్టుటచే గాఢ, తేలికగలదై వివిధ-విధలో నుండగలవు.
నమ్మకమైనదానికొరకు "జి. ఇ. ఓ. యస్. పార్కర్ డ్యూ
ఫోల్డ్" జేరను గమనించుడు.

డ్యూఫోల్డ్ యస్ ఆర్. రు 25/-

" జె ఆర్. రు 18/-

" నేడే. రు 18/-

పంపకదారు:-

Dodge & Seymour Ltd.,
Bombay, Calcutta,
Madras, Delhi
Lahore, Karachi.

AUTHORIZED PARKER SERVICE STATIONS

M. Husson All & sons, Bunder Street, Madras jalal sons, Rattan nazar Road, Madras.

Parker Duofold

ఉప్పు పరిశ్రమ నశించిన విధానము

(శ్రీ సుబ్బారావుగారు)

1. సాలీనా మనిషి 1 కి రు 0-8-3 చొ॥ ఉప్పుపన్నును చెల్లించుచున్నాడు.

2. పాశ్చాత్య దేశములలో హాలండు దేశములో అక్కడి పూర్వకాలపు పిన్కో కోడ్డులో ఖైదీలకు ఉప్పువెయ్యిని తీసి నిపెట్టుట చేసి యొక కఠినశిక్షగా పరిగణించెడివారు. ఇందు వల్ల వారి శరీరములో పురుగులు బయలుదేరి చనిపోయెడివారు. దీనినిబట్టి ఉప్పుగాలి, నీటి మెళుకువ వలెనే ప్రతీకదానికి ఉప్పుమాదా ముఖ్యమైన వస్తువు యున్నది.

3. ఉడకబెట్టిన ఆహార పదార్థములందు స్వతస్సిద్ధముగా దానియందున్న ఉప్పుభాగము తగ్గిపోవును. అందుచే ఉప్పును చేర్చి తినవలసి యుండును.

4. ధనికులవలె బీదవారు కూరగాయలు, పండ్లు, పాలు మొదలైన పదార్థములను కొనుటకు శక్తిలేక ధర తక్కువగల బియ్యమునే ఆహారముగా తీసికొందురు. ఇట్టి బియ్యముందు ఉప్పుభాగము తక్కువగుటచేతను ఉప్పును కొనుక్కొని యిందు చేర్చవలయును. ఇందువల్ల బీదవారే ఎక్కువ ఉప్పును వాడుచున్నారు.

5. 1765 లో లార్డు క్లయిపు ఒకవర్తకసంఘమును లేవదీసి ఉప్పు తయారుచేయుట, అమ్మట మొదలగు వ్యాపారమును మన దేశస్థులకుండి లాగుకొని తామే నడిపింప మొదలిడిరి. మన దేశస్థులు యజ్ఞేష్వగా పూర్వమువలె తయారుచేయుటకు వీలులేకుండా నుండునట్లు కొన్ని చట్టములను ఏర్పాటుచేసిరి. మనదేశస్థులకల్గిన నిష్ణా తుడుచుటకై ఉప్పుధర మణుగునకు రు 2-0-0 లు మించియుండ గూడదనియు, మన దేశములో ఎచ్చోటకు పంపినను స్థానికవస్తులను లేకుండునట్లు చట్టములను ఏర్పాటు చేసిరి.

6. 1768 లో ఒక్కొక్కడు 50 వేల మణుగులను మించి ఉప్పును తయారుచేయ గూడదనియు, యిటుల తయారుచేసిన ఉప్పు అంతయు ఒకటికెండు ముఖ్యపట్టణములకు తెచ్చి అందుపై నూరు మణుగులకు 30 సిక్కారుపాయలు పన్ను విధింపబడినట్లు ఆ ఉప్పును దేశమునందు అమ్మటకు అనుజ్ఞ యివ్వబడినది. ఇందువల్ల ఉప్పు రాబడి తగ్గిపోయినది. కారణమేమంటే ఉప్పు తయారుచేయువారు అధికంగా తయారుచేసి రహస్యంగా నట్టి ఉప్పును అమ్మకొనుటచే తగ్గుదలకు కారణమైనది. యీతగ్గుదల సవరణచేయుటకై లార్డు హేస్టింగ్స్ కొన్ని నూతన చట్టముల నేర్పాటుచేసెను. ఆచేవన (1) ఉప్పుతయారగు ప్రతిచోట ధరలు సమత్యముగా నుండవలెను. (2) గవర్న మెంటువారి కొరకే ఉప్పు తయారు చేయవలెనుగాని స్వంతంగా తయారుచేసి రహస్యంగా అమ్మకొనుటకు వీలులేదు. (3) ఉప్పు తయారుచేయు కొరాలను ప్రతిఆయిదువత్సరములకు కవులుగా యిచ్చట కేర్పాటుచేసిరి. యీ ఏర్పాట్లవల్ల కూడ రహస్య వ్యాపారం తగ్గలేదు. అందువల్ల గవర్న మెంటురాబడి అనుకొన్నట్లుగా హెచ్చలేదు. అందువల్ల 1780 లో ఎక్కువకాల పరిమితితో కవులును కిచ్చు ఏర్పాటు చేసిరి. ఈఉప్పు కొరాలలను ప్రత్యేక అధికారుల అధీనము దుంచి వారి పరిపాలనకు లోబడి ఉప్పును తయారుచేయుట కేర్పాటుచేసిరి. ఈ ఏర్పాట్లతో ఉప్పురాబడి గవర్న మెంటుకు అమితంగా హెచ్చినది.

తక్కువ ఉప్పును తయారుచేసిన ఎక్కువ ధరకు అమ్మచున్నారు. ఎక్కువ తయారుచేసిన తక్కువధరకు అమ్మలని యుండును. అందువల్ల ఉప్పును విరివిగా తయారుచేయుటకు నిర్బంధించిరి. తక్కువ ఉప్పు తయారు అగుటలకు ధర హెచ్చుగానుండుటచేతను కావలసినంత ఉప్పును కొనుక్కొనలేకపోవుచున్నారు. యిట్టిరీతి సాక్ష్యమును 1836 లో గవర్న మెంటువారు తీసుకున్నందువల్ల తేలినది.

పై కమిటీయెదుట 1836 లో జాన్ క్రాఫర్డు సాక్ష్య మిస్తూ గవర్న మెంటువారు ఉప్పును స్వాధీనము చేసికొన్నందువల్ల ఉప్పువాడకము క్షిణి నదని యాదిగువ అంతెంతో రజావు చేసెను.

సం॥రం	జనాభా	ఒక మనిషి వాసినఉప్పు పౌ॥ ఉప్పు(పౌనులు)	తయారుచేసిన ఉప్పు(పౌనులు)
1793	24000000	11-90	286054000
1803	27840000	11-27	313820000
1813	31717000	11-67	370368000
1823	35598000	11-44	407191000
1833	41288000	8-74	360862000
1843	48607000	9-0	437598000

కేరే పైసాక్ష్య మిస్తూ 1823 లో దానూయిషను మ 1 కి సాలీనా 12 పౌనుల ఉప్పును తినుదండేవా రనియు, కాని

1833 సం॥రమున పన్నయి క్షిణి పోవుటవల్ల 8 క్షి పౌనులలోనికి క్షి నదనియు చెప్పెను.

9. అల్లాండురు రైడ్ ను 1836 లో పై కమిటీవారు సాక్ష్యముడుగగా చెప్పిన దేవునగా ఇంగ్లాండులో మ 1 కి సాలీనా 25 పౌనుల ఉప్పును వాడుచున్నారని చెప్పెను.

10. జాన్ క్రాఫర్డు సాక్ష్యమిస్తూ బెంగాలు, చెన్నపురి సిపాయిలు ఇతర దేశములలో పనిచేయునపుడు సాలీనా 17 పౌనుల ఉప్పును వాడెవారు. బొంబాయి సిపాయిలు 45 పౌనులు వాడెవారు. ఈ వాడుదల ఓడలమీద ప్రయాణము చేసినపుడు ఎక్కువ అయ్యెడిది అని చెప్పెను.

11. 1793 లో భూస్వాములుగాని, జమీందారులుగాని వారివారి భూములలో ఎవరైనను ఉప్పును తయారుచేసిన యెడల గవర్న మెంటువారికి తెలుపనియెడల వారిని రు 5000 ల జూల్కానాతో శిక్షింతుమని చట్టములను తయారుచేసిరి.

12. 1819 లో ఉప్పు చేయుటకు కుండలో నీరుపోసి కాచినయెడలగాని మ రేరీతిగాగాని ఉప్పును తయారు చేసిన యెడల రు 500 లు జూల్కానా వేయుటకు సాట్టు డిపార్టుమెంటు ను ఏర్పాటు చేసిరి.

13. 1831 లో ఎల్వీన్ దొర హిందూదేశములోనే ఉప్పును తయారుచేయుటవల్ల గవర్న మెంటురాబడికి నష్టము నచ్చుచున్నట్లుల యాదిగువ అంతెంతో జూపి ఇంగ్లాండునుండి ఉప్పు దిగుమతి చేయుటవల్లనే గవర్న మెంటుకు లాభము వున్నదని తెలిపెను.

తయారు చేయబడ్డ ఉప్పు

1793-1794 మొదలు 1844-45 వరకు 237 కోట్ల 8 లక్షల 47 వేల 554 మణుగులు. ఈ సరకు అంతయు దిగుమతి అయినచో మణుగునకు రు 3-0-0 లు చొ॥ నుంకము వసూలు

కేసినయెడల, రు 71 కోటి 20 లక్షల 42 వేల 662 రూపాయిలుండును. ఈ ఉప్పును మనదేశమునందే తయారుచేసి విక్రయించుటవల్ల నచ్చిన రాబడి 60 కోట్ల 62 లక్షల 68 వేల 280 రూపాయిలు. దిగుమతి చేయక యీదేశమునందే ఉప్పును తయారుచేసి నందువల్ల కలిగిన నష్టము 10 కోట్ల 57 లక్షల 74 వేల 382 రూపాయిలు. ఈ కేసులో ఉప్పు తయారుచేయుటవల్ల చణుగునకు ఒక రూపాయి ఖరీదు అగుచున్నది. యీ లెక్కప్రకారము టన్ను ఖరీదు 54 పిల్లింగుల 6 పెన్సులగును. యీ ఉప్పునే ఇంగ్లాండునుండి తెప్పించినచో 44 పిల్లింగులు అగుచున్నది. ఇంగ్లాండులో ఉప్పు ఖరీదు టన్నునకు

20 పిల్లింగులు
ఓడచార్జీ లో టన్నునకు
20 పిల్లింగులు
భీమాలు మొదలై నవి
4 పిల్లింగులు
మొత్తము
44

దిగుమతివల్ల లాభము 10 పిల్లింగుల 6 పెన్సులు.

14. ఇంగ్లాండులో 1825 లో ఉప్పుమీద నుంకము తీసివేయగా ఉప్పుపరిశ్రమ అభివృద్ధి చెందెను. ఉప్పుధర పడి పోయెను. ఎక్కువగానున్న ఉప్పును మన దేశమునకు దిగుమతి చేసిన యెడల తమ దేశమునకు ధర పెరుగకుండ నుండునని తలంచి ఓడలలో అడుగుభాగమున తూకముగా నుండునని ఎంచి మనదేశములో దిగుమతి చేయుట ప్రారంభించిరి. ఉప్పును ఓడలయందు వేయక పూర్వము ఖరీదుగల లోహపదార్థములను వేసెడువారు. అందువల్ల లోహాలధర పెరిగి నష్టము కలిగెడిది. ఉప్పువల్ల ఏవిధంగాను నష్టం లేకుండా నుండునని

రసాయన చాయశాల

మేలైన గట్టి చాయనూలు వ్యాపారం, తూర్పువాకిలి, మధుర.

గట్టిచాయ నూతన రంగునూలు రకములు తయారుచేయడములో "ఇండియాలో" నెల్లను మొదటివా రని మిక్కిలి ప్రఖ్యాతి చెందినవారు.

అన్ని రకములలోను పక్కారంగులు సరినుగా చిక్కును.

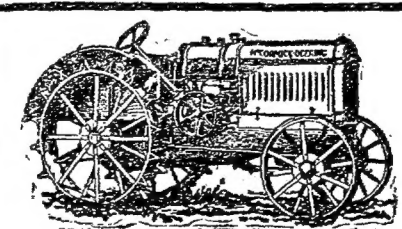

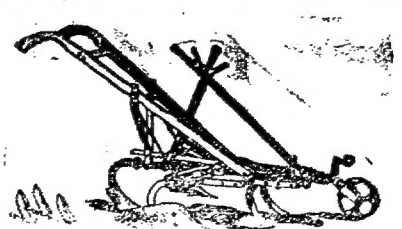
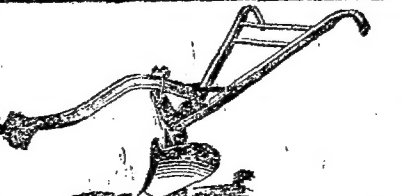
ఒకపర్యాయము మా రకములను ఉపయోగించినవారు, మా రంగునూలు వినా, మరి యితర రకములను ముట్టరు.

శాంపిల్ ఆర్డర్ వ్రాయించేది.

అగ్నినియన్ పీథి, మద్రాసు.

యు. ఎస్. ఏ. చికాగోలోనున్న ఇంటర్ నేషనల్ హార్వెస్టర్ కంపెనీకి సోల్ ఏజంట్లు

సుప్రసిద్ధమైన మాక్ కార్మిక్ - డిరింగ్ ట్రాక్టర్. వందలకొలది అనేకసంవత్సరములనుండి భారతదేశమునందు చక్కని సేవ యొనర్చుచున్నది. ప్రస్తుతము బహుసం దున్నవాటిలో మిక్కిలి శక్తిగల ట్రా రు.

లోతుగా దున్నుటకు ఇంటర్ నేషనల్ ట్రాక్టర్ మోటోబోల్డ్ నాగలి ప్రత్యేకముగా నల్ల రేగడభూమికి తగినది.

ఎడ్లకు తగిన ఐ. హెచ్. సి. కల్రివేటరు వరుసలమధ్య పైరు చేయుటకు కావలసిన చులకనైన పనిముట్టు. కలుపు తీయుటకు, కట్టలు ఏర్పరుచుటకు కూడ తగినది.

పి. అండు ఓ. బస్టర్ ఇదిగాక యితర రకముల నాగళ్లు, పనిముట్లు, వ్యవసాయ సంబంధమైన మెషీనులు వగైరాలు కూడ మావద్ద సదా నిల్వలోనున్నవి. పూర్తి వివరములుగల క్యాటలాగును వ్రాయవలెను.

తెలుగుకొని లోపముల మొదలు ఉప్పును వేయడం ప్రారంభించిరి.

15. ఇతర దేశముల ఉప్పు తయారు ధరకన్న మనదేశములో తయారుధర హెచ్చుగా నున్నది. ఇందుకు కారణము అనవసరమైన శాఖలును, ఉద్యోగములను హెచ్చుగా పెట్టుటయూనే.

16. ఉప్పు దిగుమతి ఎక్కువైనకొద్దీయు గవర్నమెంటు వారు ఉప్పు తయారుచేయుటను తగ్గించిరి. యిందువల్ల యీ ఉప్పుపరిశ్రమలో పనిచేయు కూలివాండ్రకు జీవనోపాధి పడిపోయి 1866 లో ఒకసా దేశములో మృత్యు సంభవించి చాలమంది తిండిలేక చచ్చిపోయిరి.

17. ఉప్పుపన్ను చెన్నరాజధానిలో హెచ్చిన విధానము.

Table with 3 columns: సం||రములు, రు.అ.పై, and years. It lists price increases for various years from 1806 to 1870.

18. కడప, కర్నూలు, బళ్లారి (ఆంధ్రదేశములో) జిల్లాలలో మట్టినుండి ఉప్పును తయారుచేయుట కలదు. ఇందులో రెండురకాలుగా నున్నది. నల్లమట్టినుండి తయారుచేసేది, తెల్లఉప్పుగావచ్చును. దీనిని మనుష్యులు వాడుదురు. ఎర్రఉప్పు ఎర్రనేల మట్టినుండి తయారుచేసి పశువులకు వాడేవారు. ఈ దేశీయపరిశ్రమను అణచి విదేశములనుండి దిగుమతి అగు ఉప్పు అమ్మకమును వ్యాపింపజేయుటకై లైసెన్సులు తీసుకోవలెను. ఆటంకము తెన్నియోపెట్టి క్రమేణా యీ పరిశ్రమను నశింపు చేసిరి.

19. మనదేశములో సముద్రతీరములం దున్న ప్రాచీన పట్టణములలో తయారుగు ఉప్పునుకూడ బ్రిటిషు గవర్నమెంటే కొనుగట్టుగా 1815 లో ఏర్పాట్లు చేసికొనిరి. ఇందుకొరకు ప్రాచీనవారు 4 లక్షల రూపాయలు కాంపెనేషనుగా యిచ్చిరి. 1818 లో అన్నోట్ల నుండే ఉప్పుపరిశ్రమను బ్రిటిషు వారే అధిపతి చేసికొని ప్రాచీనవారికి కావలసినది యిచ్చు ఏర్పాట్లు చేసుకొనిరి. ఇందులకుగాను ప్రాచీనవర్గ మెంటుకు 14 వేల రూపాయలను కంపెనేషనుగా యిచ్చిరి.

20. పంజాబులో సిన్ ఇండస్ అనుపేరు కల గనులు గలవు. ఈ గనులలోని ఉప్పును మనదేశములో అమ్మేసేవారు. త్రవ్వకీయడంతప్ప మరే శ్రమ యిందులేదు. సిక్కుల రాజ్యపరిపాలనలో రన్ జెత్ సింగు పరిపాలనలో యీ గనుల ఉప్పునిద ఆదాయము నాల్గులక్షల రూపాయలు లుండేది. గవర్నమెంటు రీజంటు పరిపాలనలో 6 లక్షల రూపాయలకు హెచ్చినది. 1849-50 సం||రములలో 8 లక్షలున్న 1850-51 లో 15 లక్షలున్న 1851-52 లో 18 లక్షలున్న 1853-54 లో 19 లక్షలున్న ఈ గనులమీద ఆదాయము హెచ్చినది.

21. రాజపుత్రప్రాంతములో ఉప్పు నిచ్చు సరస్సులు అక్కడక్కడ గలవు. వీటిన్నిటిని ఆసంస్థానాధీశులనుండి క్రమముగా బ్రిటిషువారు స్వాధీనము చేసికొనిరి. జోధపూరు మహారాజు వద్దనుండి వీరి స్వాధీనములో నున్న ఉప్పు నిచ్చు సరస్సులను (సంభార సరస్సును) అద్దెకు తీసుకోవెను. సాలీనా 1 లక్ష 25 వేల రూపాయలు ఇచ్చుటకును, 8 లక్షల 25 వేల మణుగులకంటె అధికంగా ఉప్పును తయారు చేసినయెడల నూటికి రు 20 ల వొ|| అదనంగా యిచ్చుటకును యిదిగాక తయారుచేసిన ఉప్పులో సాలీనా 7 వేల మణుగుల ఉప్పును దర్బారునకు యిచ్చుటకును మున్నగు మరతులతో బ్రిటిషువారు ఈ ఉప్పుపరిశ్రమను దేశీయులనుండి తీసుకొనిరి.

22. 1878-79 లో ఉప్పుధర హిందూదేశ మంతటలో సమానముగా ఉండవలెనని మణుగు రు|| 2-8-0 లకు ఏర్పాటు చేసిరి. యందుకు కారణము యీ దిగుమతిగా వేరుచేర్చ రాష్ట్రములలో ధరలేదా లున్నందున లేదా పోయి ఒకేరేటుకొరకీటుల చేసిరి.

Table with 3 columns: బెంగాలు, మణుగు, రు. 3-4-0; పంజాబు, ,, 3-0-0

Table with 3 columns: నార్తవెస్టు ప్రావిన్సు, బొంబాయి, చెన్నపురి, and prices.

బొంబాయి రాజధానిలో ఉప్పును తయారు చేయడల చినవారు జిల్లా కలెక్టరువల్ల లైసెన్సును పొందవలెను. ఉప్పు తయారుచేయు ప్రదేశములపై తనిఖీకొరకు మద్యోగములను నియమించుట, లైసెన్సుల నిచ్చుట, తొలగించుట మొదలగు హక్కులన్నియు వీనికి గలవు. తయారుచేయవలసిన మొత్తము నీతడే నిర్ణయించవలెను.

24. ఉప్పుపరిశ్రమ విధానమును దీనిని న్యవసాయ శాఖ, చేపల పరిశ్రమ, మున్నగు శాఖలకు ఎంతెంత వినియోగించుచున్నారో మున్నగు అంశములను గూర్చి కలెక్టరును రహస్యముగానే యుంచుచున్నాడు గాని వెల్లడిచేయుటలేదు.

25. ఈదిగువరీతిగ ఉప్పును సగటున సాలుకు వాడుచున్నారు.

Table with 4 columns: పానులు, పానులు, and prices for various items like ఇంగ్లడు, పోర్చుగలు, రష్యా, ఆస్ట్రీయా, సైను, హాలండు.

వై విధంగా ఉప్పు వాడే దేశములలో మనదేశములో

Table with 6 columns: దేశముల పేర్లు, 1923-24, 1924-25, 1925-26, 1926-27, 1927-28. It lists consumption data for various countries.

ఇతర దేశములనుండి రమారమి మనదేశమునకు 1 1/2 కోటి రూపాయల విలువగల ఉప్పు దిగుమతి అగుచున్నది. మన దేశమునకు ఖర్చుఅయ్యే ఉప్పు, మొత్తములో 3 వ వంతు అయి యున్నది. మిగిలిన 2 వంతులు మనదేశములోనే గవర్నమెంటు వారు తయారుచేసి అమ్ముచున్నారు.

తప్ప ఇతర దేశములలో ఉప్పునిద పన్ను లేదు. ఇంగ్లండు పోర్చుగల్ దేశములలో పరిశ్రమలకొరకై ఎక్కువ ఉప్పును వాడుచున్నార గాని అంతా తినుటకు గాదు.

26. ఇంగ్లండుదేశములో ఉప్పునిద సుంకము తీయక మునుపు ఉప్పుపరిశ్రమలకు పశువులకు న్యవసాయమునకు అనగా పాలములలో చల్లిన పురుగుపట్టుకుండా నుండుటయు బాగా పెరుగుటకు ఉపయోగపడు వని అక్కడి శాస్త్రజ్ఞులు నుడిచిరి. గొర్రెలకు మేరలకు ఉప్పు పెట్టినయెడల ఉన్ని బాగా పెరిగి పాలు అధికముగా ఇచ్చుననియు ఆరోగ్యము గలదిగా నుండుననియు పరిశోధనలపూర్వకముగా నిర్ణయించి చెప్పిరి. మనదేశములో ఉప్పు బొంబాయి రాజధానిలో న్యవసాయమునకు యిత్తురుగాని అందు ఎముకపాడి కురుదాయిలు కలుపుటచేత పశువుల భవయోగ పడుటలేదు. ఉప్పు చేదును నశింపజేయునని కూడ శాస్త్రజ్ఞులు నిర్ణయించిరి.

27. కాగితము, బట్టలు, సోడా, నల్లు, తోట్లు బాగు చేయుట, గ్లాసు, మున్నగు పరిశ్రమ లన్నిటికి మూలాధారము ఉప్పు అయి యున్నది. ఉప్పుధర హెచ్చినందున ఈ పరిశ్రమలు ఎక్కువ ధరతో గిట్టుబాటుగను. అందువల్ల యితర దేశములలో మనదేశపరిశ్రమలు పోటీని జేయలేకున్నవి. పరిశ్రమాభివృద్ధికి ఉప్పుపన్ను ఆటంకముగానే యున్నది.

28. ఇతర దేశములనుండి హిందూదేశమునకు దిగుమతి అగు ఉప్పుయొక్క విలువ.

Table with 6 columns: దేశముల పేర్లు, 1923-24, 1924-25, 1925-26, 1926-27, 1927-28. It lists import data for various countries.

విదేశములనుండి వచ్చు ఉప్పు ఈ దిగుమతిగ మనదేశములోనిరాష్ట్రములయందు విడుదల అగుచున్నది.

Table with 6 columns: రాష్ట్రము, 1923-24, 1924-25, 1925-26, 1926-27, 1927-28. It lists production data for various states.

29. 1924-25 లో ఉప్పునిద 7 కోట్ల 89 లక్షల రూపాయలు ఇండియా గవర్నమెంటునకు వచ్చినది.

మరా:— 'మెనోగ్రాఫ్ ఆఫ్ కామన్ సాల్ట్' అను పుస్తకములోని ముఖ్యసారాంశమునే వైస్ ప్రాసెసిని.

Advertisement for 'హనుమాన్ కవచమ్' (Hanuman Kavacham) featuring an illustration of Lord Hanuman and text describing its benefits for health and protection.

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1930 నవంబరు 25 వ తేదీ మంగళవారము

1. ధాన్యములు

నియ్యముపస్తాలు		
మసూమ తొక్కరి	6 45	12 8 0
మసూమి	15 8 0	14 0 0
శిరి	16 0 0	17 0 0
రామి	8 0 0	8 12 0
మత్తలు	19 0 0	20 0 0

2. ధాన్యము వస్తువులు

కందులు పస్తా 1-1 ర 208	12 12 0	14 0 0
మసూమ	16 0 0	17 0 0
మసూమ	14 0 0	16 0 0
మసూమ	17 8 0	18 0 0
మసూమ	7 4 0	8 0 0

3. నూనెవస్తువులు

మత్తలనూనె కా 1-1	110 0 0	118 0 0
మత్తలనూనె కా 1-1	14 0 0	19 0 0
మత్తలనూనె కా 1-1	40 0 0	41-0-0
మత్తలనూనె కా 1-1	92 0 0	95 0 0

4. చిల్లరవస్తువులు

చావకనూనె కా 1-1	100 0 0	108 0 0
చావకనూనె	60 0 0	65 0 0
చావకనూనె (గుంటూరు) కా 1-1	98 0 0	108 0 0
గిరినూనె కా 1-1	28 0 0	38 4 0
గుంటూరుచావకనూనె	28 0 0	49 0 0
అపారచక్కెర పస్తా 1-1	25 4 0	25 8 0
చింతకండు కా 1-1	28 0 0	38 0 0

5. ఇనుము

కట్టరకం కా 1-1	80 0 0	81 0 0
యరం	24 0 0	30 0 0
కట్టరకం	24 0 0	30 0 0

6. నూలు

నం 20 చెన్ను సింహంబాది	6 5 0	
నం 6 ,, కరీ	8 10 0	
నం 24 ,, కరీ	5 4 0	
నం 40 నాడుగు 10 పా	9 6 0	
నం 20 1/2 రెడ్డి	6 1 0	
నం 40 రాజ్	6 5 0	
నం 4 చెన్ను నడిదు	3 4 0	
44 నాండ్	4 12 0	

7. పోహములు

చెంది 100 కులం 1-1	56 0 0	59 6 0
చావక కులం 1-1	21 18 0	22 0 0
మసూమ 1-1	18 12 8	
ఇత్తడి కా 1-1	241 0 0	248-0-0
రాగి కా 1-1	827-0-0	830-0-0

8. రంగులు

అతిమెలు ప్రియమలంబు అతివరయిక్ సింహంబాదు		
సిరిరంగ 1 రతి	0 10 0	
14 రతులు	1 10 6	
28 రతులు	1 0 9	
55 రతులు	1 3 0	
1 అందరు	1 8 6	
రక్త-టుపాస్తుపా-బెల్ అనగా (బర్లి-రెడ్డు)	3 4 0	
కాంగో 8 8	1 0 0	
మి 4	1 2 0	

మదరాసు శాసనసభ

(సోమవారము ఉదయమున)

న్యాయశాఖ

డిల్ బి కృష్ణస్వామయ్యగారు న్యాయశాఖకొరకు రు 8768800 ల నొంగవలసినదని గోరి.

డి. బి. సి. సి. ఎతి రాజులు నాయకుగారు డిమాండు నందు రు 100 ల తగ్గింపవలెనని ప్రతిపాదించుచు, కోర్టులో దావాలు పరిష్కరించుటలో చాల ఆలస్యము జరుగుచున్నదనియు కేసు లెన్నియో వత్సరములకొలది నిలిచిపోవుచున్నవనియు నుడువుచు, ఈవిషయమును విచారణచేయుట కొక యుపసంఘము నియమింపవలెనని నుడివరి.

ఎం. బాలసుబ్రహ్మణ్య మొదలియారు, జె. ఎ. సాల్వానా గార్లు ప్రతిపాదనను బలపరచిరి.

సామి వేంకటాచలచెట్టిగారు ప్రతిపాదనను బలపరచుచు, రాజకీయ నిందితులను, కార్మిక నాయకులను, తప్పుపండ్ల కఠినముగ శిక్షింపవలెననియు, అందువలన ప్రభుత్వమువారికి తమపై ప్రీతికలుగుననియు ఒక విధమున భారము, న్యాయాధికారిలో వ్యాపించుచున్నదని నుడివరి. అందుచే, న్యాయాధికారు లిట్టి నిందితులను శిక్షించుట క్రమమున నాతు ర త ను గన్నరచుచున్నారు. ఏ రాజకీయపు కేసు విచారణను ఈ యధి ప్రాయమే, నివాసికహృదయములందు ధృవపడుచున్నది. లేనియెడల, డ. ఇ. వై. సమ్మేకేసునందు న్యాయాధికారి అట్టి ప్రారముగ శిక్షను విధించియుండదు అని నుడువుచు, వేంకటాచల చెట్టిగారు మరికొన్ని యదాదానలు నొసగిరి.

వేంకటాచలచెట్టిగారు ముగించుచు, రౌలెటు కేసు నందు రాజధాని ప్రధానమేజిస్ట్రేటునుగురించి గావించిన విమర్శలను గురించి ప్రభుత్వమువారు విచారించియున్నచో సదరు నివేదికమును ప్రకటించి మేజిస్ట్రేటునుకును ప్రజలకును న్యాయముగలగజేయుండవలసినది. అటులచేయకపోవుటవలన ప్రజలలో చాల అనుమానమును వ్యాపింపజేసినవా రగుచున్నారు అని నుడివరి.

లామెంబరు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు, హైకోర్టులో దావాలుపరిష్కరించుటయందు చాలస్యమును తగ్గించుటకు ప్రభుత్వమువారు కైకొనినట్టియు, కైకొనజేయు సంస్కరణలు నుదాహరించిరి. ఇందుకు మొదట, న్యాయమూర్తులసంఖ్య హెచ్చింపబడెను. మామూలకర్మకాండకు సంబంధించిన విషయముల పరిష్కరించుటకాగా "మాస్టరు ఆఫ్ రోబ్బు" నియమింపబడెను. సిటిసివిలు కోర్టు అధికారి కారములు హెచ్చించుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. ప్రస్తుతము న్యాయమూర్తులు చేయుచున్న పనిలో కొంతభాగమును రిజిస్ట్రారులకు మార్చుటకు గను తగినశాసనముగావించుటకు భారత ప్రభుత్వమువారికి శిఫార్సుచేయబడెను. కేసుల పరిష్కారములో ఆలస్యము జరుగుచుండుటకు-లామెంబరు చాల దీప్త మగువాదనలు గావించుటకారణము. (నవ్వు ఒకరు-రాదు.) సిటిసివిలునుజుట్టియు త్వరితముగ విషయముల గ్రహింపజాలకున్నారను విమర్శలకు లామెంబరు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు సిటిసివిలుజుట్టివని ప్రకటించిరి.

రాజధాని మేజిస్ట్రేటునుగురించి, కాలెటుకేసులో హైకోర్టు న్యాయమూర్తులు గావించిన విమర్శలనుగురించి, ప్రసంగించుచు, మేజిస్ట్రేటు ఒసంగిన సమాధానమును హైకోర్టు న్యాయమూర్తులు ముప్పుకు విచారింపరనియు, అందులో ఇద్దరు మేజిస్ట్రేటు ప్రవర్తనలో నెట్టి అశ్రేష్ఠతయొకమును లేదని ఆభిప్రాయ మొసంగి రనియు ప్రభుత్వము వారా శిఫార్సుల సంగీకరికరించి రనియు నుడివరి. సదరు నివేదికను ప్రకటించుట ప్రజాశ్రేయస్సునకు భంగకరము గనుక, ప్రకటింపరాదని ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించుకొనిరి.

వి. భానోజీరావుగారు ప్రతిపాదనను బలపరచిరి. వి. మునిస్వామి నాయకుగారు ప్రసంగించుచు, కేసుల పరిష్కారమునందు చాలస్యము జరుగుటకు న్యాయవాదులుగూడ కారణమని లామెంబరు గావించిన ఆరోపణను తీవ్రముగ నెదిర్చిరి. లా రిపోర్టులను ప్రభుత్వమువారిచేతనే ప్రచురింపవలెననియు, ఇతరులు ప్రచురింపకుండ చేయుటచితమనియు లామెంబరు డిలీషన్ ఆభిప్రాయమును ఖండించిరి.

ఇతరులు ప్రకటించిన రిపోర్టులలో ప్రచురింపబడినవివర ఒక వత్సరమునకను గూడ, కొన్ని ముఖ్యపునకేసులు ప్రభుత్వపు రిపోర్టులయందు ప్రచురింపబడుటలేదని నుడివి, ప్రైవేటు సంస్థలు ప్రచురించురిపోర్టులను ప్రకటించిరి.

లామెంబరు:- నేను దరహామీద న్యాయవాదులను నిందింపలేదు. నేనుగూడ నొకప్పుడు న్యాయవాదిని.

జేమ్సుగారు:- ప్రతిపాదనను బలపరచుచు కేసుల పరిష్కారమునందు జరుగుచున్న ఆలస్యమును తీవ్రముగ ఖండించిరి.

సి. గోపాల మీనను, గారు ప్రతిపాదనను బలపరచిరి. ప్రతిపాదనను వోటునకు బెట్టగా నెగ్గెను. 35 గురు అనుకులముగను, 32 రు ప్రతికులముగను సర్దుకుల నొసగిరి.

సబుజుట్టిల వేతనము

పిమ్మట సభవారి అనుమతిపై కె. ఆర్. వేంకటరామయ్య గారు "ఆక్టింగుగా పని చేయుచున్న సబుజుట్టిలకు- వారికి న్యాయముగ రావలసియున్న వేతనాభివృద్ధిని, రద్దుచేయు నిబంధనలను నిరసించుటకాగా, డిమాండునందు రు 100 ల తగ్గింపవలెనని ప్రతిపాదించిరి.

రా. బి. టి. ఎ. రామలింగచెట్టిగారు బలపరచిరి.

లామెంబరు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు, ఈ విషయమును ప్రభుత్వముగారు ఆలోచించుచున్నారనియు, సాధ్యమైనంతవరకు ప్రభుత్వమువా నీవిషయమును సానుభూతితోనే విచారించెదరనియు నుడివరి.

ప్రతిపాదన ఉపసంహరించుకొనబడెను.

నాగన్న గొడుగారు డిమాండునందు రు 100 ల తగ్గింపవలెనని ప్రతిపాదించుచు జిల్లా నెవన్సు జడ్జిపదవులన్నిటిని భారతీయములుగ నొనర్చవలెనని ఈ కాఖయం దించుమించు పూర్తిగ యూరపీయనులనే నియమించు పదవిని నిరసించుచు ఈ కాఖను సంత్తుప్తికరముగ భారతీయులు నిర్వహింపగలరనియు భారతీయులనే నియమించునెడల చాల వ్యయము తగ్గవనియు, అందుచే నికమీద భారతీయులనే నియమింపవలెననియు ప్రతిపాదకుడు నుడివెను.

కె. సి. రామని మీననుగారు ప్రతిపాదనను బలపరచిరి.

లామెంబరు ప్రతిపాదనను ఎదుర్చుచు, జిల్లా నెవన్సు జడ్జి పదవులకు నియమింపబడు యూరపీయను, "వి. సి. ఎస్. కాఖకు చెందినవా రనియు, వారి యుద్వోగవరతు లన్నియు భారతము-నిర్ణయించుననియు, స్థానిక ప్రభుత్వమువారి కధికారము లేదనియు నుడివరి.

ప్రతిపాదనను వోటునకు బెట్టగా పిగిపోయెను.

పిమ్మట డిమాండు అంగీకరింపబడెను.

సభవారి రంకెట ఫలావరములకు లేచిరి.

నవయుగ హృదయహారము ప్రభుమకుసుము

వేమ

(బాబూ అశ్వినీకుమారదత్తు)

అనువాదకుడు వెలువోలు సీతారామయ్య చౌదరి వేమయను వేరుతో కామమోహములకు దాసులై పీడింపబడు మనుజుల నుద్ధరింపగల నుద్ధరింపఁగలుగు. ఇందు ప్రేమలక్షణములు, దాని సాధించు నుపాయములు నుభోగముగా వివరింపబడినవి. ప్రతిమనుజుడు ముఖ్యముగా ప్రతి నవయువకుడు తప్పక చదువదగిన గ్రంథము. ఆదర్శనియులగు అశ్వినీబాబుగారి జీవన చరిత్రకూడ కలదు. కవిరాజు త్రిపురనేని రామస్వామి చౌదరిగారి యుపక్రమణికాసహితము. ఫెడరేట్ కాగితము - వెల ఆ 2 మాత్రం.

వెలువోలు సీతారామస్వామయ్య చౌదరి, శ్రీభాషాసంజీవినీసంఘము, అమృతలూరు పోస్టు, తెనాలి తాలూకా. ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము, మద్రాసున కూడ లభించును.

ఒక బేషధ విసోదము

మరియు

కలరా నివారిణి

హాడ్వోటీస్ అరికులేరియనుండి తయారు చేయబడినది

ప్రస్తుతకాలమునందున్న వాటిలో అమోఘమైన ఓషధి. కలరాకు, అతిసారమునకు ప్రప్రథమ మోతాదే గుణవిచ్ఛుచున్నట్లు గొప్పవైద్యులచే నిర్ధారణ చేయబడినది. అనుకూలమైన ధరలు రు. 0-15-0, 1-12-0, 3-4-0.

ఫార్మికొలాజికల్ రిసెర్చి ఇన్స్టిట్యూట్ పోస్టుబాక్సు నెం. 504, మద్రాసు. పి. టి.

విజయనగరం

డాక్టర్. జమ్మి వెంకట్రమణయ్య

లీవరు అండు స్ప్రీన్ వ్యాధులకు ప్రత్యేక చికిత్స నిచ్చు వైద్యులు. మద్రాసులో ఖాయముగా నుందురు. ఉత్తర ప్రత్యుత్తరము లన్నియు క్రింది ఆడ్రసునకు వ్రాయవలెను. నెం. 27, మాధవపెరమాళ్ కోయల్ పీఠి, మైసూరు ముద్రాగు.

జాబులు

ఆంధ్రమాగాణి సభ

ఆంధ్ర యిరిగేవను కాన్ఫరెన్సు, ఇదివరలో తెలుపబడినట్లు, ఈనెల 28 తేదీన తెనాలిలో జరుగదు. ఏప్రిలు మాసమున, 15 లేక 16 తేదీలలో జరుగును. ఆ సభకు శ్రీ డి|| బి|| ఆర్.గోపాలాచారి అధ్యక్షులుగా నుందురు. శ్రీ డి|| బి|| బొల్లిని మునిస్వామినాయుడుగారు సభను తెరచెదరు. ఆంధ్రరైతుల సంఘముతరపున నేను సభను ఆహ్వానించుచున్నాను.

జి. రంగనాయకులు (అక్కుపర్లు).

ద్వితీయ ఫిర్యా- ఆదిమాండ్రసభ-శ్రీకృష్ణపట్టణము
ఈనెల 30 వ తేదీ పగలు 12 గంటలనుండి రిజిస్టర్డ్ తూర్పుగోదావరిజిల్లా ఆదిమాండ్ర మహాజనసంఘమువారి యాజమాన్యమున రాజమండ్రితాలూకా శ్రీకృష్ణపట్టణ గ్రామములో ఆదిమాండ్ర సభ జరుపబడును.

తత్సభకు రాజమండ్రి వాస్తవ్యులు కునుకు వెంకటరామయ్యగారు అధ్యక్షులుగా నుండుటకు దయతో సంగీకరించిరి.

గోపాల వెంకన్న,
అహ్వనసంఘాధ్యక్షులు.

విశాఖపట్టణముజిల్లా సేవాదళ.
వాలంటీయర్లకు విజ్ఞప్తి

మార్చి 31 వ తేదీని జిల్లాదళము మాడుగులనుండి బయలుదేరి ప్రచారము చేయుచుండునని ఇదివరకు తెలియబరచితిని. కాలము అన్యవధిగానున్న పేతువుచేతన, వసంతవర్షాత్రములందు కొందరు నిమగ్నులయి ఉండవలసియందట చేతను జైజిల్లాదళము మార్చి 31 తేదీని గాక ఏప్రిలు 11 దిని బయలుదేరుటకయి యేర్పాటు చేయబడినది. ఈలోగా చేరిన సేవాదళమునకు వలయు శిక్షణాసంకుటకయి సీతానగరము ఆశ్రమమున తరిగీతుపొందిన శ్రీయుత బస్సుల పీఠవెంకట సత్యనారాయణగారు కోరబడిరి. వారు మాడుగులయందు 25 వ తేదీనుండి తరిగీతుచేయుటకయి ప్రారంభింతురు. శిక్ష సలసింపజేసెటకయి వచ్చునా రాతేదీలోగా మాడుగుల రాగీరెదను.

శ్రీమత్స్వవంశం బలరామభూపతి దేవవర్మ.

విశాఖపట్నంవారి సత్యాగ్రహయాత్ర

జిల్లాలో వాలంటీరులు 29 వ తేదీ లోపుగా అధ్యక్షులు, లేక కార్యదర్శి ప్రకటించుసలమున చేరవలెను. వెంటనే శిక్ష, సత్యాగ్రహసభాధ్యక్షుడు విజయనగరము పంపవలెను.

విజయనగరం సత్యాగ్రహసభ అధ్యక్షుడు ద్వారకా దీక్షితులు ప్రకటించున దేనుగా:- మహాత్మునిచే ప్రారంభింపబడిన స్వాతంత్ర్య సమరమున తమ సర్వస్వమును ధారపోయి సకలత్పింపకొనిన విశాఖపట్నంజిల్లా వాలంటీరులకు ప్రస్తుతం విజయనగరమున కేంద్రస్థానమును ఏర్పరుపవలయునని పెద్దల సలహాపై నిర్ణయింపబడినది. ఇచ్చట వాలంటీరులకు శిక్ష గలపబడును. జిల్లాసంఘము అనుమతిపొంది సంవత్సరాదినాడు అనగా మార్చి 31 వ తేదీని సత్యాగ్రహ యాత్ర ప్రారంభమగును. వివరములు ముందు ప్రకటించబడును. ఈ యాత్రయందు చేరదలచినవారు నాకు వెంటనే తమ పేర్లను పంపకోరుచున్నాను.

మొదటిదశయన చేరినవారు, గోదావరిజిల్లావారివలెనే కాలినడకపై జిల్లాయం దంతటను తిరిగి ఉప్పు సత్యాగ్రహము చేయవలెను.

జిల్లాప్రజలు ఈ ఉద్యమమునకు తోడ్పడి జరుగనున్న శాంతియుత స్వాతంత్ర్యసమరమున ప్రాణములను ధారపోసి స్వాతంత్ర్యస్థాపనముకు దృఢసంకల్పమును గావింపవలయునని కోరుచున్నాను. వెంటనే విద్యార్థులు చేరవలెను.

జిల్లాకాంగ్రెసు సభ్యులు వెంటనే విజయనగరంలో దీక్షితులుగారి బహుళ సహావేశము కావలెనని జిల్లాకాంగ్రెసు సంఘ అధ్యక్షులు, కార్యదర్శి ప్రకటన తీర్తిపై పత్రికలో ప్రచురించ కోరడమైనది.

ద్వారకా దీక్షితులు.

అపాయము లేనిది, విరేచనకారి.

జబ్బు, జ్వరము, పిత్తము మున్నగు వ్యాధులు గల కిడ్నీ కో. సి. సి. సి.

తల్లీ! బిడ్డకు మంచి విరేచనకారి

కాలిఫోర్నియా అత్రిపండ్ల పర్పత్తు.

"California Syrup of Figs"

4

బిడ్డకు మలబద్ధకము, పిత్తము మొదలగు వాటి వల్ల జ్వరము తగిలికొన్నప్పుడు ఒక స్పూన్ కాలిఫోర్నియా ఫిగ్ సిరప్ (California Syrup of Figs) ఇచ్చిన, జీర్ణకోశమునందు వంచి ఒకలిని పుట్టింపి మలమును అపాకాయువులను కఠినమునుండి తొలగించును. జీర్ణకోశమును శుభ్రపఱచును బాత్రిగా హానియేమియు చేయదు. మత్తుపదార్థము లేవ్వయు యిందు చేర్చబడవు.

కాలిఫోర్నియా ఫిగ్ సిరప్

(California Syrup of Figs) కొఱకు మీకెప్పుడు అనుగుణము. పిల్లలకు పెద్దలకు పథ్యపాన విషయము లన్నియును సవిస్తరముగా సీసామీదనే వ్రాయబడియుండును. కెమిస్టలందరివద్దను దొరకును. తల్లీ! మీరు (California Syrup of Figs) కాలిఫోర్నియా ఫిగ్ సిరప్ నే కోరుడు. తేనియెడల యిమిటేషను నొకదానిని బళయుదురు.

విశాఖపట్టణములో శాసనోల్లంఘనము

విశాఖపట్టణము జిల్లాలో శాసనోల్లంఘనమును గురించిన ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. విజయనగరమున మండల సభ జరిగినవాటినుండియు కూడ శ్రీ మారేపల్లి రామచంద్రశాస్త్రిగారును చింతించి మార్గనారాయణగారు ఈ విషయమున ప్రచారము చేయుచున్నారు. ఇప్పుడు ఎలమంచిలి తాలూకాలో వారును యజ్ఞ నారాయణ శర్మగారును సంచారము చేయుచున్నారు. ఉప్పుపట్టు మెక్కడ సంతృప్తికరముగ అతిక్రమించుట కవకాశముకలదో ఆయాచోట్ల పరిశీలించుచు అక్కడక్కడనున్న పెద్దలతో సంప్రదింపుచున్నారు. పరిశీలించు లుత్సాహకరముగ నున్నట్లున్నది. వారి అనుభవములు అభిప్రాయములు ఈ సెలెఖతున అనకాపల్లిలో జరుగనున్న జిల్లా సంఘమువారికి నివేదించి వారి ఆజ్ఞల ననుసరించి శాసనాధికారముచేయుటకయి ఏర్పాట్లు గావింపబడును. సేవాదళమునందు చేరదలచినవారిలోగా ఆయాచోట్లకు కాంగ్రెసు సంఘముల వారిద్వారా తమ పేర్లను మండలకాధికారికి మాడుగులకు పంపి ఈ నెల 25-వ తేదీని వాలంటీర్ల తర్ఫీదు మాడుగులలో ప్రారంభమగున గాన అచ్చటికి రావలయును.

భమిడిపాటి జగన్నాథరావు,
మాడుగుల కాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శి.

విశాఖపట్టణముజిల్లా జాతీయోపసంఘము

విదేశ ప్రభుత్వములను నిలుపేదలకు హెచ్చు బాధకలిగించుటకు కారణమైనది ఉప్పుచట్టము. కావున మొదట అబాధ తీర్చుటకు ప్రాముఖ్యత గాంధీమహాత్ముడు శాంతి దండయాత్రకు ఈ నెల 12 తేదీని బయలుదేరి యిప్పటివరకు అడ్డులేకుండా ఆయా ప్రాంతములనున్నాడు. కాని మహాత్ముని ఏప్పుడు నిర్బంధింతురో తెలియదు. తన్ను నిర్బంధించిన వెంటనే పౌరతాళము చేయవలయునని మహాత్ముడు కోరియున్నాడు. కాబట్టి, మహాత్ముడు నిర్బంధింపబడినట్లు తెలిసిన వెంటనే కాంగ్రెసు సంఘములు ఉన్నచోట్లను మాత్రముగాక లేనిచోట్లను కూడ దేశాధిమాను లకు జిల్లా ప్రజలందఱును తమంతట తాము శాంతియుతముగ సంతృప్తి చూపౌతాళము చేసి, మహాత్మునియందు తమకున్న గౌరవమును చూపుదరు గాక! తమ దేశాధిపానమును వెల్లడింతురు గాక!

మారేపల్లి రామచంద్రశాస్త్రి,
ఉపాధ్యక్షుడు.

విశాఖపట్నంజిల్లా మహాజనులకు విజ్ఞప్తి

హిందూస్థానీ సేవాదళమువారి లాహోరు తీర్మానము ప్రకారము యీనెల 30 తేదీ ఆదివారము ఉదయము ఎనిమిది గంటలకు శాంతి నైమిత్త్య స్వరాజ్యవ్యవస్థాపకీతా నమస్కారములను 31 తేదీ సోమవారము ఉదయము 9 గంటలకు యీ ప్రభుత్వము కాలినడకను సంతృప్తి స్వాతంత్ర్యసంపాదనార్థమై బయలుదేరుచున్నారు. ఈ ప్రభుత్వ సత్యాగ్రహదళము మాడుగులనుండి బయలుదేరి ప్రచారము చేయుచు నాయకులచే నిర్ణయింపబడిన స్థలమున ఆయా శాసనోల్లంఘనములను చేయుదురు. కావున యీ శాంతి నైమిత్త్యములో చేరదలచుకొన్నవారు మైదానభూమిని తేదీలలోగా యీక్రింద చిరునామా గలవారికి దరఖాస్తులు పంపగోరెదను. శాసనోల్లంఘనమునకు సిద్ధముగనన్న వాడను శాంతి నైమిత్త్యములో చేరదలంపుకొన్నవారును కూడా పై తేదీలలోగా మాడుగుల రాష్ట్రాధిపతుల స్త్రీపురుష వివేకత లేకుండ పదిసంవత్సరములు దాటిన ప్రతివారును శాంతి నైమిత్త్యములో చేర సర్వ తగలదు. వివరములు ముమ్మందు తెలుపబడును. విశాఖపట్టణముండల హిందూస్థానీ సేవాదళ నాయకుడు

శ్రీమత్స్వవంశం బలరామభూపతి దేవవర్మ
మాడుగుల

తిరుపతి డి|| ము|| కోర్టులో

O. S. 139/29.

వాది:- మినాక్షిగారి సుబ్రహ్మణ్యం

ప్రతివాదు:- 1. పగడాల పెరుమాళ్లనాయుడు, 2. పగడాల గోవిందసామినాయుడు, 3. పగడాల కృష్ణ సామినాయుడు.

వా. వద్ద ప్రతివాదులు దఫాలువారిగా కుటుంబ సెలవులకుగాను తీసుకొనివ్రుండు బాకీ రూ. 423-14-6 లకు దావా తేబడివున్నది. స|| దావా విచారణకుగాను 1930 సం|| ౧౦ మార్చినెల 27 తేదీ వాయిదా వెయ్యబడి వున్నది. పై వాయిదాదినం 1, 2 ప్రతివాదులు హాజరు కానియెడల దావా ప్రకారం డిక్రీ కాబడును.

తిరుపతి, } ఎం. ఎస్. గోపాలాచారి, }
17-3-30. } నాదివకీల్.

గాంధీమహాత్ముని స్వరాజ్యసత్యాగ్రహము

నేడుదయమున సామీనుండి త్రొక్క బయలుదేరుట

ఆంధ్రనాయకులు 23 వ తేదీని బొంబాయినుండి బయలుదేరుట

మహాత్ముడు వానుగార్డు పత్రికాసంపాదకునితో సంభాషించుట

శ్రీయుత బుచ్చి సుందరరామరెడ్డిగారు నెల్లూరు, రు. 1000 లను మహాత్మునకు సమర్పించుట

ఇదివరలో జరిగిన సంచార కార్యక్రమము

12 వ తేదీ	బు	మొదటిరోజు	1 అహమదాబాదు	2 అస్సాబీ
13	గు	2	3 బరేజా	4 నవగాము
14	గు	3	5 వాస్నా	6 మతారు
15	శ	4	7 దభను	8 నడయాడు
16	ఆ	5	9 బొరియా	10 ఆనంగ
17	సో	6	మానవతము	
18	మం	7	11 నాపా	12 బోర్నదు
19	బు	8	13 రాసు	14 కనకపూరు
20	గు	9	15 కరేలీ	
21	గు	10	16 గజేరా	17 అనభీ 6 మై.
22	శ	11	18 జంబుసారు	19 అమరు
23	ఆ	12	20 బువా	5 మై. 21 సామీ
24	సో	13	మానవతము	
25	మం	14	22 త్రొక్క	18 దెరలు

ఇకముందు జరుగనున్న సంచార కార్యక్రమము

26	బు	15-24	బ్రోచి	25 అంకాశేర్వరము
27	గు	16-26	సజదు	27 మాంగ్రలు
28	గు	17-28	రాయు	29 ఉమరాచి
29	శ	18-30	ఎర్రను	31 భయిగం
30	ఆ	19-31	అచ్చరను	32 డెలము
31	సో	20	మానవతము	
1	ఏప్రిలు	మం	21-34	చప్రభట్టి
2	బు	22-36	దిండో	37 వాంజు
3	గు	28-38	యామను	39 నవసారి
4	గు	24-40	జలపూరు	40 కరాడీ, మటవాడు
5	శ	25-42	దండి	సత్యాగ్రహాలము

శ్రీయుత బుచ్చి

సుందరరామరెడ్డిగారు-నెల్లూరు

23 వ తేదీని బువాలో మహాత్ముని సందర్శించి

1000 రూపాయలు సమర్పించుట

23 వ తేదీని నెల్లూరు వాస్తవ్యులగు శ్రీయుత బుచ్చి సుందరరామరెడ్డిగారు బువాలో మహాత్ముని స్వరాజ్యసత్యాగ్రహమును చేరిరి. వీరు 4.5 రోజులు మహాత్మునితో గూడ నుండుట, వీరు సభ్యత్వితీతమునకు రోజుకు ఒక రూపాయనకును నిచ్చుచున్నారు. 23 వ తేదీని మహాత్మునకు 1000 రూపాయలు సమర్పించిరి.

బువ్వనుగూర్చిన విశేషములు

మహాత్ముని ఉపన్యాసము

మొన్న 23 వ తేదీనుభ్యాసము మహాత్ముడు బువాలో నుపన్యసించెను. మొదట నేను గుంజకులకు కొన్ని విషయములను తెలుపగోరెదను. మీరు పెద్దల అభిప్రాయములను తృప్తికరింపగూడదు. వారికి నచ్చుటకు ప్రయత్నింపవలెను గాని వారిని నిరసింపగూడదు. మీరు వారిని సంత్వేషింపకపోయినచో మీరు నన్ను వ్యసించి యుండగూడదు. ప్రతిగ్రామమునందును గ్రామస్థులందరును ఆమోదించిరి నన్నుకనుతోనే నే నిప్పటివరకును సంచారమును సాగించుచుంటిని. పెద్దలకు గూడ నేను కొన్ని విషయములను తెలుపగోరెదను. మీరు యువకుల యుత్సాహమును నిరోధింపజాలరు. కావున మీరు వారి కడ్డురా గూడదు. మీరు వారిని అభ్యంతరము పెట్టినచో వారు మిమ్ములను తృప్తికరించెదరు. మీరు పయోవృద్ధులకు చేయక నీ ప్రపంచము నందు మీరు కొద్దికాలము మాత్రమే యుండబోయెదరు గాన భారతదేశ పురోవృద్ధికి మీరు అటంకమును కలిగింపగూడదు.

యువకులు సత్యమును ఆహింసను విడువకుండనున్నచో వారేమి చేసిననుగూడ మీ రంగీకరింపవలెను. భారతదేశముంతయును పూర్వస్వరాజ్యమును కోరుచుండగా బువాలోని ముదుసలులు మాత్రమే ప్రతిపాటుగా నుండిరి అపఖ్యాతికి మీరు కారకులు కాగూడదు అని మహాత్ముడు నడిచెను. ఆ గ్రామమున జనసంఖ్య 7000. దానిని బట్టి చూచిన సభకు చాలమందియే వచ్చిరి. (ప్రీ. వై.)

గాంధీ నేవాసంఘసభ

23 వ తేదీని బువాలో గాంధీ నేవాసంఘసభ జరిగినది. ఇప్పుడు కార్యనిర్వాహకులుగానున్న వారిని ఆరెన్సు చేసినచో యీ సంఘమువారిచే నడుపబడుచున్న ఆశ్రమములో పని జరుగుట కెట్టి అభ్యంతరమును కలగకుండుటకు తగిన యేర్పాటులు చేయబడెను.

బువాగ్రామ వృత్తాంతము

బ్రోచిలో నుపసద్దమున నల్ల ప్రతిపంట్ల ప్రదేశమునందీ గ్రామముగలదు. ఈ నల్ల ప్రతి చాల శ్రేష్ఠ మైదాగా భావింపబడుచున్నది. దీనికి వెల అధికముగాన నచ్చటి ప్రజలు చాలధనవంతులుగా నుండవలసినదిగాని వా రంతధనవంతులుగా నుండలేదు. రోడ్డుకు ప్రక్కలను ప్రతిచేతుకప్పు మరచియును లేవు. బొమ్మలు మున్నగు కాయధాన్యములుగల పొలములు చాల తక్కువగానే యున్నవి. మామిడికెట్లు, వేపకెట్లు, చింతకెట్లు మున్నగువనగూడ కలవు. మామిడితోటలుగూడ కనబడెను. రోడ్డుకు ప్రక్కలను చింతకెట్లును, వేపకెట్లును వరుసగానున్నవి. ఇప్పటిరోడ్డు చాలబాగుగా నున్నది. ఈ రోడ్డుకు సరాసరి గ్యాలోచీ జంబుసారు నాకోగాజి రైలురోడ్డుగూడ నున్నది. ఇప్పటిగూడ ట్యాక్సీలు దొరకవు. బస్సులైనను సరిగా నడుచుట లేదు. ఎడ్లబండ్లుమాత్రము దొరకను.

నీరుడు పంటలు బాగుగానే పండెనుగాని ధరతక్కిపోయినదిగాన రైతులు దిగ్విరులుగానే యున్నారు. ఇచ్చట చాలమట్టుకు మట్టిగోడలయిందే కలవు. వానిలో కొన్ని కిణ్చిలా వసతిలోగూడ నున్నవి. కొన్ని చిన్నవి కొన్ని పెద్దవి. గోడలు పొట్టిగా నుండును గాన వైకప్పు లేకును తగులుచుండును. నీరు గూడ సమృద్ధికలదు. ఇండ్లు వరుసగాలేవు. ముందువెనుకలుగా నున్నవి. గ్రామస్థులలో మహమ్మదీయులు చాలమందికలరు. 12 వ శతాబ్దమున అల్లావుద్దీను కిట్టి గుజరాతుపై దాడిచెడితినప్పటినుండియు మహమ్మదీయు లచట స్థిరపడియున్నారని తెలిసినది. మహమ్మదీయు లందరునుగూడ స్వయముగా వ్యవసాయము చేయుచున్నారు. ఆచారవ్యవహారములలో హిందువులకును మహమ్మదీయులకును భేద మేమియును కనబడుట లేదు. వీరందరును శాంతిపరులు. వీరికి మహాత్ముని ప్రసాదమునుగూర్చిగూడ నేమియును తెలియదు. రాజకీయము లసలే తెలియవు.

జంబుసారునుగూర్చిన కొన్ని విషయములు

22 వ తేదీ ఉదయమున జంబుసారు చేరుట

అనభినుండి 22 వ తేదీ ఉదయమునకు మహాత్ముడు జంబుసారు చేరెను. ఇది యీతాలాకాకు ముఖ్యపట్టణము. జనసంఖ్య 10,000. మహమ్మదీయులు చాలమంది కలరు. బ్రోచి జిల్లాలో ప్రజలకు రాజకీయములు సరిగా తెలియవు. జంబుసారు తాలూకాలో బొత్తుగా తెలియవు. ఇచ్చట మహమ్మదీయులలోగూడ చదువుకొనినవారు మిక్కిలి కొద్దిగానేయున్నారు. ఇచ్చట హిందువులును మహమ్మదీయులును సోదరభావముతోనే యున్నారు. ఇచ్చట కాంగ్రెసు ప్రచారము మిక్కిలి తక్కువ. డాక్టరు చందులాలు దేశాయి గారొక్కరే యీ భారతమునంతను పర్యవేక్షించుచున్నారు. కాని వారందరును మహాత్ముని ఉద్ద్యమముపట్ల అధిశోభాముతోనే యున్నారు. "మాకు రాజకీయములు తెలియవు గాని యీ పన్నులన్నియును తొలగవలెను. ఉప్పుపన్నును తగ్గించుటకు మహాత్ముడు పూనుకొనెను గాన మేము కక్షివంచన లేకుండ సహాయము చేసెదము" అని యొకరు

తెలిపిరి. ఇచ్చట ప్రతివ్యాపారము మొదలు. రెండు జిన్నీంగు ఫ్యాక్టరీలుగూడ నున్నవి. ఇచ్చట ఉష్ణము మిక్కిలి హెచ్చుగా నుండిననుగూడ మహాత్ముడు 22 వ తేదీని పగలంతయును పని చేయుచునే యుండెను. (హిం. ప. వి.)

సామీలో మహాత్ముని

ఉపన్యాసము

వలంటీరులను సిద్ధపరచియుంచుడు

మొన్న 23 వ తేదీ రాత్రికి బువానుండి మహాత్ముడు సామీని చేరెను. బువాలో జరిగిన బహిరంగసభలో నవటి యువకులు మహాత్మునకు ధన మొనగబోయిరి. "మీలోమీరు సమాధానపడి మీరందరు నేకిభవించి ధనమును సమకూర్చి సామీకి తెచ్చి యొసగిన పుచ్చుకొందును గాని యిచ్చట నిష్పాదు పుచ్చుకొన"నని మహాత్ముడు తెలిపెను.

"పోలీసు పలేళ్లలో రాజీనామాలు నిచ్చి వారు ఎన్ని యిబ్బందులు కలిగిననుగూడ మరల వానిని రద్దుచేసికొన గూడదు. చాలమంది గ్రామోన్యోగు లిప్పుడే నా వెంటరాగోరిరిగాని అందులకు నే ననుమతింపలేదు. మీరందరును సర్వసిద్ధముగా నుండవలెను. వలంటీరులను హెచ్చుగా చేర్చవలెను. మీరు సత్యాగ్రహమున చేరజాలకపోయినను నా ప్రయత్నమునకు అభ్యంతరమును మాత్రము కలిగింపకు." అని మహాత్ముడు నడిచెను. సామీలోగూడ పోలీసు పలేలు రాజీనామా నిచ్చెను. జబ్బు చేసిన వలంటీరులు నిన్నటికి 15 మంది తేలిరి. వారినందరిని బ్రోచి పంపించిరి. (ప్రీ. వై.)

ప్రతికావిలేఖరులు రైలులోవచ్చుట

జవాబు 2 1/2 మైళ్ల దూరమున బ్రోచి, జంబుసారు యిను పవారిపైని తాంబా అను రైలుస్టేషను గలదు. తాంబానుండి బ్రోచికి వెళ్లెడు దారిలో తాంబా తరువాత వచ్చెడు స్టేషనే సామీ స్టేషను. మహాత్ముడు బువాలో నుపన్యాసమును ముగించిన వెంటనే ప్రతికావిలేఖరుల మగు మేము ఒక రెండవబండిని కుదుర్చుకొని బువానుండి తాంబా స్టేషనుకు బయలుదేరితిమి. రైలు తప్పక దొరుకునని బండి ఆసామీ చేపెను. రైలుబండి స్టేషనునకు వచ్చుటయును పోవుటయును దూరముననున్న మాకు కనబడెనుగాని మేము దాని నందుకొనజాలకపోతిమి. 7 నిమిషము లాలస్యమైనది. అటుండి సామీకి అబండిమీదనే తీసికొని వెళ్ళుమనియు అధికముగా బహుమతి యిచ్చెదమనియును మేము మాబండి నాయనితో తెలుపగా అతడు చాల చురుకుగా యెడ్లను తొలగారంభించెనుగాని తాంబా రైలుస్టేషను దగ్గర బండినాపి మమ్ములను దిగమనెను. సామీకి తీసుకొనివెళ్ళు మనగా యింకొకబండి కలదనెను. ఇంకొక రైలువచ్చునని అచటనున్న వారొకరు గూడ తెలిపిరి. మేము బండినానికి కిరాయినిచ్చివేసితిమి. స్టేషనుకు వెళ్లి అడుగగా సాయంకాలము 6 1/2 కు బండి వచ్చుననిరి. కాని అది జంబుసారుకు వెళ్ళెడు బండిగాని సామీకి వెళ్లెడుబండి గాదనిరి. అప్పటికి సాయంకాలము 5 గంటలైనది. కాని యెండవేడి మేమియును తగ్గలేదు. మహాత్ముని స్వరాజ్యసత్యాగ్రహమున టీ బహిష్కరింపబడెను. బువాగ్రామమున నెచటనుగూడ టీ దొరకలేదు. బువాలో దయామయియగు నొక బ్రాహ్మణస్త్రీ ఆనాడు మధ్యాహ్నము మాకు కిచడినిమాత్రమే యిచ్చినది. ఇది గుజరాతులో ప్రత్యేకముగా చేయబడు పంటకము. బియ్యము పెసరపప్పును కలిపి నెయ్యిచేర్చి పుడికించెదరు. దానిని తిని మరొకచో వజ్జిగనుకొని త్రాగితిమి. అది కొన్ని రోజులనుండి నిలువయున్నటులు కనబడెను. మాకు దాహము మిక్కిలముగా నుండెను. తాంబాస్టేషనుకు కొన్ని మైళ్లలోపున నెచటనుగూడ నొక గుడి నెయ్యెను కనబడలేదు. చివరకు మేము సాహసించి మా అవసరము స్టేషనునకువచ్చుటకు తెలిసితిమి. అతడప్పుడు పరధ్యానమున నే నటించెను గాని మరియొక అరగంటకు మమ్ములను టీకి ఆహ్వానించెను. ఇచ్చట పాలు దొరుకుట కష్టము. అందువలన నేను వెంటనే యేమియును చెప్పజాలక పోతిని. మీరు తృప్తిపడవలెను అని అతడు సోదరభావముతో తుమాపణగోరెను. అచటికి 20 మైళ్ల దూరమునందు తెలిగ్రాపు అభీను కలరు. మేము తెలిగ్రామమున వ్రాసితిమి. ఇంతలో నొకరు మోటారులో జంబుసారు వెళ్ళుచుండగా వాని నతని కిచ్చితిమి. 6 గంటలకు యెండ తగ్గినది. మేముగూడ కాలినడకనే సామీకి బయలుదేరితిమి. మహాత్ముడు వెళ్ళినదారివేరు. మేము బయలుదేరినదారి వేరు. కాని మేమువెళ్ళిన దారిగూడ బాగుగనే యున్నది. మేము రాత్రి 7-30 గంటలకు సామీని చేరితిమి. అప్పటికి మహాత్ముడు మున్నగువారింకను రాలేదు. వారు రాత్రి 9 గంటలకు వచ్చెదరని తెలిసినది. అచట నొక దుకాణమునకు వెళ్లి చాలనేపు కనిపెట్టుకొని యుండగా చివరకు వితాయిలును టీయును మాకు లభించినది. మేము మరల సభాసలనునకు వెళ్ళునరీకి మహాత్ముడు ఉపన్యాసము ప్రారంభించుచుండెను. (హిం. ప. వి.)

యువకులకు మహాత్ముని సందేశము

బొంబాయిలో వానుగార్డు పత్రికా సంపాదకు డగు యూనపు మొహర్లీగారితో మహాత్ముడు సంభాషించుట

మొహర్లీగారి ప్రశ్న - ఈ సత్యాగ్రహ సమరమున యువక సంఘము లేమిచేయవలెను? మహాత్ముని ఉత్తరము - యువక సంఘములు వేలకొలదిగా వలంటీరులను సమకూర్చవలెను. పూర్ణ స్వరాజ్యతీర్మానము గూర్చి దేశమనందంతులను ప్రచారము సలుపవలెను. విదేశవస్త్రములు, సారా మన్ననవానిని విక్రయింపకుండ నిరోధింపవలెను. సత్యాగ్రహమునందు చేరజాలని వారు ఖద్దరును స్వదేశవస్తువులను విక్రయించుట మధ్యపాననిర్మూలము మున్నగు వానిని గూర్చియు సాంఘికవిషయములను గూర్చియు పనిచేయదగును.

ప్ర-విద్యార్థులు కళాశాలలను పాఠశాలలను తక్షణమే వదిలివేయవలెనా? ఉ-అవును. 1926 లో విద్యార్థులు బహిష్కారము కంటేనుగూడ ఇప్పటి బహిష్కారము ముఖ్యమైనది. అప్పుడు ప్రభుత్వపాఠశాలలను వదిలి జాతీయపాఠశాలలో చేరదనియే నేను కోరితిని. ఇప్పుడు అన్ని పాఠశాలలనుగూడ వదిలివేసి వలంటీరులుగా చేరదని కోరుచున్నాను. మనకు విజయము కలిగినప్పటికూ హతశేషులగువారు స్వరాజ్య ప్రభుత్వపాఠశాలలలో మరల విద్యనభ్యసించవచ్చును. ఏలననగా యిదియే మన కడపటిసమరము. కాన యిప్పుడు యువకులు యావన్మందియును వలంటీరులుగా చేరదనియే వారికి ముఖ్యకర్తవ్యము.

ప్ర-పరీక్షలు చాల చేరువగా నున్నవారగుడ పాఠశాలలను వదిలవలసినదేనా? ప్ర-వారికి గాఢముగ దేశాభిమానముండినచో నదియే కర్తవ్యము. వారి కట్టి దేశాభిమానము లేనిచో వారు రారు. ప్ర-కానసభ్యులకు రాజీనామా నియ్యనివారిని యితర ఉద్యోగులను సాంఘికముగ బహిష్కరింపవలెనని చేయబడిన నూచనను మీ రామోదించెదరా? ఉ:-నే నామోదించను. వెనుక అసహాయోద్యమము ప్రబలముగా నున్నపుడు ముగ్గురి నలుల బహిష్కరించినది నాకు తెలిసినది. అది యెంతమాత్రమును లాభకరముకాదు. దానివలన నష్టముకూడ కలిగినదని నే నెరుగుదును.

ప్ర-మహాత్ముడియులకు మరల కాంగ్రెసునందు ఆభిమానము కలుగజేయు టెటులు? ఉ:-కాంగ్రెసువారు మహాత్ముడియులకు తోడ్పడవలెను. కాంగ్రెసులో అన్ని మతముల వారికిని సమానహక్కు కలదను నమ్మకము వారికి కలుగునట్లు చేయవలెను. ఈ ఉప్పు సత్యాగ్రహము వలన నందరికిని గూడ మేలుకలుగును గాన నందరునుగూడ నిందు పాల్గొనవలెను. త్వరలోనే మహాత్ముడియులు మరల వెనుకటికంటె గూడ హెచ్చుగా కాంగ్రెసులో చేరెదరును గట్టిసమ్మతము నా కిప్పటికిని కలదు. జనసామాన్యముయొక్క మనసు విక్రీణి నిర్మలముగానే యున్నది. ధైర్యముతో సరియగు ప్రోత్సాహము నొసంగగల నాయకులు మాత్రమే కావలెను.

ప్ర-రెండుమూడు వారములలోగా మిమ్ములను అరెస్టుచేయనిచో యితర రాష్ట్రములవారు సత్యాగ్రహమును ప్రారంభింప గూడదా? ఉ:-నేను జలాలపూరును చేరులోగా నన్ను అరెస్టు చేయనిచో నేను దండిలో సత్యాగ్రహమును ప్రారంభించినవంటి నే అన్ని రాష్ట్రములవారును గూడ ప్రారంభించవచ్చును" అని మహాత్ముడు నుడివెను. ఈ సంభాషణ మహాత్మునికి చదివి వినిపించి మహాత్ముని ఆనుమతితోనే 22 వ తేదీని వెలువడిన వానుగార్డులో మొహర్లీగారు ప్రకటించిరి.

గాంధీమహాత్ముడు త్రాల్సాకు వెళ్లుట

వలంటీరులలో 18 మందికి అస్వస్థతలుగలట నేడు 25 వ తేదీ ఉదయమున మహాత్ముడు మున్నగువారు సామీనుండి త్రాల్సాకు బయలుదేరిరి. ఇప్పటికి వలంటీరులలో 18 మందికి అస్వస్థత కలిగినది. వీరిలో మహాచిక్రము వచ్చిన వలంటీరునుమాత్రము ఆనందంలో నుంచిరి. తక్కిన 17 మందిని బ్రోచిపంపిరి. "వలంటీరులందరూ మనఃపూర్వకముగా భగవంతుని ప్రార్థింపవలెను. నురక్షితముగా దండిచేరునట్లుగ్రహింపుమని మొర పెట్టవలెను" అని మహాత్ముడు నుడివెను. బుచ్చి సుందర రామ రెడ్డి గారు సాలుకు 865 రూపాయి వుతున సమర్పిత ఆశ్రమమునకు పెక్కు-వత్సరములనుండి యిప్పుడు వ్సారని తెలిసినది. (ఆ. ప్రె)

సూరతుమండల కాంగ్రెసు సంఘసభ

మహాదేవదేశాయిగారిని సత్యాగ్రహ నియంతగా నెన్నుకొనుట

28 వ తేదీని సూరతులో సీసభ జరిగినది. సత్యాగ్రహమును సాగించుటకు మహాదేవ దేశాయిగారి అధ్యక్షతక్రింద నొక సంఘము యెన్నుకొనబడెను. వలంటీరులను చేర్చుటకు కొంతమంది నియమింపబడిరి. ధనమును సమకూర్చుట కొకసంఘము నియమింపబడెను. ఆ సభలో దేశాయిగారు రుపన్యసించిరి. విలే ఖరలను రాసీనులైనది. (ప్రీ. ప్రె.)

ఘూర్జర యువకమహాసభ

23 వ తేదీని సూరతులో జరుగుట

వారీ మను గారి అధ్యక్షత క్రింద సీసభ జరిగినది. యువకులు వలంటీరులుగా చేరవలెనని కోరుచు సన్మానసంఘాధ్యక్షుడగు చందాభాయి గారును అధ్యక్షుడగు నారీమనుగారును గంభీరోపన్యాసముల నొసగిరి. ఈ తీర్మానమును బలపరచుచు కమలాదేవి, మొహర్లీ జాచారిహోమిలు మొహతాగార్లుగూడ నుపన్యసించిరి. జరిమిదానుగారి నభినందించుచును, సర్దారు పల్లభాయిగారి మార్గము ననుసరింపగోరుచును, వలంటీరులుగా చేరవలెనని యువకులను కోరుచును ఉపపాదించబడిన తీర్మానము లామోదించబడెను. చాలమంది వలంటీరులుగా చేరిరి. (ప్రీ. ప్రె.)

రాజగోపాలాచారిగారు మున్నగువారు దండి వెళ్లుట

రాజగోపాలాచారి, నారీమను, కమలాదేవి, మిరూబెనుపెటిటు, మహాదేవ దేశాయిగార్లు నిన్న 24 వ తేదీ ఉదయమున దండిగ్రామము చేరిరి

దండిలో ప్రజలు ప్రభుత్వోద్యోగులను పూర్తిగా బహిష్కరించు చున్నారు. వారికి ఆహారపదార్థములు మున్నగునవేయము దొరుకుటలేదు. వారు బకోదాసంస్థానమునందలి నవసారిలో రెడ్డుపహానులో బసచేసియున్నారు. బాడ్లో సత్యాగ్రహమునందు చేరుమోసిన అదముల్లాగారిని అసిపైటు కలక్టరు జ్యాయ్లుగారిని ఇప్పుడు జలపూరు తాలూకాకు మార్చిరి. నవాబ్రి ప్లేషనువద్ద నొకసత్యాగ్రహశిబిరముకూడ నేర్పరుపబడెను. నిన్న 24 వ తేదీ ఉదయమున దండిలో జలపూరుతాలూకా కాంగ్రెసువారి సభ జరిగినది. తాలూకాలో ప్రతిగ్రామమునందును వలంటీరుల నుంచుటకు నిశ్చయింపబడెను. సిసోదారా, జలపూరు మున్నగు గ్రామము లన్నిటిలోను సత్యాగ్రహ శిబిరము లేర్పరుపబడును. ప్రజ లత్యధికముగా తోడ్పడుచున్నారు. రాజగోపాలాచారిగారు మున్నగువారు బాడ్లో లో ను సూరతులోను నుపన్యసిం చెదరు. వారు దండి చేరుటకు మంచి యెండలో ఒక ఆరవైలు దూరము బురదలో నడచివెళ్ళ వలసి వచ్చినది. అచట పోలీసువారు మాత్రమేతే ఉప్పును త్రవ్వితీయించి మట్టిలో కలిపించుచున్నారు. గాంధీమహాత్ముని సత్యాగ్రహ దేశమునకు ఉప్పు దొరకకుండ చేయుటకే పోలీసువారిటుల జేయుచున్నారు. అచట నాలుగువైళ్ల పాడుగునంతయు ఉప్పు పట్టయేగాని మరేమియును లేదు. అచటికి వెళ్లినవారు చాలమంది గుప్పెళ్లతో ఉప్పుతీసిరి. అది చాల బాగుగాను రుచిగా ను గూడ నున్నది.

బాడ్లో లో నుపన్యాసము

దండినుండి వారందరూ బాడ్లో వెళ్లిరి. అచట గొప్ప బహిరంగసభ జరిగినది. ఆ సభలో రాజగోపాలాచారికి కమలాదేవి, మహాదేవదేశాయిగార్లు ఉపన్యసించిరి. ప్రజల ఉత్సాహము మిన్ను ముట్టినది.

అందరును రాజీనామాల నిచ్చుట

జలపూరు తాలూకాలోని అన్ని గ్రామముల పశేళ్లును రాజీనామాల నిచ్చిరి. అటుల రాజీనామా నియ్యనివారిని బహిష్కరింపవలెను-అను తీర్మాన మా సభలో నామోదించబడెను.

నవాసరి వెళ్లుట

బాడ్లోనుండి వారు నవాసరి వెళ్లిరి. అచట యాన్నికు యి మైదానమున బహిరంగసభ జరిగినది. ఆసభలో రాజగోపాలాచారిగారు రుపన్యసించిరి. "ప్రజలు ప్రభుత్వపక్షమునందో సత్యాగ్రహపక్షమునందో చేరక తప్పదు. 1928 లో బాడ్లో లో విజయవిఖ్యాతిని బడసినది. 1930 లో జలపూరు విజయవిఖ్యాతిని బడయవలెను. మీ రందరు సత్యాగ్రహ

పక్షమున చేరుటకు సిద్ధముగా నున్నారని నేను నా రాష్ట్రము వారి కెరిగింపవచ్చునా?మీ రింటి విరమించినచో జూనువెలలో వర్షకార్తిలో తూర్పుసముద్రతీరమునందు నారాష్ట్రమునందలి ప్రజలలో సగముమంది సత్యాగ్రహ మొనరించెదరు. అది మాకు మంచి అదను అని మహాత్ముడు నుడివెను. మేము సత్యాగ్రహపక్షమున చేరి విజయముకలుగువరకును నిలిచిపోరాడెదము అను విజయధ్వనులు సభయందంతులను చెలరేగినవి. ఏప్రిలు 6 వ తేదీలోగా జలపూరు తాలూకాలో 1000 వలంటీరులు సిద్ధమయ్యెదరు. రాజీనామాలు నిచ్చుచున్న వారందరూ దొరతనమువారి పద్ధతిని తీవ్రముగా నిరసించియే వ్రాయుచున్నారు. దేశాయిగారు చచ్చి కాంగ్రెసు ప్రముఖులతో సంభాషించిరి. (ప్రీ. ప్రె.)

ఆంధ్ర నాయకులు

బొంబాయినుండి బయలుదేరుట

సాంబమూర్తి, విశ్వనాథంగార్లు మాత్రమింకను ఒకటి రెండు రోజులు బొంబాయిలో నుందురు 28 వ తేదీని మొయిలు ప్రెయిసులో దేశభక్త శేంకటప్రయ్య, దేశోద్ధారక నాగేశ్వరరావుగార్లు చెన్నపురికిని శ్రీయుతులు నడింపల్లి నరసింహారావు, దండు నారాయణరాజుగార్లు గుంటూరుకును బయలుదేరిరి. శ్రీయుతులు కాశీశ్వరరావు, పున్నయ్యశాస్త్రి, కళా శేంకటరావు, ఆర్. లక్ష్మీపతిగార్లుగూడ బయలుదేరుచున్నారు. (ప్రీ. ప్రె.)

హంగరీదేశపు ధనికురాలు

ఈమెనుగూర్చి తన కేమియును తెలియదని దేశాయిగారు తెలుపుట "ప్రా ఆల్టరు వెల్డెన్స్" అను పేరుగల ధనవంతురాలనొక హంగరీదేశపు విశంతువు గాంధీజీ ఆశ్రమమునందున్నదని రాయిటరు పంపిన లెంతివార్తను గూర్చి సబర్బత్రి ఆశ్రమమునందు మహాదేవ దేశాయిగారి నడిగిరి. "నాకీసంగతి యెంతమాత్రమును తెలియదు. మహాత్ముడు గూడ నాకేమియును తెలుపలేదు. ఆశ్రమములో నున్నవారి కేమియు మేమియును తెలియదు" అని దేశాయిగారు నడివిరిని 22 వ తేదీని అనామదాబాదునుండి లెంతివార్త వచ్చినది.

వ్యాధిగ్రస్తులగు వలంటీరులు

శిబిరమునందే చికిత్సచేయుటకు మహాత్ముడు నిశ్చయించుట నేడు 25 వ తేదీని మరి యిద్దరు వలంటీరులకు అస్వస్థత కలిగినదిగాన వ్యాధిగ్రస్తు లగువారిని బ్రోచి పంపించుటకంటె తన వెంటనే యుంచుకొని చికిత్సచేయించుటయే మంచిదని మహాత్ముడు నిశ్చయించెను. వారందరూ మహాత్మునితోగూడ నే బండ్లలో వచ్చుచుందురు. (ప్రీ. ప్రె.)

కథియవాడులో డొలేరాలో సత్యాగ్రహము

ఏప్రిలునెల 5 వ తేదీని ప్రారంభింపబడెను కథియవాడులో డొలేరా అనునొకచిన్న పట్టణము బ్రిటిషువారి రాజ్యమునందున్నది. అది ఆహమదాబాదు మండలములోనే చేరియున్నది. అచట 500 మంది వలంటీరులు చేర్చబడిరి. అచట ఉప్పును తయారుచేయు నక్కరలేదు. సముద్రపువాయిలోను నదులలోనుగూడ ఉప్పు విస్తారముగా దొరకును. అచట ఏప్రిలునెల 5 వ తేదీని సత్యాగ్రహము ప్రారంభింపబడును. (ప్రీ. ప్రె.)

నూతన పుస్తకములు

ఈ క్రింది పుస్తకములు, ఆంధ్రుల నవీనాశ్రయములు, మాతనోద్దేశములును డెలుపుచున్నవి:- కమలాక్షి, రాశేశ్వరి- నవలలు చిత్రకథామంజరి- 1-2 భాగములు- చిన్న చిన్నచిత్రకథలు దీనిలోగలవు. ఇవిగాక, "ఇంగ్లీషువారి సంసారపథకులు", "వ్యాసావళి", "హిందూసుందరీయబలచరిత్రములు" గలవు. ఒక్కొక్కదాని వెల 8 అణాలు. ఎలయువారు, ఏతద్ధృంధకర్తయగు రాయసం వెంకటేశ్వరు యం. యె. గారికి, గుంటూరు ప్రాసికొనవలెను.

చెన్నపురి శాసనసభ

జైలు పరిపాలనపై విమర్శ

రాచకీయ నిర్బంధితుల సౌకర్యములు

శ్రీ మద్దూరి అన్నపూర్ణయ్యగారి విషయమై
లామెంబరుగారి వాగ్దానము

నిన్ను శాసనసభకు రావలసినదని చెన్నపురి శాసనసభ సమావేశమైనపుడు లామెంబరుగారు గుసపాదించిన జైలుశాఖ పరిపాలనావిమర్శపై దీర్ఘమైన చర్చ జరిగెను. శ్రీ మద్దూరి అన్నపూర్ణయ్యగారి విషయము పునర్విమర్శ గావించి (ఏ) తరగతి ఖైదీలలో జేర్చబడవలెనని లామెంబరు వాగ్దాన మొందించిరి.

జైలుశాఖా డిమాండు రు 28, 87, 600 లు గ్రాంటు చేయబడవలెనని గౌ. లామెంబరుగారు గుసపాదించిరి.

రాచకీయ ఖైదీలకు ప్రత్యేక సౌకర్యము లొసంగుటకై శ్రీ. సామి వెంకటాచలం ఖైదీగారు సవరణనుపాదించగలిగిరి.

గౌ. అధ్యక్షులు:- సైంటిఫిక్ మానవమునందు శాసనసభ యం దామోదించబడిన శిక్షాసమునకును, ఈ సవరణకును ఇంచుమించు పూర్తియగు సామ్యము లేదాయని ప్రశ్నించిరి.

శ్రీ. సామి వెంకటాచలం ఖైదీగారు మాట్లాడుచు చెప్పిరి. సామ్యము లేదనియు, భారత ప్రభుత్వమువారిచే నూతనముగ జైలు నిబంధనలు గావించబడియున్నందున ఈ ప్రభుత్వమువారు సవరణ నూతననిబంధనల సెంతవరకు వర్తింపజేసెదరో ఆ విషయమును చర్చించుటకే తా మిసవరణ నుపాదించుచున్నామని పలికిరి.

జి. బి. వి. మునిసామినాయుడు, జి. హరిసర్వోత్తమరావు, కె. ఆర్. వెంకట్రామయ్యగార్లు ప్రతిపక్షమున బలపరచిరి.

శ్రీ. సామి వెంకటాచలం ఖైదీగారు సవరణనుగూర్చి మాట్లాడుచు జైలునిబంధనలను తయారు చేయుటయందు స్థానిక ప్రభుత్వము భారత ప్రభుత్వమువలె ప్రజానాయకులతో సంప్రదించుటకు లక్ష్యపెట్టక పోయెననియు, ఇందువలన భారత ప్రభుత్వమువారివలె స్థానిక ప్రభుత్వమువారు జైలునిబంధనలను ఉదారవంతముగ జేయుటకు సంసిద్ధులగు లేరని స్పష్టమగుచున్నదనియు, ప్రభుత్వమువారి వైఖరి వలన ప్రజల జీవనము నమలు దృఢపడెననియు, దౌర్జన్యముకలను సేరముల గావించని నిర్బంధితుల నందరను (ఏ) తరగతికిందజేర్చి ప్రత్యేక సౌకర్యము లొసంగ భారత ప్రభుత్వమువారు దేదోచియుండ స్థానిక ప్రభుత్వమువారుందులకు సమత్తి గనకరచునట్లు లేదనియు అచిరకాలమునందే సేమ ప్రభుత్వస్థానములందున్న సభ్యులు ప్రతిము రాచకీయ ఖైదీలయొద్ద దీని నమలు పైతము రావచ్చుననియు అభిప్రాయ భేదమునకై హింసపెట్టరాదనియు లామెంబరుగారు ప్రజల యభిప్రాయముల మన్నింపవలెను, గాని యూరోపియను విశ్రుతిలో ప్రతికూరాదని పలికిరి.

శ్రీ. గాడిచర్ల హరిసర్వోత్తమరావుగారు సవరణను బలపరచుచు లామెంబరుగారి ప్రవర్తన ఎంతమాత్రమును వారికి ఖైదీ నాపాదించునట్టిదిగా లేదనియు, స్థానిక ప్రభుత్వమువారి కంటే భారత ప్రభుత్వమువారి కెక్కుడు ఉదార స్వభావమును జూపెదరనియు, లామెంబరుగారు కాకినాడను పీఠి, యాచి రహితులుగాక సానుభూతితో రాచకీయ ఖైదీలను వివరమును విచారించి, వారిని (ఏ) తరగతి ఖైదీలందు జేర్చవలసినదిగ కోరిరి.

శ్రీ. పి. శివరావుగారు సవరణను బలపరచిరి.

జి. బి. వి. మునిసామినాయుడు ఇంకను మాట్లాడుచు, శ్రీ మద్దూరి అన్నపూర్ణయ్యగారి విషయ మిసందర్భములో ఆలోచింపదగినదనియు నూతన జైలునిబంధనల నొసరించి అన్నపూర్ణయ్యగారు అప్పికేమను పెట్టుకుండగనే (ఏ) తరగతియందు జేర్చబడుట కవకాశము కలదనియు, అన్నపూర్ణయ్యగారి పక్షమున వారి విచారణను చూచుటకై నియమింపబడిన న్యాయవాదిని చారణాధికారియెటుల ఈవిషయమై చెప్పియుండినందునను, మద్దూరి అన్నపూర్ణయ్యగారి అభిప్రాయములతో గాని వారి కార్యవిధానముతో గాని తా మేకీభవించక పోయినను, అన్నపూర్ణయ్యగారు విద్యాధికులును, ఉత్తమజీవితమున కభ్యాసపడినవారై యుండుటచే యిప్పటికైనను లామెంబరుగారు వారి విషయమును పునర్విమర్శించి వారికి తగిన సౌకర్యముల లొసంగదగునని పలికిరి.

శ్రీ. అబ్దుల్ హమీద్ ఖానుగారు సవరణను బలపరచుచు, త్యాగశీలులను, దేశభిముఖులను దేశభక్తులు కారాగారముల కరిగి, పరినిర్మలముల వెతలకు లోనై మహా త్యాగముగా విండుచుండుటచే తనే ప్రభుత్వమునంది పుడధి కారమున హింసించియున్న దేశీయుల కవకాశము కలిగెననియు, భారతీయులై యుండియు పరిపాలనముం దింతటి కాత్తివ్యమును చూపెడి పక్షమున వారి వైఖరి ఎంతమాత్రమును తీరికవ్యము గాదనియు, రాజకీయఖైదీలు ఏవీషమునకై గాని నిర్బంధింపబడినవారెవరు, వారులు మొదలైనవారు గారనియు, తా మందరవలెనే సమస్త కారమును గలిగి నట్టియు, ఉన్నతజీవితములు గలవట్టి విద్యాధికు లనియు, దేశసేవయే ప్రధానముగ నిడికొని దేశక్షేమమునకై కృషిపలికెడివారై యనియు, కావున ప్రభుత్వాంగ మగు నీశాసనసభ వారు అట్టి రాజకీయ ఖైదీలకు తగిన సౌకర్యము లొసంగబడునట్లు చూడవలెనని పలికిరి.

తాము త్యాగముచేయుటకు శక్తిలేనిచో త్యాగము చేయ సమర్థులై పీరులపై ధైర్యోత్సాహముతో బాధల నందుచున్నవారిని దూషించరాదనియు, తమకు చేతగానిచో మానమే ఉత్తమమనియు పలికిరి.

జి. పి. సల్లావాగారు మాట్లాడుచు గంగాధర శివగారు రాజకీయ ఖైదీలను తూలనాడి, తిండిలేక పీరు జైలున కరిగిన పలికిరినియు, జైలున కరిగిన ఖైదీలు వైమాటల నుడివిన గౌ. సభ్యునిని, వారివంటివారిని పరుగురను తమయొద్ద వేతనముపై నుంచుకొని పోషింపగలిగినంతటి ధనికులే యనియు, ఇట్టి హేయమైన ప్రసంగములవలన సెంతమాత్రమును ప్రయోజనము లేదనియు, ప్రభుత్వమువారి వైఖరి తమ కెంతమాత్రమును ఆశ్చర్యము కలిగించుటలేదని పలికిరి.

సర్ పి. పాత్రోగారు:- మాట్లాడుచు రాజకీయ ఖైదీలందరను నూతన నిబంధనల ననుసరించి ఏ. బి. సి. తరగతులలో (ఏ) తరగతి ఖైదీలను చూడవలయునని తామంగీకరించుచున్నను ప్రత్యేకముగ ఒక్కొక్క నిర్బంధితుని విషయము నిచట చర్చించరాదనియు, ఈనిబంధనలను వర్తింపజేయు విషయములో ఎట్టి పాక్షికస్వభావముగాని అనుసరింపవలసినదిగా కోరుట న్యాయము గాదనియు పలికిరి.

శ్రీ. పి. సి. పార్లమెంటు అధ్యక్షుగారు:- మాట్లాడుచు రాజకీయ ఖైదీలకి (ఏ) తరగతి సౌకర్యములెల్ల నొసంగుటావశ్యకమని పలికిరి.

శ్రీ అబ్దుల్ సామి ఉడయగారు:- మాట్లాడుచు లామెంబరుగారు దయావిరహితులని యొకరు చెప్పియుండినందున జైలునిబంధనలనుమార్చజేసి, నిర్బంధితులకు తగిన సౌకర్యములను కలుగజేయుటకై వారు ఏకేమముగ పాటుబడియుండిరనియు, ఈ ప్రభుత్వమువారు గావించిన సిఫార్సులవలననే చాలవరకీ నూతన సౌకర్యము లొసంగబడెననియు, కావున నీ నిబంధనలను సరిగా అమలులో పెట్టుటకు లామెంబరుగారి కవకాశమొసంగవలెననియు పలికిరి.

గౌ. లామెంబరు ప్రత్యుత్తరము

గౌ. లామెంబరు కృష్ణన్ నాయుగారు చర్చకు సమాధానమొసంగుచు సభయందలి సభ్యుల సేవలకు ప్రభుత్వమువారు జైలునిబంధనల విషయములో మాజిస్ట్రేటులకు, జైలు నూపరింటెండెంట్లకు, ఇన్ స్పెక్టరు జనరలుగారికినియొసంగిరి. ఉత్తరువులను ప్రకటనను యెరింగియేయుండురనియు, ఈ ప్రకటన అంపబడిన వెంటనే తిరుగ ప్రభుత్వమువారు మరొక ప్రకటనను గావించిరనియు, మొదటి ప్రకటన ననుసరించి వెనుకటి నిబంధనల ప్రకారము శిక్ష ననుభవించుచున్న నిర్బంధితులను వేరొకరు తెగలకింద విభజించుటకు వీలులేకుండెననియు, రెండవవారు ప్రభుత్వమువారు ఇన్ స్పెక్టరు జనరల్ గారి కోసంగిన ఉత్తరువులలో మాత్రము కైదీలందరుగూడ ఏ. బి. సి. మాడు తరగతులకింద విభజింపవలసినదిగ కోరియుండిరనియు పలికిరి.

ఒకరు:- ఇయ్య తరు వెన్నడు బారీ చేయబడెను?

గౌ. లామెంబరుగారు:- మొదటి ప్రకటన యొసంగబడిన వెంటనే రెండవ ప్రకటనగూడ యొసంగబడెను. భారత ప్రభుత్వమువారు జైలు నిబంధనలను మార్చజేయు నుద్దేశించిన రాష్ట్ర ప్రభుత్వములవారి యభిప్రాయములను కోరినపుడనేను (లామెంబరు) ఇన్ స్పెక్టరు జనరలును, మాజిస్ట్రేటులను, జైలును పీఠీంచుటకు నియమితులైన అధికారతర ప్రముఖులను, ఈ సభయందలి వివిధ పక్షముల నాయకులను పిలిపించి వారితో సంప్రదించి, చెన్నపురి ప్రభుత్వము తరపున కొన్ని సిఫార్సులంపియుంటిమి. మేమువీన సిఫార్సుల రమారమి అన్నియు భారత ప్రభుత్వమువారిచే నామోదించబడుట ముదావహము. ఈ నిబంధన తయారైన వెంటనే అమలులో పెట్టవలసినదిగ ఇన్ స్పెక్టరు జనరలుగారికిని, మాజిస్ట్రేటులకును దెలుపుటయైన

ది. ఇన్ స్పెక్టరు జనరలుగారిచే చిత్తు నిబంధనలు తయారుచేయుటకు నున్న ఏ. ఈ నూతన నిబంధనల ననుసరించి కారాగార శిక్ష ననుభవించుచున్న వారందరను ఏ. బి. సి. యను మూడు తరగతులకింద విభజింపబడెదరు. ఉన్నతజీవితమున కలవడినవారును, నైతికనూత్రములకు భంగకరము కానట్టిగాని, దౌర్జన్యముకలము కానట్టిగాని తప్పిదములకై శిక్షింపబడినవారెల్లరును (ఏ) తరగతికింద జేర్చబడెదరు. అట్టి నిర్బంధితులందరును (ఏ) తరగతికింద జేరుటకు హక్కుగలేను. అట్లు చెప్పదలండుట, నిరాకరించుటలు విచారణజేసిన మేజిస్ట్రేటులపై నాధారపడియుండును.

(బి) తరగతిలో జేరువారియొక్క రోషస్వభావ మెట్టిదైనను ఉన్నతజీవితమున కలవడినవారై యుండునలెను. (సి) తరగతినిర్బంధితుల కందరకు, పుస్తకములు, పత్రికలు, వస్త్రములు, ఆహారము, ఉత్తరములు, సంభాషణలు మొదలైన వాని విషయములో అన్ని సౌకర్యములను ఒసంగబడును. (బి) తరగతి నిర్బంధితులకును దాదాపు అట్టి సౌకర్యములేగలవు.

శ్రీ అన్నపూర్ణయ్యగారి విషయమునుగూర్చి విచారణ సమయమున తమ్ము (ఏ) తరగతియందు జేర్చబడిన అన్నపూర్ణయ్యగారుగాని, వారితరపున మరొకరుగాని దరఖాస్తు పెట్టుకొనుట, పెట్టుకొనకుండుట ఏది ఎట్లున్నను, అన్నపూర్ణయ్యగారు కఠినశిక్షవిధింపబడియుండుటచే అప్పటికి నిబంధనలనుబట్టి వారిని (ఏ) తరగతియందు చేర్చుటకు వీలులేకపోయెను. ఆపరిస్థితి తెల్లున్నప్పటికిని, నూతననిబంధనల ములులోనికి వచ్చినందున ఇప్పుడు అన్నపూర్ణయ్యగారి విషయమును పునర్విమర్శించి వారిని (ఏ) తరగతి యందు జేర్చవలసినదిగ శ్రీ. బి. మునిసామినాయుడుగారు కోరియుండిరి. నేన్ను అన్నపూర్ణయ్యగారి విషయమును పునః పరిశీలించి వారు (ఏ) తరగతికింద జేర్చబడగలరేమో ఆలోచించి చూచెదను. (హర్ష భవములు.)

ఒకరు:- తుట్టుతుడను.

గౌ. లామెంబరుగారు:- బి. మునిసామినాయుడుగారి నిర్బంధితులకు యువకులనుగూర్చి చెప్పిన విషయ మెంతయు సమంజసముగానున్నది. ఈయువకులు ఉత్సాహముతో ముందుకువచ్చుచున్నారేగాని వారేమిచేయుచున్నారో ఎరుంగరు. ఈవసులకు వీరు బాధ్యులుకారు. వీరినిందులకు ప్రోత్సహించు వారు కొందరుండవలెను. వారు ముందునకురాక, వెనుకబడియుండురు. వారిమాటలకు లోబడి బాధ లనుభవించునది ఈ యువకులు. ఈయువకులు తప్పనోవ ప్రోత్సహించి శ్రీ మునిసామినాయుడుగారు పట్టించుదులకు సంతసము అనియు, తమ శిష్యాత్వాలన్నియు భారత ప్రభుత్వమువారిచే ఆమోదించబడినందులకు గర్వించుచున్నామనియు పలికిరి.

శ్రీ సామి వెంకటాచలం ఖైదీ గారంతట తమసవరణ నుపసంహరించుకొనుచున్నామని పలికిరి.

మాపిల్లా నిర్బంధితులు

మలబారు విప్లవనిర్బంధితులను విడుదలజేసి జైలువ్యయమును తగ్గింపగలదులకై శ్రీ ఉప్పిసాహేబుగారి రోక సవరణ నుపాదించిరి. శ్రీ హరిసర్వోత్తమరావుగారు సవరణను బలపరచిరి.

లామెంబరుగారు సమాధాన మొసంగుచు 1927 సం॥ నుండి ప్రతిసంవత్సరము వరుసగ కొందరు కొందరుగ మాపిల్లా ఖైదీలు విడుదలచేయబడుచున్నారని పలికి ఆ యా సంవత్సరములందు విడుదలజేయబడినవారి సంఖ్యలను తెలిపిరి.

సవరణ వోటుకు పెట్టబడి ఓడింపబడెను.

పోలీసుశాఖ డిమాండు

గౌ. హోంమెంబరుగారు పోలీసుశాఖ పరిపాలనకై గ్రాంటు నుపాదించిరి.

ఏ. బి. ఖైదీగారు పోలీసుఉద్యోగుల వేతనములు, ఉద్యోగ సౌకర్యములనుగూర్చి చర్చించుటకై సవరణ నుపాదించిరి.

శ్రీ. బి. రామచంద్రారెడ్డిగారు సవరణను బలపరచుచు సబ్ ఇన్ స్పెక్టరుల వేతనములు చాలాకాలముకిందట నిర్ణయింపబడినవనియు, ఈవిషయం దీ స్వల్పవేతనములు వారికి చాలాట లేదనియు, అదియునుగాక వీరు కోరకనే అనేకములకు లంచములు వీరి కెరగా చూపబడుననియు, ఇట్టిద్రువులకు లోబడకుండ వీరు న్యాయపథమునందే చరించుటగాను వీరికి తగిన వేతన ముండు టావశ్యకమనియు, సర్కిల్ ఇన్ స్పెక్టరులకు వేతనము పొట్టు అధీనులకార్యములనే నిర్వహించుచు రు 175 నుండి రు 275 ల వరకు వేతనమును బడయుచుండురనియు, వీరు చేయు నిజమును పని ఏదైనను లేదనియు, పనియంతయు సబ్ ఇన్ స్పెక్టరులే గావించుచు స్వల్పవేతనములపై జీవితమును గడపుచుండురనియు, వీరిలో చాలమంది సర్కిల్ ఇన్ స్పెక్టరులకు టకు అవకాశ మొసంగబడుట లేదనియు పలికిరి. పోలీసుజవానులకు రు 22 లకు పైగా వేతన మొసంగబడుటలేదనియు, కారాగార నిర్బంధితులకు వైతము రు 20 లకు పైగా మాసమునకు వెచ్చింపబడుచుండ వారిని తాచియుండి, అనేకములకు విధులను నిర్వహింపవలసిన పోలీసువారికి వారికిని, వారి కుటుంబసోదరులకు చాలినవేతనము లొసంగకుండుట న్యాయము గాదనియు పలికిరి. విదప సభ ముగింపబడెను.

సేనుగుప్తాగారి కేసులో తీర్పు

“సేనుగుప్తాగారికి దేహదాహ్యమువల్ల మనోద్రేకము కలిగియుండవచ్చును. మనోద్రేకము వల్ల ఆయన రాజద్రోహవాక్యములను పలికియుండవచ్చును” — మేజిస్ట్రేటుగారి తీర్పు.

రంగూను, మార్చి 22:—కలకత్తా కార్పొరేషను ఆధ్వర్యమున జే. యం. సేనుగుప్తాగారు రంగూనులో ఇటీవల నొంగి గిన యువస్వామిని రాజద్రోహపూరితములుగా నున్నదనిగా ప్రభుత్వముచేరియెడ ఆవిశ్వాసమును పురికొల్పిన స్వనియు రంగూను ప్రభుత్వమువారు సేనుగుప్తాగారిని సేరాలోపలను చేసిరి. రంగూను జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారి యెదుట కేసు విచారణ చేయబడెను. సదరు కేసులో మేజిస్ట్రేటుగారు యాక్రిందిరితిగా తీర్పు నిచ్చిరి:—సేనుగుప్తాగారికి 1930 ఫిబ్రవరి 18 తేదీన రంగూను పోయెను. సన్మానపత్రమును సమర్పించినపుడు గుప్తగారు ప్రత్యుత్తరపూర్వకముగా నుపన్యసించిరి. 1930 ఫిబ్రవరి 20 తేదీన రంగూను విద్యార్థుల యెదుట హరికన్ హోటల్లో సేనుగుప్తాగారు ఉపన్యసించిరి. తిరిగి 1930 ఫిబ్రవరి 21 తేదీన ఫిచీస్కోర్లో రంగూను నివాసులగు బెంగాలీ సంఘమువారి యెదుట సేనుగుప్తాగారు ఉపన్యసించిరి.

ఈ యుపన్యాసములను సి. బి. బి. రిపోర్టరులు ఉత్తరభాగముగా వ్రాసి కోర్టులో దాఖలుచేసిరి. సేను గుప్తాగారు యీ కేసులో ఏ విధమైననూ ధానములనుసంజాయిషీలను యివ్వదలచుకొలేదని చెప్పిరి. అందువల్ల ప్రాసిక్యూషను తరపు న్యాయవాది తన సేరాలోపలను ఋజువుచేయవలసిన భావము మరింత పెచ్చినది.

సేను గుప్తాగారి యుపన్యాసములలోని రాజద్రోహపూరిత వాక్యములను సేకరించుటవల్ల సేను గుప్తాగారు రాజద్రోహము, ప్రభుత్వద్రేవము ప్రజలకు కలగచేయునలెనను ఉద్దేశించి నట్లుగా ప్రాసిక్యూషను ప్లేడరు వాదించెను.

కాని సేనుగుప్తాగారు రంగూనును ఎంగును విచ్చేసికొని ఏ సభలలో ఏ సందర్భములలో ఉపన్యసించిరి అ వివరములను పరిశీలించుటవల్ల గూడ వారి యుపన్యాసముయొక్క ఉద్దేశము విదితము కాగలదు. వీరు మహాత్మాగాంధీగారికి కుడిభుజము నంటి వారని కాంగ్రెసు నాయకాగ్రగణ్యులనియు కార్పొరేషను ఆధ్వర్యమునయు రంగూను పోయెను వీరియెడల గౌరవభావము లక్ష్యము కలిగియుండిరి. ఇట్టివలన కొంతకాలము క్రిందట రంగూను గవర్నరుగారు, బర్మాదేశమును ఇండియాదేశమునండి విడదీయుట ఉత్తముని చెప్పియుండిరి. బర్మా గవర్నరుగారు నూచించియుండిన పద్ధతి కాంగ్రెసు మహాసభ వారికి యిష్టము లేదు. బర్మాదేశము హిందూదేశము కలిసియుండుటవలన కాంగ్రెసు ప్రచారము బాగుగా జరుగగలదని వారి యాచా. కనుక సేనుగుప్తాగారు, కాంగ్రెసు కార్యక్రమమునకు వీలగునట్లుగా రెండుదేశములు కలిసియుండవలెననియే కోరుచు బర్మాగవర్నరుగారి విభాగధోరణిని ఖండించుటకై ఉపన్యాసముల నొసంగిరి. కాబట్టి బర్మా ప్రభుత్వము వారి విభాగ వ్యవహారధోరణికి ప్రతిహతులుగా బర్మా ప్రజలకు బోధించుటకై సేను గుప్తాగారు యీ ఉపన్యాసముల నొసంగిరి విదితమునచున్నది. కాబట్టి పూర్వపర సభాసందర్భములనుబట్టికూడ వారి యుపన్యాసముల యుద్దేశము ప్రభుత్వముచేసిన లను సంకల్పములను ఖండించుటయేని స్పష్టమునచున్నది. బర్మా ప్రభుత్వమువారు బర్మా దేశమును విడదీయుట మంచిదని తలంచుచున్నారని సేను గుప్తాగారు విడదీయక హిందూదేశముతో కలిపియుంచుట మంచిదని తలంచుచున్నారని, కనుక, గవర్నరు మెంటువారి సంకల్పముయొక్క లాభనష్టములను గుణిదోషములను వివరించి తమ నూచనయొక్క ప్రాశస్త్యమును వివరించుటలో తప్పులేదు. కాని, సేనుగుప్తాగారు అట్లు చేయలేదు. ప్రభుత్వమువారి సంకల్పమునకుగల దురుద్దేశములను, ప్రభుత్వమువారి వ్యవహార స్వభావలక్షణములను గూర్చియు ప్రజలకు బోధించిరి.

గుప్తాగారు 18 తేదీన పౌరజన స్వాగతపత్రమునకు ప్రత్యుత్తరపూర్వకముగా నొసంగిన యుపన్యాసములో నిందార్జములైనవాక్యము లేవియు లేవు. కాని, విద్యార్థుల సభలో 20 తేదీన యిచ్చిన యుపన్యాసమునందును, 21 తేదీన రంగూను నివాసులైన వంగరాష్ట్రీయులసభలో నొసంగిన యుపన్యాసమునందును హద్దుమీరిన యుపన్యాసధోరణి కన్పించుచున్నది. వారిచ్చిన యుపన్యాసమువల్ల ప్రజలలో ప్రత్యక్ష ఫలితముగా రాజద్రోహ భావము ప్రభుత్వద్రేవము కలిగినటులు ఋజువుయ్యలేదు. కాని, వారు అట్టి ప్రభుత్వద్రేవము కలగజేయవలెనని ప్రయత్నించినట్లుగా వారి యుపన్యాసముల వాక్యములను బట్టియు సభాసందర్భములను బట్టియు కన్పించుచున్నది.

పూజ్యమైన వివాహబహుమతులు

మావద్ద యుండు నేర్పులైన పనివారలచే తయారుగాబడిన స్వచ్ఛమైన వెండి, బంగారు, మణులచే పొడగబడి, మా పూర్ణబాధ్యతగలిగిన అమూల్యనగలను కొనుడు. అవి మీ యాశ్చరిని వృద్ధిపొందించి, గృహమును యలంకరించగలవు.

సురాజ్ మల్ లల్లాభాయి అండు కో.,

హిందూదేశము, బర్మాలోను వజ్రములు, నగలవర్తకులు, 313 ఎస్టేట్ డ్, మద్రాసు.

సా|| 6-30 X|| బెజనాడ శ్రీ దుర్గాకళామందిరము హాలులో సా|| 9-30 X||

మార్చి 26, 27, 28-3-30 తేదీలుందు

“Light of Asia”

“బుద్ధ చరిత్ర”

గ్రేటు ఈస్టరన్ కార్పొరేషనువారిచే తయారుచేయబడినది. 6 భాగములు.

ముఖ్యప్రధానులు:—మిస్టర్ హిమానాథురాయిగారు, మిస్ సీతాదేవిగారు గాక, ఇతరులు 4 వేలమంది క్షందు అభినయించిరి.

మన రాజదంపతులచే మెప్పుబడసినది

మనకు గవర్నరు జనరలుగా నుండిన రిడింగు ప్రభువు ఈ ఫిల్మును చూచి ఆనందించెను.

ప్రత్యేక పత్రికా హితోపదేశము

ముద్దులుమాటగట్టు సులభకవిత. బిడ్డలుగన్న ప్రతి ఆంధ్రప్రదేశుని తేజశ్శక్తి. చంటిబిడ్డల పోషణమునుగూర్చి చక్కని హితోపదేశము గలవు.

“వైద్యరాజ” ద్వితీయం వెంకటేశ్వర్లు, చింతలూరు, ఆలమూరుపోస్టు. తూర్పు గోదావరిజిల్లా.

20 తేదీ విద్యార్థిసభలో యుపన్యాసమునందు ప్రభుత్వద్రేవమును కలుగజేయ గల వాక్యములు కలవు. మరెన్ని వాక్యములు గోడమీద పిల్లివలె నున్నది.

21 తేదీ రంగూనువాసులగు వంగరాష్ట్రీయుల సభలోని యుపన్యాసమును నాలుగుభాగములు చేయవచ్చును. చివర నాల్గవభాగములో సేనుగుప్తాగారు ప్రతిపాదించి మాట్లాడిరి. ఈ సభలో సమావేశమైనది వంగరాష్ట్రీయులేయైనను గుప్తాగారు ఇంగ్లీషులో మాట్లాడిరి. తమ ఉపన్యాసము మరునాడు పత్రికలలో ఆందిరను చూచి చదువుకొనటకై వారు తమ ఉపన్యాసము ఉద్దేశించిరి.

పత్రికలలో ప్రకటింపబడిన యుపన్యాసస్వరూపము చాల మందముగా నున్నది. ఉపన్యాసములోని తీవ్రవాక్యములు పదములు చాలవరకు రద్దుచేయబడినవి.

సేనుగుప్తాగారి సేరును తీవ్రమైనది కాదు. వారు దౌర్జన్యము నెన్నడును బోధించలేదు. దౌర్జన్యము బోధించలేదని ప్రాసిక్యూషనుతరపు న్యాయవాదియే తెలియజేసెను.

సేనుగుప్తాగారు పల్లిన రాజద్రోహపూరితవాక్యములకూడ ఇప్పుడు పరిపాటిగా దేశములో నీ నాయకులు ప్రయోగించుచున్న పదములనుబట్టి జూచినయెడల విశేష ప్రమాదభూయిష్టములుగా లేవు.

సేనుగుప్తాగారికి దేహములో ఆస్వస్థతగ నుండుటవల్ల మనోద్రేకము సహజముగా కలిగియుండవచ్చును. మనోద్రేకమువల్ల అనరానిమాటలు పలుకుట తలసించును. ఇందువల్లనే వారు రాజద్రోహపూరిత వాక్యములను పల్కియుండవచ్చును. ఇదియును గాక, వారు పన్యసించిన విషయము వారికి చాలా అభిమానవిషయము. అందువల్ల యత్నాయుక్తవివక్షణ కొంచెము తొలగద్రోసి తీవ్రముగా మాట్లాడియుండవచ్చును.

సేనుగుప్తాగారు ఇప్పటికే వారముదినముల నుండియు అక్రమంలో నుండియుండుటవల్ల వీరికి 10 దినముల శిక్షవిధించుట న్యాయముననుని యెంచి విధించుచున్నాను.

వీరు రాజద్రోహపూరిత మగు వాక్యములను పల్కినందులకు 10 దినముల శిక్షయును, ప్రజలకు ప్రభుత్వద్రేవమును బోధించినందులకు 10 దినముల శిక్షయును విధింపబడినది. కాని యీ రెండు శిక్షలును సకాలములో అనుభవించవలయును. గనుక 10 దినముల సాధారణ ధైర్యమాత్రమే మొత్తము మీద వీరు అనుభవించవలెను.

సేనుగుప్తాగారిని జిల్లా పోలీసు నూపరింపెందెంటు గారని మాటగారు నెంటునే మోటారుకారులో నెక్కించుకొని జైలుకు తీసికొనివెళ్లిరి.

కోర్టు వెలుపలనున్న ప్రజాసమాహము ఆలరిచేయడం డ సోల్దరుపటాములు పసారాయిచ్చుచుండెను. సేనుగుప్తాగారికి జనులు పూలమాలలు మెడలో వేయవలెనని యత్నించిరికాని పోలీసువారు సాధ్యపడనియ లేదు.

శిక్షవిధింపబడినవారై వినగానే జనులు జయజయనివాదములు చేసిరి. గుప్తాగారు తమకు శిక్ష విధించుచు తీర్పుచెప్పిన తోడనే నిశ్చలముగా కూర్చుండి, చిరునవ్వు నవ్విరి. (ఆ.ప్రె.)

కరాచినుండి ఇంగండునకు

వాయువిమానమువై వెళ్లుట

ఆగాఖానుబహుమతి 7500 రూప్యములు

ఆర్. యన్. చాప్లాగారి కివ్వబడుట

ఢిల్లీ, మార్చి 21 :—ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ఈ క్రిందిప్రకటనను గావించుచున్నారు. ఆగాఖాను బహుమతి నిబంధనలనుసరించి భారతదేశమునండి ఇంగ్లాండునకు వెళ్లు వారిలో ప్రథములకు 500 పౌనులు ఇవ్వబడును. ఆర్. యన్. చమగారు అన్నివరకులను కొనసాగించిరిగాని వాయువిమానమునందు ఒంటరిగ ప్రయాణము చేయలేదు. ఆయనను వారికి ఆగాఖాను బహుమతి 7500 రూప్యముల నిచ్చుటకు గవర్నరు జనరలుగారు తీర్మానించిరి. కరాచివాస్తవ్యులగు హెచ్. యం. హానిగారి కుమారులగు ఇంజనీయరుగారితోకలసి వీరు ఇంగ్లాండునకు వెళ్లిరి. ఇవానిగారి వాయువిమానమునందు వీరు ఇంగ్లాండునకు వెళ్లిరి. వీరు 1928 సంవత్సరము ఆక్టోబరు నెలలో వాయువిమానమును నడుపుటను వాటింపసాగి మిస్కోక్ బ్ల్యూన నేర్పుకొన ప్రారంభించిరి. 1929 సంవత్సరమున వీరు భారతదేశమునకు తిరిగివచ్చి కరాచి మిస్కోక్ బ్ల్యూనందు శిక్షపొందుచుండిరి. చిన్న వాయువిమానమునందు భారతదేశమునుండి ఇంగ్లాండునకు వెళ్లినవారిలో వీరే ప్రథములు. (ఆ.ప్రె.)

ఆంధ్ర చరిత్రము

భారతశాసనసభలో ఆంధ్ర చరిత్రము అంగీకరింపబడుట వింతగాదు. కాంగ్రెసుపక్షము లేక బోవుటచేతను, జాతీయపక్షనాయకులగు పండిత మదనమోహన మాధవ్యగారు హాజరు గాలేక బోవుట చేతను, పట్టుదలతో దీని నెదిరించువారు దాదాపు గలేరయిరి. ఆంధ్ర చరిత్ర లగు ఘనమైన విమర్శనములకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు "నేను చెలిపిన హేతువులను మార్చుకొన నవసరము గనుపించదు. నాకు అవకాశ మిండు. ఈపన్నుల నామోదించుడు, వీని నుండి ఏమివచ్చునో జూడుడు" అని ఎచ్చరించిరి. వీరి ప్రశ్నకు ప్రత్యుత్తరము విడితమే. ప్రభుత్వపు ఖర్చు మరింత యధికమగును. పన్ను లింకను పెరుగ గలవు. పూర్వానుభవమే తిరిగి సంభవించును. ప్రభుత్వపు ఖర్చు రాను రాను బల మగుచున్నది. పన్నులబరువు అతిశయించుచున్నది. మిలిటరీ ఖర్చును తగ్గించుటకు వీలు గలుగుట లేదు. ఇది యింకను పెరిగిన బెరుగవచ్చును. క్రొత్తపన్నులు విధింపబడుచున్నవి. ఇట్టిస్థితిలో ఆంధ్ర చరిత్రను సభింపించినవారి వైఖరిని గ్రహించుట దుర్లభము. ఆంధ్ర చరిత్రమును భారతశాసనసభవారి రంగీకరించినను, నిరాకరించినను ఫల మొక్కటే యగును. కాంగ్రెసుపక్షము వారు శాసనసభలో నున్నపుడు, ఆంధ్ర చరిత్రమును తిరస్కరించియుండిరి. కాని, ఫల మేమి గలిగెను? దీనిని వెంటనే ప్రభుత్వమువారు పునరుద్ధరించి తమ పనులను జరుపుకొనిరి. మరల సీనవత్సర మిట్టి నాటకము జరుగనందులకు చింతింప నవసరములేదు.

ఆసీగారు చెలిపినట్లు, 134 కోట్లలో నలు వదికోట్లపై మాత్రమే, భారత శాసనసభవారు ఓటు చేయుటకు వీలగును. మిగిలిన మొత్తమునకు శాసనసభవారి ఓటుతో నిమిత్తము లేదు. ఓటు చేయదగిన మొత్తములో నయినను శాసనసభ వారు చేయు తగ్గింపులను సర్దిపై జేసి, ప్రభుత్వము వారు పునరుద్ధరింపగలరు. అందుచే ఆంధ్ర చరిత్రమును భారతశాసనసభవారు ఆమోదించుటగాని, నిరాకరించుటగాని, వట్టి తంతు అనుటకు సందియములేదు. ప్రభుత్వమువారు తమవ్యయమును చాలవరకు తగ్గింప వీలుగలదు. అటుల జరుగుచో, పన్నులను గూడ చాలవరకు తగ్గింపవచ్చును. ఉప్పుపన్నును రద్దు చేయవచ్చును. బోటుకాడ్లల ఖరీదును, కవసుల ఖరీదును తగ్గింపవచ్చును. జాతీయ నిర్మాణశాఖల క్రింద వ్యయపెట్టెడి సొమ్ము స్వేచ్ఛును. తదితర శాఖలపై ఖర్చు పడుచున్న సొమ్ము ఆధికము. కాని ఇండియా ప్రభుత్వము ప్రజలకు బాధ్యతవహించి, దేశము స్వాతంత్ర్యము బడయనంతవరకు, ఇట్టికోర్కె

ఫలించు నని తలచుట కేమాత్రము వీలుండదు. ఆంధ్ర చరిత్రను పంపెము, నిరర్థకము. వెనుక నడచిన సందర్భములే యికముందును సాగుచుండును. ఇంగ్లండులో సైన్యవ్యయమును తగ్గించుటకు సాధ్య పడెను గాని, హిందూదేశమునం దది సాధ్యపడ కున్నది. స్క్రీన్ కమిటీరిపోర్టు కాగితములలోనే నిలిచి యుండగలదు. అది యమలులోకి వచ్చి, సైన్యమునందు భారతీయోద్యోగులు వివిధ నియమింపబడెద రను నాశ గలుగజాలదు.

దేశానర్థక మని ఎంచబడుచున్న రూపాయి మారకపు రేటు మార్పుజెడదని, ఆంధ్ర చరిత్రను ఖండితముగ చెలిపి, ఆశలనెల్ల బోదోలెను. సైన్యమును తగ్గించవలెనని, హిందూదేశము నానారాష్ట్ర సంఘమునందును, ఇంపీరియల్ సమావేశమునందును మొరలిడవలెనని, కే. యస్. రాయగారు వాదించిరి. కాని, యిట్టి సభలలో హిందూదేశపు మొరలు అరణ్యరోదనములగుట సహజము. భారతదేశముచే నెన్నుకొనబడిన ప్రతినిధులుగాని, యిట్టి కోర్కెలను చెలుపజాలరు. ప్రభుత్వ ప్రతినిధు లిట్టి యభిప్రాయములను వ్యక్తపరచుట దుర్లభము. మీదు మిక్కిలి, హిందూదేశమునందు ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సు పద్ధతి మెల్లగ బొప్పింపబడినది. ఈ గుడిబండను వదల్చుకొనుటకు హిందూదేశమునకు త్వరలో సాధ్యమగునని తోచదు. నిర్బంధవిధానమువలన, సమాధానావకాశము దప్పచున్నదనియు, గాంధీ మహాత్మునిద్వారా సమాధానముగదురవలెనుగాని సప్రూ జిన్నాలద్వారాగాదని, రంగయ్యగారు చాటిరి. గాంధీమహాత్ముడు ఉప్పునుగాక, స్వాతంత్ర్యమునే తయారుజేయుచున్నాడని, రంగయ్యగారు తేటపరచిరి. ప్రజల కష్టములను నివారింపకుండ, ప్రభుత్వమువారు నష్టయిల గోరుట పాడిగాదని, యం. కే. ఆచార్యగారు స్పష్టముగ చెలిపిరి. రాజకీయనిర్బంధితుల విషయమై ప్రభుత్వము చూపుచున్న వైఖరిని, అమరనాథ దత్తుగారు ఖండించిరి. ఈరితని కొంత వాగ్వివాదము నడచినప్పటికి ఆంధ్ర చరిత్రము భారతశాసనసభచే నామోదంపబడెను. చరిత్రము హిందూదేశముపై విశేషభారము మోపుచున్నది. హిందూదేశ మిట్టిదృష్టిస్థితియండి తప్పిచుకొనుటకు, స్వాతంత్ర్యసంపాదనము దప్ప వేరు మార్గము లేదు. తాము గాంధీమహాత్మునితో జేరి పాటుపడెదమని, రంగయ్యగారు నుడివీరి. ఇతర శాసనసభ్యులును మహాత్ముని యుద్యమమునకు తోడ్పడుచో, భారతశాసనసభలో కన్నను ప్రజలకు వేయిమడుగు లెక్కుడు మేలు సలుపగల్గుదురు.

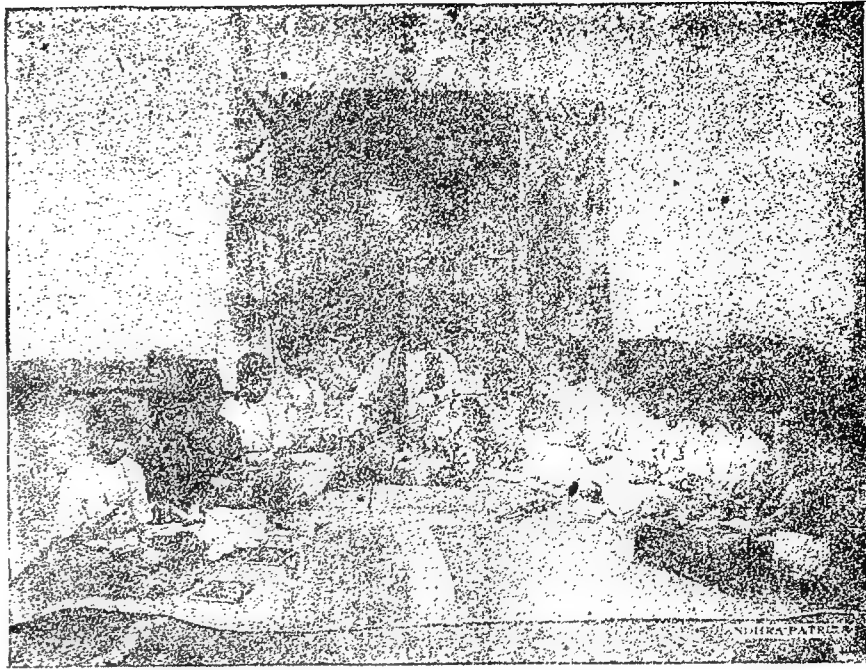
మద్రాసు మతధర్మాదాయ సంఘము

ఈ సంఘమువారి 1928 - 29 సంవత్సరపు రిపోర్టు, ఎంచదగిన యభివృద్ధిని జూపుటలేదు. నివేదన సంవత్సరమున, దేవాదాసీ చట్టము శాసన మయ్యెను. బోర్డుపనులు చాలవరకు బెరిగెనని రిపోర్టు చెలుపుచున్నది. బోర్డుపై ఉత్తరసర్కారులలో దాఖలు చేయబడిన వ్యాజ్యములవలన, బోర్డువారిపను లధికమయ్యెను బోర్డుపై ప్రజల కెట్టి ప్రేమ గలదో, ఈ సందర్భముల బట్టి గ్రహింపవచ్చును. 1337 ఫనలీలో బోర్డుపై 169 వ్యాజ్యములు దాఖలు చేయబడగ, 1338 ఫనలీలో 199

వ్యాజ్యములు దాఖలుచేయబడెను. వ్యాజ్యముల వ్యవహారము నిమిత్తము, చెన్నపురిలోను వెలుపలను గూడ సిబ్బంది సభికముగ నియమింపవలసి వచ్చెను. బోర్డుపట్ల ప్రజల వైఖరి మార్పు చెందెనని, రిపోర్టు చెలుపుచున్నది గాని, ఫలిత మిందు కనుకూలముగ లేదు. మలబారులోను, ఉత్తరసర్కారులలోను, పరిస్థితులు చక్కబడలేదని బోర్డువారి రంగీకరించుచున్నారు. ఈ ప్రదేశములలో అర్చకులును బ్రహ్మీలును వివాదములను సాగించుచునేయున్నారు. గుంటూరు జిల్లాలోను ఉత్తరసర్కారులలోను, అర్చకుల ప్రాతికూల్యము ఏమాత్రము తగ్గలేదని రిపోర్టు చెలుపుచున్నది. కన్యకాపరమేశ్వరీ దేవాలయముల విషయమై గత నివేదికయందు జూపబడిన యాశలు ఫలించలేదని, నివేదిక చెలుపుచున్నది. బోర్డువారియొక్కయు, ప్రభుత్వమువారియొక్కయు దృక్పథమును వైశ్య సంఘమువారు గ్రహింపనందుకు, నివేదికయందు అసంతృప్తి చూపబడెను. ఉత్తరసర్కారులలో బోర్డువారు నిర్ణయించిన స్కీములను రద్దుజేయుటకు అర్చకులు వ్యాజ్యముల వైచిరనియు, ఈ జిల్లాలలో ధర్మాదాయపరిపాలనమునందు అభివృద్ధి నాశించుట నిరర్థక మనియు, బోర్డువారు తెలుపుచున్నారు. ప్రాతకోర్టు స్కీములు తిన్నగ పనిజేయుటలేదని, బోర్డువారు కనుగొనిరి. వీనిని మార్చి నవసరము గలదనియు, అటునను ప్రస్తుతపుటాధికారిలో బోర్డువారి కార్యమును నిర్వహింపజాలరనియు, నివేదికయందు సూచింపబడెను. బోర్డువారి ఆంధ్రచరిత్ర యింకను చక్కబడలేదు. గుంటూరు జిల్లాలో వసూళ్ల నిమిత్తము కమిషనువైన స్పెషలు ఏజెంటు నియమింపబడెను. దేవాలయములనుండి బోర్డువారికి రావలసిన రుసుములను రాబట్టుట దుర్లభమని, సూచింపబడెను. బోర్డును ప్రభుత్వసంస్థగా భావించి, ప్రభుత్వమువారే యిక్కార్యమును నిర్వహించుచో ఆంధ్రచరిత్రకు లోలగుననియు, బోర్డువారు ఇతిరకార్యములను శ్రద్ధతో నిర్వహించుటకు సావకాశము కల్పననియు, నివేదిక చెలుపుచున్నది. ఇట్టికోర్కె యిదివరకు పలుమార్లు చెలుపబడెను గాని అనుకూలము గలిగియుండలేదు. హిందూధర్మాదాయ సంఘపరిపాలనము నెదుర్కొనుచున్న ఆటంకములను దొలగించుటకు, సవరణచట్టము చేబడునని సూచింపబడెను గాని, యితవర కిట్టిచట్టము బయ్యడలేదు. ప్రస్తుత శాసనసభ ముగియులోపల, ఇక్కార్యమును సాధించుట దుర్లభమని తెలుప నక్కరలేదు. ఇట్టిస్థితిలో బోర్డు ఉపయోగముపల్ల ప్రజలకు నమ్మకము గుదురనిచో, ఆశ్చర్యపడ నవసరములేదు.

కారాగృహములు : రాజకీయనిర్బంధితులు. పంగదేశ శాసనసభలో కారాగృహపరిపాలనమును నిరసించుచు దేవున కోతతీర్మానము ఆమోదింపబడెను. జతీంద్రదాసుగారు కారాగృహ పరిపాలనమును చక్కబెట్టుటకై ఆత్మసమర్పణ గావించినను, తగిన సంస్కరణ మి కను జరుగలేదు. తీర్మానోపపాదకులు సూచించినట్లు, కారాగృహ పరిపాలనము ఒక సాధించురీతి నవలంబించుచున్నది. నాగరిక దేశములలో నవలంబింపబడదగని పద్ధతులవలంబింపబడుచున్నవి. ఇతర దేశములలో అభి

ఆంగ్లమునందు ప్రథమమునం దుత్తీర్ణులైన బాలికలు:—వైశ్యయువతీ విద్యాలయము, గుంటూరు.

సంగీతమునందు ప్రథమమునం దుత్తీర్ణులైన బాలికలు:—వైశ్యయువతీ విద్యాలయము, గుంటూరు.

కుట్టుపనియందు ప్రథమమునం దుత్తీర్ణులైన బాలికలు:—వైశ్యయువతీ విద్యాలయము, గుంటూరు.

హిందీయందు ప్రథమమునం దుత్తీర్ణులైన బాలికలు:—వైశ్యయువతీ విద్యాలయము, గుంటూరు.

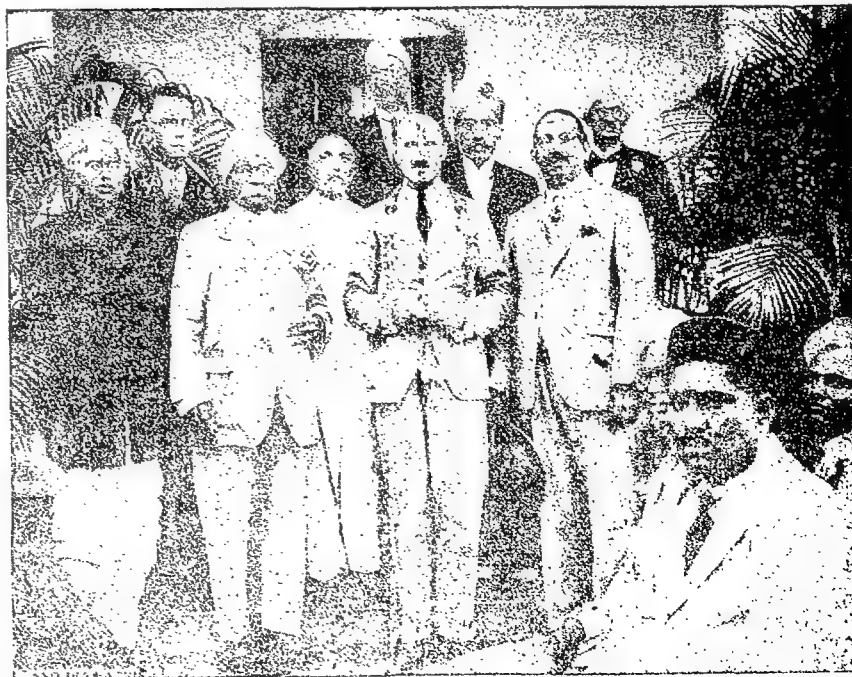
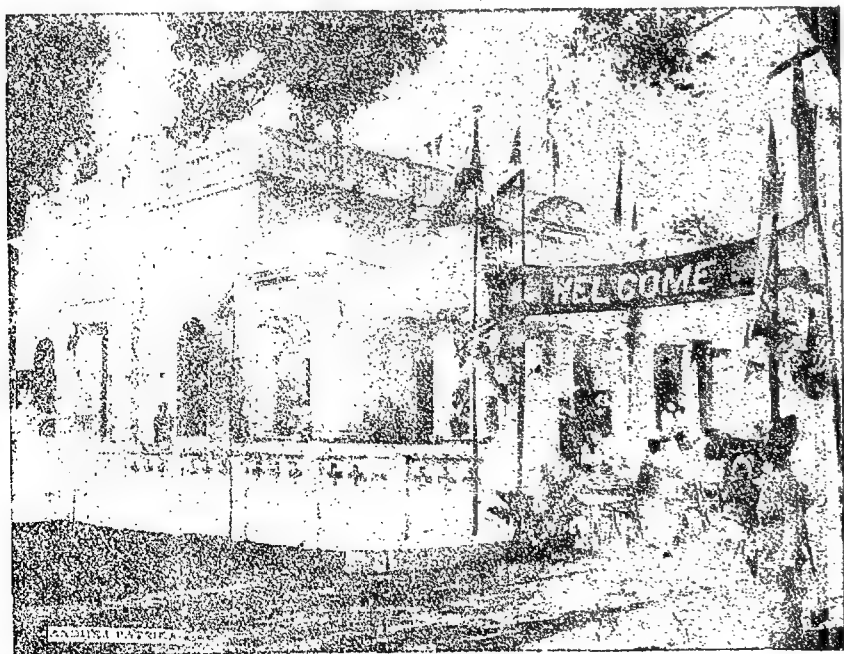
శ్రీ వైశ్యయువతీ విద్యాలయము-గుంటూరు

ఇయ్యది వైశ్యయువతీ విజ్ఞానాభివృద్ధిని పెంపొందింపజేయు తలంపున 1928-వ సంవత్సరమున గుంటూరునందు శ్రీమతి కాళంగి శేషమాంబగారిచే నెలకొల్పబడి నినది నాభివృద్ధిని పెంపొందించుచున్నది. స్వస్థపరియగు యువతుల సంగీత సాహిత్యములయం దసకూనప్రజ్ఞావతులకేయటయే గాక జాతీయ పరిశ్ర

మములం దభిరుచి గలకడేసి జాతీయపురుషులను పునరుద్ధరింపజేయుట దీని ముఖ్యోద్దేశ్యము. దీనియందు సంగీతము, ఆంగ్లము, తెలుగు, హిందీ, పేము, కుట్టువిద్యలయం దసకూన పాండిత్యము సంపాదించిన విద్యార్థినులు చాలమందిగలరు. విద్యాలయము విద్యావిభానమునందు విజ్ఞానము మొలకలుచున్నను ధనాభావముచేత స్వతఃభవములేక పేదరిక మనుభవించుచున్నది. మహావైశ్యర్యసంపన్నులైన దానకర్తలని బిరుదుపొందిన వైశ్యుల హాజరులు స్వస్థపరియగు యువతుల విద్యాభివృద్ధి కై ధనసహ

యమునందు పేతువహించియుండుట కడుంగడు శోచనీయము. వైశ్యులహాజరులారా ! వైశ్యయువతుల విజ్ఞానాభివృద్ధిని మదిలించి విద్యాలయాభివృద్ధికి సర్వవిధముల పాటుబడుచున్న శ్రీమతి కాళంగి శేషమాంబగారికి ధనసహాయముకేసి దానకర్తలగుదమును సార్థకపఱచుకొన వేడుచున్నదానను.

కొరల్ల మంగతాయారు,
విద్యార్థిని, వైశ్యయువతీ విద్యాలయము, గుంటూరు.

ఎగ్మూరు బెనిఫిటు సొసైటీ నూతనభవనము.

(పి. ఎ. ఎ.)

గౌ॥ ఎ. వై. జి. కాంబెలుగారు వేపేరీ స్టేషన్లోను (నెం 9 నందు ఎగ్మూరు బెనిఫిటు సొసైటీ నూతనభవనమును తెరచిరి. కాంబెలుగారు, చెంగల్పట్టుజిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటు టి. రెడ్డిగారు డి॥ బి॥ శివజ్ఞానం ముదల్యారుగారు మున్నగువారు గలరు. (పి. ఎ. ఎ.)

బందరు నల్ల జెండాల కేసు:— వై దీల శిషింపబడి కోర్టునుండి జైలుకు గొంపోబడుట. (పె. ల. కా.)

అద్వైత వారిశ్చంద్రమంగారు
తూర్పుగోదావరి ప్రతినిధిగ మదరాసు కాసనసభకు
ఎన్నికొనబడిరి. (పి. ఎ. ఎ.)

విజ్ఞప్తి

శ్రీత్యాగరాజాచార్యము - భీమవరం
ఆంధ్రసూర్యజులారా!

శ్రీరామభక్తాగ్రేసరులను జగద్గురువులును అగు శ్రీత్యాగరాజాచార్యములవారు ఆంధ్రులుగా నవరించి తమ మధుర గీతామృతముచేతను, పవిత్రచరితామృతముచేతను ఆంధ్రజాతిని, ఆంధ్రరాజ్యమును, ఆంధ్రగానమును ధన్య మొనరించి యుండుట ఆంధ్రులమన ప్రత్యేక భాగ్యమైయున్నది. తొందరి ఆరుకొట్లు శ్రీరామ పునశ్చరణచేసి ఇరువది నాలుగుచేసి కీర్తనలు పాడి శ్రీరాములవారి సాక్షాత్కారమును పొందిన మహనీయులు. లోకకళ్యాణముకొరకును మానవులను తరింపజేయుటకును, భక్తిజ్ఞానవైరాగ్యత్యాగభక్తుల లలాడుటకును సహజ ఆర్య ఆధ్యాత్మికసంపద నభివృద్ధిపరచుటకు జన్మించిన మహాభక్తులు. నిజముగా రామారాధనకు శివారాధనకు ప్రతీతి. ఒక్కత్యాగరాజభక్తివైర లోచనముగనో గొప్పగనో, చివరకు తనలో కొన్ని రాగములలోనైన నాలాపించుకొనుచు భక్తిపారవశ్యమున సొక్కని ఆంధ్రుడు లేడనుటలో అతిశయోక్తి లేదు.

అయినను ఆంధ్రేతరులైన వ్రావిడ కర్నాటకులే శ్రీత్యాగరాజేంద్రులకు దేవాలయములు నిర్మించి పూజించి గౌరవించుటలో పంతములు వేసికొనుచుండ ఆంధ్రులు తమ జాతీయ మహాపురుషుల శ్రీత్యాగరాజులను పూరింపజేయుగల యొక్క చిహ్నమును వెల్లడింపబడెన ఇంతవరకును పూనకొనకుండుట విచారకరము.

శ్రీత్యాగరాజాచార్యులయొడ మాకు గల భక్తికారవములచే ౧౨ సంవత్సరములక్రింద వారి ఆరాధనోత్సవమును ప్రారంభించి ప్రతియేటను మేము భీమవరములో నవరాత్రులుండటము సలుపుచుండుట యెల్లరకును విశదమే. ఈ యుత్సవములపట్ల చూపుచున్న పరమాధురముచే ప్రేరేతులమై శ్రీత్యాగరాజులవారికి ఇష్టోధికముగ పేపరులుగలగుటకై ఒక ప్రత్యేక మండలిమను నిర్మించుకై సకలవీరులొన్నారము. ఈ ఆలయమున శ్రీస్వామిల నిర్వాహ ధనమును, ఏటేట నవరాత్రుత్సవములును ఆంధ్రులలో త్యాగరాజభక్తిని తద్వారా ఆయన యిష్టదైవమును శ్రీరామచంద్రచరణాంబులధిక్తిని ప్రచారము చేయుటకు చక్కగా తోడ్పడగలదని మా ఆశయము.

ఆంధ్రులెల్లరును ఈ మా సంకల్పనిర్వహణమునకు తోడ్పడి సమస్త కృతార్థులగునని తరింతరు గాకయని ప్రార్థించుచున్నాము.

భూపతిరాజు రామకృష్ణమరాజు,
గన్నాబత్తుల నారాయణమూర్తి,
అధ్యక్షులు,
భీమడిపాటి సూర్యనారాయణ,
కార్యదర్శి,
శ్రీత్యాగరాజ భక్త సభ,
భీమవరం పట్టణ గోదావరి జిల్లా.

గంజాంజిల్లాలో శాసనోల్లంఘనము

శ్రీయుత న్యాయాదుల మూర్తిగారి ప్రకటనము

జిల్లా కాంగ్రెసుసంఘసభ 30 తేదీ జరుగును
బరంపురం, మార్చి 21:— తే 19 దీ మార్చి, గల
“హిందూ” పత్రికలో, ప్రకటితమైయున్న వార్తను పురస్కరించుకొని, గంజాంజిల్లాలో శాసనోల్లంఘనోపక్రమణమును గూర్చి ప్రసంగింపగా శ్రీయుత న్యాయవతి నారాయణమూర్తిగారిట్లు తెలుపుచున్నారు:—

“అవును. నేనీమాసములో గంజాంజిల్లాలోని అనేక ముఖ్యస్థలములకు వెళ్లుట తలపించినది. కాంగ్రెసు ప్రచారకులతోను, స్థానిక నాయకులతోను, అనేక చోట్లలో, ప్రస్తుత రాజకీయపరిస్థితులనుగూర్చి చర్చించినాను. ప్రతిచోటను ప్రజలు ఉత్సాహపూరితులై, నాయకులేమి యుపక్రమించరా అని యెదురుచూచుచున్నారు. వారి లోపమేమియును లేదు. సర్వవిధముల తోడ్పడుటకు సంసిద్ధులుగా నున్నారు. అనేకులు, యువజనులును, స్త్రీలును, కాంటన్మెంట్లో చేరుటకుగూడ నిర్భయముగా ముందంజ వైచుచున్నారు. కార్యక్రమ ముపక్రమింపబడుటయే తడవుగా, యెట్టి తోడ్పాటైన ప్రజలనుండి రాగలదు, కావున గంజాంజిల్లామండలము, తీర్థ శాసనోల్లంఘనోపక్రమణమునకు సిద్ధముగా నున్నదని నిస్సందేహముగా చెప్పగలను. ఈ విషయమును రాష్ట్రీయసంఘమునకు తెలిపి, కార్యక్రమమును ప్రారంభించుటకును, జిల్లా నేనాని నెన్నుకొనుటకును, ప్రధమ వారంటీరుదళమును నిర్ణయించుకొనుటకును, యీనెల 30 వ తేదీ సాయంత్రము కొలబొమ్మలో గ్రామములో గంజాంజిల్లా ఆంధ్రకాంగ్రెసుసంఘసభ యేర్పాటు చేయబడియున్నది. గంజాంజిల్లా పేరుప్రతిష్ట లన్నియును, యీ సభానిర్ణయమువై ఆధారపడియున్నది. కావున శాసనభక్త జిల్లాలోని ప్రతిదేశాభిమానియును, వాలంటీరుదళమున చేరదలచుకొన్న ప్రతివ్యక్తియు, వచ్చి కార్యక్రమమున పాల్గొనవలసినదిగా హెచ్చరించుచున్నాను. సీతానగరములో ప్రస్తుతము శిక్షణమునందున్న గంజాం వాలంటీరుదళము విచ్చేసి, యిచ్చుటనే శాసనోల్లంఘన మచరించి, మండల గౌరవమును నిర్వేదముగాక యని కోరుచున్నాను. రాష్ట్రీయ సర్వనేనాని అనుజ్ఞవచ్చుటయే తడవుగా, ఆంధ్రదేశములోని యే యితరమండలమునకును దీని పోక, మా గంజాం నిలచి పోరాడ సంసిద్ధులుగా నున్నదని మాత్రమే ప్రస్తుతమునకు మనవిచేయుచున్నాను.”

ఉన్నవ రామలింగం మేష్టరుగారుకూడ, యీ ఏప్రిల్ 5 వ తేదీనుండి కార్యరంగమున ప్రవేశింపనున్నారని తెలియజేయుట కెంతయు సంతోషించుచున్నాను.

(స్వకీయనిలేఖరి)

దంత చూరము

డబ్బీ 1-కి వెల 0-2-0; 12-కి 1-4-0
ఈ దంతచూరముతో పండ్లుతోముటవలన చిగుర్లుగట్టి పడును. చిగుర్లునుండి రక్తముకాకుండును. నోటదుర్గంధము లేక యుండును. పండ్లు ముత్యములవలె తెల్లగా నుండును. అమృతాంజనం డివో, మదరాసు - బొంబాయి.

“ఆంధ్ర దేశము: సత్యాగ్రహము”

నవయుగ భారతావని మాజుమూలలు సహితము మహాశుభి దౌర్జన్య రాహిత్యస్వాతంత్ర్య ధర్మసమరమానందు లీనమై, అహింస, ధర్మము, సత్యము అను హిందూమత మూల సిద్ధాంతములు ప్రతిమానవుని హృదయకుపరమానందు దృఢముగా నాటుకొని, కృతయుగమునాటి నిరాడంబరజీవితముహిమను జ్ఞప్తికి తెచ్చుచున్నది. ప్రపంచమంతయు మహాశుభునివైపు దృష్టినిసారించి ఆతురతతో ఫలితమును కనుగొనుటకై వేచియున్నది. గాంధీయగ హిందూదేశ రాజకీయచరిత్రను చరిత్రకారుడు స్వర్ణాక్షరములతో లిఖించకమానదు. అచివదిమూడు సంవత్సరముల ప్రాయమున మహాశుభు యెండయనక, గాలియనక, చలియనక, మోకాళ్లపైకి జానెడు కీచుడైన మాత్రముధరించి, తన యాశ్రమములో క్రమశిక్షను బొందిన 79 కాంటిన్మెంట్లతో, కాలినడకతో, కాంటిపోరాటమున కియ్యకొని ననియమును తలంచుకొనిన యే భారతీయుని హృదయము స్వాతంత్ర్యతృప్తితో నిండియుండదు. మహాశుభు ఆహింసా సిద్ధాంతమును ప్రపంచమునకు బోధించి, మాతృదేశముద్వారా ప్రపంచమునందు రామరాజ్యమును స్థాపించు స్థిరసంకల్పడైయున్నాడు. సత్యయోగుల కెయ్యది సాధ్యముకాదు?

ప్రతిజిల్లాలవారును, తమ తమ జిల్లాలో సత్యాగ్రహమును జరపుటకు తగినవసతు లున్నవనియు, తాము సర్వసిద్ధులుగా నున్నామనియు, అనుజ్ఞించినచో వెంటనే ధర్మసమరము జరిపెదమనియు అని వ్రాయుచున్నటుల తెలియుచున్నది. ఇట్లానర్చినచో ఉద్యమమునకే మాపుపాటిగలదు. మహాశుభును డి. వి. న. టు. ల. బ. హ. న. య. క. త. వ. ము. క్రిందికి దిగును. రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక సంఘమువారును స్థాయిసంఘమువారును సమావేశమై యీ క్రిందివిధముగా తీర్మానించి సత్యాగ్రహమును జరిపినచో జయమును బొందవచ్చునని మనవి చేయుచున్నాను. ప్రతిజిల్లానుండి వచ్చు కాంటిన్మెంట్ల నందఱిని నోకచోటచేర్చి నిర్దోషులమునందు క్రమశిక్షణ యొసంగి చిక్కి-క్క-జట్టుకు 50 మందినైనను చేర్చి జట్లనుసప్రకారము 1-2-3 రాష్ట్రీయ న కంటటికి ఒక్క ప్రదేశము నేర్పాటుచేసి ఆ ప్రదేశమువైపు అందఱు మనశ్శులను లీనమొనర్చి మహాశుభుని లవణసత్యాగ్రహమును ప్రారంభించినచో కార్యసాఫల్యమును బొందవచ్చునని విన్నవించుచున్నాను. మహాశుభుని బంధించిన తడనంతరము ఉద్యమమును కాపాడుటకు ముందుగానే తగిన బంధోబస్తుచేయుటయందు ఆంధ్ర నాయకులు జాగ్రత్తను వహించి యుండవలెనని ప్రార్థించుచున్నాను.

భారత యువమూల భారతాభ్యుదయమంతయు మీమీదనే యాధారపడియున్నది. సత్యము సత్యాగ్రహము గండు, చిక్కిన సమయమును విడచాడవద్దు. ఈ తరుచును గోల్పోయినచో భారతదేశము ప్రపంచ పరిహాసమునకు పాత్రమగును. ఇట్టిస్థితినుండి తప్పించి మాతృదేశమునకు ప్రపంచములో గౌరవసాసము నిప్పించు బాధ్యత మీయందేగలదు. మీ ప్రాణములపైతమర్పించి దాస్యశృంఖలా బద్ధమైయున్న భారతమాతృదేవునిమును బాపుడు. ధన్యులుగండు.

మంగరాజు వేంకటసుబ్బయ్య.

ప్రాయభేదముల నిమిత్తము కారాగృహములలో ప్రవేశించువారికి గౌరవము జూపుచున్నారు. హిందూదేశమునం దట్టివారు దొంగలు మున్నగు నేరస్థులతో సమానముగ జూడబడుచున్నారు. దేశమునందు ప్రబలాందోళనము జరిగినను, రాజకీయ నిర్బంధితులకు ప్రత్యేక సౌకర్యముల నొసగుటకు, ప్రభుత్వము వారంగీకరింపరయిరి. రాజకీయనిర్బంధితులన నెట్టివారో నిర్వచింప వీలులేదని, వీరు సాకుచెప్పిరి. తమకు నిర్వచనము చేతగానిచో, ప్రభుత్వమువారందునిమిత్తమై ఇతరుల సహాయమును బడయవచ్చును. ఈ నిర్వచనము కడు సులభమయిన కార్యము. స్పెషలు డివిజను సౌకర్యములు రాజకీయ నిర్బంధితుల కొనగ వలయునను విధి లేదు. హాగూబట్టి యొనగబడునని నూచింపబడినది. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు వివరించిన నిబంధనల నయినను, మద్రాసు ప్రభుత్వము వారనుసరింపక, వానిని చంకుచితము గావించిరి. ముఖ్యనిబంధనలను, ఇన్స్పెక్టరు జనరలు గారి సలహాకు వదలిపెట్టిరి. అన్నపూర్ణయ్యగారి విషయమున లామెంబరుగా రిట్టి నిబంధనలపై నెట్టివ్యాఖ్యానము గావించిరో, చూచిన వీని స్వభావము బయల్పడును. నిన్నటిదినము మదరాసు శాసనసభలో సామి వేంకటాచలం శ్రేష్ఠిగారు ఈ విషయమై తెచ్చిన తీర్మానమునకు లామెంబరుగా రిచ్చిన ప్రత్యుత్తరము శాసనసభ్యులను తృప్తిపరచినను, ప్రజలను తృప్తిపరచజాలదు. నర్ పాత్రోగారు లామెంబరుగారి వైఖరిని నమర్చింప యత్నించుట వింత గాదు. అన్నపూర్ణయ్యగారి విషయమును లామెంబరు మరియొకపర్యాయ మెత్తుకొనిరి. అన్నపూర్ణయ్యగారిని నూతన నిబంధనల ననుసరించి, (ఏ) తరగతిలో జేర్చ వీలులేదనియు, అయినను శాసనసభ్యులు పలువురు విన్నవించియుండుటచే, తమనిర్ణయమును మార్చుకొన సంసిద్ధత జూపుచున్నామనియు, ఇన్స్పెక్టరు జనరలుగారు నూచించెడి విభజన తమకు చేరినవిమ్మట, (ఏ) తరగతిలో వీరిని జేర్చుటకు వీలుగునేమో చూచెదమనియు, లామెంబరుగారు నడివీరి. ఇప్పుడయినను, వీరు స్పెషలుగు వాగ్దానము గావించలేదు. ఇన్స్పెక్టరు జనరలుగారు అన్నపూర్ణయ్యగారిని (ఏ) తరగతిలో జేర్చెదరను నమ్మక ముండజాలదు. వారలు జేర్చినచో, లామెంబరుగా రందుకు పూనరనితోచును. మొత్తముమీద నూతననిబంధనలు రాజకీయనిర్బంధితులకు తగిన సౌకర్యముల నొసగునను ఆశ ఏర్పడుచున్నది.

లిట్టనుప్రభువుగారి విచిత్రాభిప్రాయములు
 బెంగాలు గవర్నరుగ బనిచేసిన లిట్టనుప్రభువుగారు, హిందూదేశమునకు స్వపరిపాలనము బనికిరాదని చెప్పటకు, వింతసమాధానము జెప్పచున్నారు. హిందూదేశ ముకజాతికాదని వీరు తెలుపుట లేదు. రాజకీయైక్యము దేశమునందు గలదని వీరంగీకరించెదరు. ప్రజలకు పరిపాలనమును పెదలిపెట్టుచో, దానిని వారు నిర్వహింపగలరని కూడ, లిట్టనుప్రభువుగారింగీకరించెదరు. కాని, పాశ్చాత్యదేశములో వ్యాపించిన ప్రజాపరిపాలనము హిందూదేశమునకు బనికిరాదనియు, ఇట్టి పరిపాలనమును పూరించుటకు చాలకాలము పట్టుననియు, హిందూదేశమునకు నిరంకుశాధికారమే తగియుండుననియు,

లిట్టనుప్రభువుగారు చెప్పట చోద్యము. స్పెయిను, ఇటలీలలో, నిరంకుశపరిపాలనము వ్యాపించియున్న నంగతిని వీరు గుర్తించుట యవసరము. ప్రాచీన హిందూదేశమున స్వపరిపాలనసంస్థలు ప్రబలియుండెననిగూడ వీరు గుర్తింపవలసియుండును. ప్రజాపరిపాలనము ఒకదేశమునకు కాణాచి యని చెప్పట కెంతమాత్రము వీలులేదు. ఇండియా ప్రభుత్వమువారన్నిప్రభుత్వములకన్న ప్రజలపట్ల నెక్కుడు సహన భావము జూపుచున్నారనియు, ప్రజలకు విశేష స్వేచ్ఛ నొసగిరనియు, లిట్టనుప్రభువుగారు చాటిరి. ప్రజలపై విధింపబడుచున్న నిర్బంధములు వీరి దృష్టికి సరిపోవలేదు గాబోలు! హిందూదేశమునం దున్న స్వేచ్ఛ యూరపుఖండములో నెక్కడను లేదనుటకన్నను, వైపరీత్యము వేరుండదు. హిందూదేశమున కొంత కాలము పరిపాలన జరిపి, ఉపకారవేతనముల ననుభవించెడివారు, ఇట్టి విచిత్రాభిప్రాయములను దెలుపుటయు, వీని సితరులు వేదవాక్యములుగ భావించుటయు, పరిపాటియయినవి.

లేబరు ప్రభుత్వపు టునికి
 లేబరు ప్రభుత్వము మరికొంత కాలమువరకు నిలిచియుండుటకు వలయు ఐరిస్థితు లేర్పడినవి. లిబరలు పక్షమువారు లేబరుపక్షము నోడింపకుండుటకుగాను, ఒకరికి జేసికొనిరి. వీరి యనుగ్రహము వలన బాగుచుట్టము కామన్నసభలో నెక్కును. ఇందుకుగాను లిబరలు పక్షమువారు కొంత ప్రతిఫలము నాశింపకపోలేదు. నియోజకవర్గమును పునర్నిర్మించుచో, లిబరలు పక్షమునకు ఎక్కువ వోట్లు చేకూరునని వారికి నమ్మకము గలదు. అట్టిసంస్కరణమును ప్రవేశపెట్టుటకు, లేబరు ప్రభుత్వమువారంగీకరించినటుల తెలియుచున్నది. కాని యిందుకొక సంవత్సరమయినను గడువవలయును. అంతవరకును లేబరుపక్షమువా రెట్టి తొందరలు లేక, హాయిగ కాలముగడువగలుగుదురు. రెండు సంవత్సరములవరకయినను లేబరు ప్రభుత్వము నిలిచియుండనిచో, వారు తలపెట్టిన కార్యములు నెరవేరజాలవని, ప్రధానమంత్రి యగు రామ్మో మాడ్వాల్యుగారు తమ వోటరులను ఎచ్చరించిరి. ప్రస్తుతిస్థితిలో వీరికోర్కె సఫలము గాక మానదు.

మహాత్మానినిర్బంధము
 గాంధీమహాత్ముడు శాసనోల్లంఘనము గూర్చి యిటీవల గావించుచున్న ప్రసంగముల బట్టి, వారిని ప్రాసిక్యూటుజేయునిమిత్తము ప్రభుత్వమువారెట్టి చర్య నైకొందురని, కామన్నసభలో బ్రాకెనుగారు ప్రశ్నించిరి. ఇండియా ప్రభుత్వమువారవలంబించెడి విధానము, రాజప్రతినిధి ప్రసంగమునందే నూచింపబడినది, ఇండియామంత్రిగారు జవాబుచెప్పిరి. మహాత్మాని నిర్బంధించువరకు కొందరు బ్రిటీషు ప్రముఖులకు సిగూరపట్టదనితోచును. వీరి కోర్కె త్వరలో నెరవేరవచ్చును. కాని, మహాత్మాని నిర్బంధము వలన, ఆయన తలపెట్టిన స్వాతంత్ర్యోద్యమము అంతరించునని వీరూహించుచున్నచో, అంతకన్నను పొరబాటు వేరుండదు.

ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సు సూచనకు కారకు లెవరు? వస్త్రసుంకముల గూర్చి కామన్న సభలో నడుగబడిన ప్రశ్నకు జవాబిచ్చుచు, బ్రిటీషు వస్త్రములపై జూపబడిన అభిమానసూచనలు, మొదట హిందూదేశమునుండియే వెలువడెననియు, తామెప్పుడును అట్టి అభిమానము జూపవలయు నని కోరియుండలేదనియు, ఇండియా మంత్రిగారు నుడివీరి. వీరి నుడువులు నిజ మగుచో, ఇండియా ప్రభుత్వమువారే ముందుగ నీ సూచన గావించియుండిరా యను సంజెహము గలుగకమానదు. ఈ యూహ నిజమగుచో ఇండియా ప్రభుత్వమువారు భారతీయుల షేమమును విడనాడెరనియు, ఆర్థిక సభ్యుడు సెలవుపై ఇంగ్లండుకు వెడలినపుడే యీ విషయమున సమాధానపడెననియు, తలంపవలసివచ్చును. హిందూదేశమునుండి వెలువడిన యీ సూచనను బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు హర్షముతో నామోదించినచో, వింత ఏముండును?

నానాజాతినమితి - భారత రాయబారవర్గము

ఈ సంవత్సరముకూడ భారతీయుడే నాయకుడుగ నుండును
 ఢిల్లీ, మార్చి 22:—ఈ సంవత్సరముకూడ జెనీవాకు పంపబడు భారత రాయబారవర్గమునకు భారతీయుడే నాయకునిగ నియమింప ఇండియా ప్రభుత్వమువారు దృఢీకరించినట్లు తెలియుచున్నది. బహుశః, ఈపర్యాయము ఒకసంస్థానాధీశుడు నాయకుడుగ నుండవచ్చును. ఈసందర్భమున వికసిత మహారాజాగారి కేరు చెప్పబడుచున్నది. (ప్రీ ప్రెస్)

నానాజాతినమితి

హబిబుల్లా రాయబారవర్గమువారి సూచనలు
 ఢిల్లీ, మార్చి 22:—కడచిన సంవత్సరము నానాజాతినమితిసభకు రాయబారముగ జెల్లిన ఐర్ హబిబుల్లా ప్రభుత్వం తమనివేదికయందు ఈక్రింది సూచనలను గలిగించినట్లు తెలియుచున్నది:—
 భారత రాయబారవర్గమువారి కివ్వబడు సూచనలు ప్రజాసమ్మతములైనచో కావో పరిశీలించుటకు భారతశాసనసభాస్థాయిసభ మొకటి యుండవలెను. సమితికార్యాలయమున భారతీయులసంఖ్య మిగుల అల్పముగ నున్నది. నానాజాతినమితి అంతర్జాతీయసంస్థగ నృద్ధి చెందవలయు ననిన అన్ని జాతులకు సంబంధించిన స్వయంపరిపాలన పరిష్కరించుటకు కాక కార్యాలయమునందు అన్ని జాతులవారికి ఉద్యోగముల నిచ్చుట అవసరము. భారత రాయబారవర్గపు సభ్యులు ప్రతిసంవత్సరము మారుచుండురు. అందుచే వారు స్థిరమగుకార్యము లేమియు చేయజాలకున్నారు. రెండు లేక మూడు పర్యాయములు సభ్యులలో మార్పులేక ఒకటే రాయబారము వెల్లుమండుట ఉచితము. రాయబారవర్గమునందు చేరినవారందరూ భారతీయులగు నుండవలెను. సహాయప్రతినిధులను భారత శాసనసభ్యులనుండి నియమించుట ఉచితము. (ఆ. ప్రె.)

సర్ మహమ్మదు ఉస్మానుగారు

ఇంక నొకవత్సరము ప్రభుత్వసభ్యునిగ నుండురు.
 ఢిల్లీ, మార్చి 24:—సర్ మహమ్మదు ఉస్మాను సాహేబుగారిని మదరాసు కార్యనిర్వాహకసభ్యునిగ యొక నొకవత్సరముపాటు పునరావేశన మదరాసునుండిచ్చిన సలహా ననుసరించి నిశ్చయించినట్లు ఎపెంట్ ప్రాంగణముల దనుకొనుచున్నాడు. (ఆ. ప్రె.)

గాంధీగారి "అంత్యసందేశము"

"అంత్యసందేశము" పత్రికయిట్లు వ్రాయుచున్నది:— చాలకాలమునుండి నిరీక్షింపబడుచుండిన గాంధీగారి "అంత్యసందేశము" భద్రత అహమ్మదాబాదునుండి డిల్లీకివేరినది. గాంధీగారిచే నిర్ణయింపబడు కాసనోల్లంఘనవిధానమును "తమ కవనరమని తోచినపుడెల్లను" కొనసాగించుటకు లాహోరు కాంగ్రెసుసభ తన సర్దింగకమిటీ కధికార విచ్చినప్పటి నుండియును యీ "అంత్యసందేశము" నిరీక్షింపబడుచునే యుండెను. ఈ సందేశము నింత యాలస్యముగ పంపుటకు కారణము యీ లోపున కుండుగా ప్రజలను సాధ్యముగ నన్ని విధముల కాసనోల్లంఘనమునకు సిద్ధపరుచు నుద్దేశము తప్ప నింకేమియును కాదు. ఇందుకు తగినంత ప్రచారమును సలిపి, తనయుద్ధమును ప్రాముఖ్యతను దెచ్చినప్పటినుండి గాంధీగారు స్టాట్యూటరీ కమిషను రిపోర్టు ప్రకటించబడినతోడనే జరుపబడునట్లు జాయింటు సమావేశముపై దాడినెడలుటకు మొట్టమొదట నడుగుపెట్టిరి. ఈ సమావేశముయొక్క మరతు లింకను ప్రకటించబడలేదు. కాని గాంధీగారి "యంగు యిండియా" పత్రికయందును, యితర పత్రికలందును గల నూచనలనుబట్టి స్పష్టపడుచున్న దేవనాగరి, ఇండియా ప్రభుత్వము తన యధికారమును విడిచి పెట్టవలసినదిగా కోరబడును. అట్టి కోరిక కు ఇండియా ప్రభుత్వము నిరాకరింపక తప్పనందున గాంధీగారి యుద్ధమును మొట్టమొదట ఉప్పులపై ప్రభుత్వమునకుగల యధికారమును తొలగింప యత్నించును. అటుపిమ్మట విశేషస్పృహహింసాగ్రమును ఆతరువాత పన్నుల నిరాకరణమునకును ఉద్ద్యమము నడుపబడును. ఇట్టి యుద్ధమును నంపు భారతీయులలో పెక్కువఱుండి పాల్గొనుటయే తలంపించుచో ప్రభుత్వము కాంతి పరక్షణమున కనవరమును చర్యను నీసికొనక తప్పదు. ఇట్టివల ఇచ్చిన ప్రభువు కడిగినట్లుగా ఆక్రమకునెట్టియు న్యాయవిరుద్ధమును నష్టయు కాసనోల్లంఘన పద్ధతుల పెద్దొక్కనలు కెట్టిచర్య దీక్షింపాలెనో ప్రభుత్వమునకు బాగుగా తెలిసియేయున్నది.

ఈ దేశములో మనము ఇండియా ప్రభుత్వమునకు అవి సరముగా తోచిన ప్రతిచర్యయందును తోడ్పడుటవలన, చట్టపరిమితులను బాగుగా తెలిసికొనడంబడి వన మించువారము నుండి సాగిపరిపాలన క్రమమునందు తోడ్పడు కలగజేసికొనక యుండుటవలన, మనమా వారికెక్కిన నేనె యొనర్చ గలిగిన వారమునగుము.

గాంధీగారి "అహింసతోగూడిన కాసనోల్లంఘనము" యొక్క ఫలితములు యెట్లుందునో చెప్పగలుగుటకు జ్యోతిషజ్ఞున మనవరములేను. "సత్యాగ్రహము"ను ఆంధ్రలో పెట్టుట ఆనాఁడు కాసనోల్లంఘనమును అనభ్యక్షకుల భారతీయులను పెక్కువిధములగు హింసలకు పాల్పెయ్యటయే యని గాంధీగారు గతపర్యాయము నడివియండిన సత్యాగ్రహోద్ద్యమమువలన స్పష్టపడినది. యుద్ధము మంతకంతకు దోహదముగానిది దగి తుదకు చాకీచాగా హత్యలతోగూడ నిలుపుచెయ్యబడెను. ఈ విషయము నిప్పటికినిగూడ గాంధీగారు విరచిబోలేదు. కాబట్టి యే వారు ముందుగూడ అహింసయొక్క యవసరము గూర్చి నొక్క-చెప్పుచున్నారు. ఆయినప్పటికిని వారిప్పుడుగూడ అదే మార్గమును ప్రోత్సహించుట గారికేదయిన దురుద్దేశమోలేక చిత్రభ్రమయో యున్నదని శంకింపవలసి వచ్చుచున్నది. ఇట్టి మార్గమును బోధించుటకు అనభవములేని యొక యువకుని గాని, లేక యొకగృహమునకి బయటికి వచ్చిన యొక సన్యాసిని గాని, తమింపవచ్చును. కాని గాంధీగారిప్పుడు యానవిశేషో లేరు. సన్యాసి దీవితముగూడ అనుసరింపలేదు. వారికి రాజకీయ ప్రచయనందు ముప్పది సంవత్సరములకంటె పెక్కువ యనభవమున్నది. కాబట్టి తాము బోధించుచున్న మార్గ మెట్లు పరిణమించునో తావిప్పుడయినను గ్రహింపగలిగియుండవలెను. లేక తమ యనుచరుల ప్రోద్బలమున్న వారు గావించు తప్పిదముల పరిహారముకోరకు తాము స్వయముగా అనుభవించు బాధలున్న, తుదకు తమ యుక్తాయుక్త జ్ఞానమునే బోగొట్టి ననా?

గాంధీగారి యుద్దేశము నింతోకవిధమున గూడ గ్రహింపవచ్చును. బ్రిటిషు ప్రభుత్వ ప్రతినిధులకును, బ్రిటిషు ఇండియాలోగల వివిధపక్ష ముల ప్రతినిధులకును, సంస్థానాధీశులకును మధ్య సమావేశముజరుగుటవలన, ప్రస్తుత కాంగ్రెసునాయకులు విద్యావిహీనులగు భారతీయులలో నొక పక్షమునకుమాత్రమే ప్రాతినిధ్యము వహించియున్నారని ప్రపంచమునకంతకు దెలిపొవునని, గాంధీగారి ఆతివాదమిప్పులు భయపడుచున్నారు.

బ్రిటిషు ఇండియాలోగల వివిధపక్షము లన్నిటికంటె కాంగ్రెసుపక్షమున పెక్కువ ప్రాతినిధ్యము మొదలగునవి వలెనని గాంధీగారు కోరుట కేదయే కారణము. తాము దొడ్డక

మునకు దారిద్ర్యపీడనందుకు ఇండియా ప్రభుత్వమువారు స్వ సంరక్షణముకోరకును, తమ పాలితుల రక్షణముకోరకును నిర్బంధ ప్రయోగమును గావించుచో, తాము ప్రాణత్యాగ మొనర్చిన మహా వీరుల మనిషింబులొని, ఆవిడముగా మితవాదులను తమ పక్షమునకు ఆకర్షింపవచ్చును. తమకుగల యవకాశము స్వల్పమని వారికి తెలియును. మైసూరిలో సమావేశము సత్వరాభివృద్ధిగాంచుట వారు మాచుచున్నారు. సంస్థానాధీశులు రాజకీయరంగమున ప్రవేశించుటయందు గల గొప్పరాజకీయ ప్రాముఖ్యతను వారు గమనింపకుండ నుండజాలరు. సంస్థానాధీపతులు బ్రిటిషు సంబంధమునకు తమ సంపూర్ణాంగీకారమును గతపర్యాయమున ప్రకటించిరి. బ్రిటిషుఇండియా త్వరలోనే బ్రిటిషుఇండియామినియసుగా మారుటకు వారంగీకరించిరి. బ్రిటిషు ఇండియానుండి తాము ప్రత్యేకింపబడుటకు అంగీకరింపలేదు. బ్రిటిషు ఇండియాతో తమకుండవలసిన సంబంధముగూర్చి స్వంతయుభిప్రాయములను రాండుటేబిలు సమావేశము సమీపించవరకును తాము ప్రకటించవలయుటకు నిశ్చయించిరి. అంతవరకును తాము మితవాదులతోను మైసూరిలోతోను కలిసి భారతదేశమును గాంధీయచరులకు ఎవముగా కాపాడుచున్నాడు.

శ్రీ శే. కొప్పా కృష్ణారావు పంతులు గారు

వీరి జన్మస్థానము దివితాలూకా జూబ్బూడి పీఠికి 70 సంవత్సరముల వైబడి వివాహముగలదు. వీరు మచిలీపట్నమున చాలకాలము న్యాయవాదిగ పనిచేసి పేరగాంచియుండిరి. వీరును దేవరకొట యెట్టేలు జమీందారులగు లేలు శ్రీనింతురాజు వీరగడ్డ వల్లికాక్షణప్రసాదవాయుదుగారును సహచరులనట చే వీరిని జమీన్దారుగారు తదిదివానా డేర్పాటుగా బంపిరి. వీరుగారు 80 సంవత్సరములు ది-నోగి చలాయించియుండిరి. దేవరకొట సంస్థానములో వీరి నాయకులు స్వరంజని గృహము గాని నానవుడుగాని యుండునని తోచును. వీరు రైతునుగాని జమీన్దారునుగాని గవ్వపరుపకయే సభ్యమార్గమున వ్యవహరించి న్యాయమూర్తి లనిపించుకొనిరి. ఆవాళ వ్యవహారమున ముడిగియున్నను ఎదులైన సర్కారులబోవుచు స్వపాత్రము చేసుకొని భుజించెడివారు. ఎగర్వశిఖాను బులన్న వీరికే చెల్లును. వీరికి వ్యూహాయున్నను పోల పెంచుట యగ్నుమ మహాప్రీతి. జూబ్బూడిపల్లె గొప్పతోటకు వెంచి సంవత్సరములో కొంతరాలము ముక్ గదువుచుండెడివారు. ఆ తోటకు మాచినవారికి గారి ఓపిక చెల్లెడియునుచుండును. వీరు దివాన్ గానున కాలములో ఎట్టేలు ప్రాములనుండి వ్యాధిములు కెక్కువఱుచుండే చెప్పవచ్చును. భార్యభర్తలమధ్యను రైతు రైతుమధ్యను, రైతు రాజముధ్యన ఏ తగాదాలన్నుచు విరియొద్దకు వీరితీర్చునకే పోవుచుండెడి వారు. ఎట్టేలు ప్రజనే బందరుపట్టణ చాస్తపులగూడ వీరినే ఆశ్రయించెడివారు. వీరు గాంచుముసాయిదాకరలని పేరెన్నికగాంచి యుండిరి. వీరికి వడంకము పరిమాణ బాగుగ తెలియును. తమిల్లలకు కావలసిన సామానులను తామే స్వయముగా జేసికొనెడివారని ప్రతీతికలదు ఇంతవృద్ధాప్యములోను ఓపికవహించి వచ్చినవారి కెల్ల సలహా జెప్పుచుండెడువారు.

వీరికి ఆంధ్రఆంగ్లములయందు మంచి ప్రవేశముకలదు. రివిన్యూ వ్యవహారములందు డిట్టలయే ఎట్టేలు ల్యాండు ఆఫ్ఫ సవరణ సందర్భమున ప్రభుత్వమువారు వీరి నొకసభ్యునిగ నియమించిరి. వీరిది దుశ్కోసన సంపత్తు. కొమాళ్లు, కొమరైలు, మనములు మనమరాండ్రు ఎందరోగలరు వీరికుటుంబమును మాచుటకు చాలముప్పుటయ్యెడిది. వీరి పెద్దకమాళ్లే శ్రీ శే. కొప్పా హనుమంతరావుపంతులు యం. ఏ. బి. యల్ గారు. వీరి స్వామికి దేవరకొట యెట్టేలులో నేమి మచిలీపట్నంలో నేమి ఆబాలగోపాలము చింతిలుదురనుటకు సందియములేదు. ఇట్టి సత్పురుషుని స్వామికి వగచుచు వీరికుటుంబమునకును ముఖ్యముగా వీరి మమరాలలో ఆద్యక్షేటుగ నన్న మధనరావుగారికిని మా సానుభూతిని తెలిపజేయుచు వీరిఆత్మకు శాంతియొసంగ భగవంతుని ప్రార్థించుచున్నాము.

అఖిలభారత ఆయుర్వేద మహాసభ

మైసూరు, మార్చి 22:—అఖిలభారత ఆయుర్వేద మహాసభ 21 వ సమావేశమును జరుపుటకు ఒక సన్మానసంఘ మేర్పరపబడినది. ఈ సంఘమునకు డి. జి. రామయ్యగారు కార్యదర్శులగ ఎన్నుకొనబడిరి. ఈసభ డిసంబరు నెలలో జరుగును. సభతోపాటు ప్రదర్శనముకూడ ఏర్పరపబడినది. నేటిదినము కొందరు ప్రముఖులు దివానుగారిని సందర్శించిరి. ఈమహాసభకు సంస్థానమువారు తనవిధమున తోడ్పడదరని దివానుగారు చెప్పిరి. మహాసభతోపాటు అఖిలభారత ఆయుర్వేదవైద్యవిద్య త్రవ్వక సభకూడ జరుగును. (శ్రీ వెన్)

బొంబాయి యువజనసమితి

అహ్మదాబాదు, మార్చి 22:—బొంబాయి యువజనసమితి కార్యసంఘసమావేశము నేటిదినము అహ్మదాబాదులో జరిగెను. వారిమునుగారు అధ్యక్షతవహించిరి. గాంధీమహాత్ముడు సాత్విక నిరోధోద్ద్యమమును ప్రారంభించినందులకు సంతసము వెల్లిబుచ్చి దేశమునందున్న యువసంఘములన్నియు కాసనోల్లంఘన మొనర్చుటకు ఏర్పాటులు గావించవలయునని ఒక తీర్మానము గావించబడెను. కార్యసంఘసభ్యులందరు వాలంటీరులుగ చేరవలయునను మెహరల్ గారి తీర్మానము ఏకగ్రీవముగ ఆమోదింబడెను. యువజనమహాసభ శాల్కవసమావేశమును బొంబాయిలో ఈస్తరు నెలపులందు జరుపవలయునను నూచనపై చర్య జరిగెను. కాని ఆసమయమునకు యువకులందరు సత్యాగ్రహోద్ద్యమము నందు నిమగ్నులయి యుండెద రనియు అందుచే సభను జరుపుటకు వీలుండదనియు సభ్యులు తెలిపిరి. అందుచే మహాసభను ప్రస్తుతము జరుపగూడదని తీర్మానింపబడెను. పాటియాలా విచారణ సంఘమువారి నివేదికయందు తెలుపబడినవిషయములను తమ ఆనూయను సంఘమువారు ప్రకటించి స్వాతంత్ర్యచేత మైనచో సంస్థానాధీశుడు ఒకక్షణకాలమయినను రాజ్యము నందుండుటకు వీలుండదని తీర్మానింపబడెను. (శ్రీ వెన్)

ఇంగ్లీషు మెనుపత్రిక వారపత్రిక మార్చబడుట

కలకత్తా, మార్చి 24:— 119 సంవత్సరముల దినము తప్పక దినపత్రిక ప్రకటించబడుచున్న ఇంగ్లీషు మెను పత్రిక ఈ నెలాఖరునుండి వారపత్రిక ప్రతిసావారము ప్రకటింపబడును. పత్రిక ఉద్దేశ ఆదర్శములందు ఎట్టి మార్పు యుండదు. (అ. వెన్)

బొంబాయి, మార్చి 22:—నేటిదినము బొంబాయి వదలిన 'రాన్ పుర' మెయిలు స్టీమరులో లేబరు కాయలు కమిషను సభ్యులు, సర్ గిన్వాల్ మున్నగు టారిఫుబోర్డు సభ్యులు ఇగ్గుండునకు వెళ్లిరి. (అ. వెన్)

తేలు మందు

నీసా 1 కి వెల రూ. 0-8-0 వి. పి. నహా 0-13-0. తేలుకాటునలన అహయము లేదు గాని విశేష బాధగలదు. తేలుకాటునలన విషము నెత్తురులో ప్రవేశింపదు. బాధ నరములవెంట పెద్దసముదగ్గరనుండి లాగుట ప్రారంభించును. మట్టనచోటును బండవారునలుల చేసిన, బాధ తగ్గును. మట్టనచోట కొంచెము మందు పోసిన, బాధ మాయ మగును. ఈమందు తినువద్ద గలిగియున్న తామ బాధపడక, ఇతరులకు గూడ నిచ్చి బాధను పోగొట్టి తాము పుణ్యము గట్టుకొన వచ్చును. అహ్మదాబాదునండివా 7 తగలు శెట్టిపిల్లి, మదరాసు

ఏజెంటు కావలెను

మా మండలి తరపున అప్పవాహారమును సాగించుటకు ఆంధ్రదేశమందలి అన్ని జిల్లాలయందును, అన్ని తాలూకాలయందును, అన్ని ఫిర్కాలయందును, ఏజెంటు కావలసి యున్నారు. "జిల్లా ఏజెంటుకు కనీసపు పని మీద నెలకు రు 80/-లు వేతనమున్నూ, రు 20/-లు ప్రయాణపు ఖర్చులున్నూ, స్వయముగా చేసిన పని వైన కమీషనున్నూ, తాలూకా ఏజెంటుకు కనీసపుపనిమీద నెలకు రు 32/-లు వేతనమున్నూ, రు 8/-లు ప్రయాణపుఖర్చులున్నూ, స్వయముగా చేసినపనివైన కమీషనున్నూ, ముతా ఏజెంటుకు కనీసపు పనిమీద నెలకు రు 25/-లు వేతనమున్నూ, రు 5/-లు ప్రయాణపు ఖర్చులున్నూ యివ్వబడును." ఏజెంటుగా పనిచేయగోరువారు వారి వారి యోగ్యతలను తెలుపుచు, ఈక్రింది చిరునామాకు దరఖాస్తులను పంపించగోరెదము.

కార్యదర్శి: శ్రీ ప్రజాసహాయకమండలి లిమిటెడ్, గుంటూరు.

ప్రతిపక్షము

మూడవ ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటుపదవికి రా. బి. శ్రీహరిరావు నాయుడుగారు సేతు చార్జిబుచ్చుకొనిరి.

రాకపోకలు:—మద్రాసు గవర్నరుగారు వారిస్సిబ్బం డిపో నేటి ఉదయమున కడులూరునుండి మద్రాసుకు తిరిగి వచ్చిరి.

శ్రీయుతులు యన్. సత్యమూర్తి, సి. ఆర్. రెడ్డి, డి. బి. కే. రాముని మీనక, మద్రాసు బివెన్సు, సి. ఇ. వుడ్డెగార్లు అజ్ఞాపనై విశ్వవిద్యాలయముయొక్క ప్రారంభోత్సవ మునకు జల్లియండి నేటి ఉదయమున మద్రాసుకు తిరిగి వచ్చిరి.

మోటారుబస్సు ప్రమాదము:—చింతాడ్రీపేట అరుణాచలనాకనపేటిలో గతరాత్రి రాజగోపాలను అనుసరించు ను, 14 యేండ్లు వయస్సుగల తనకొమారుడును, అయినేండ్ల వయసుగల తన కొమార్తెయును, తను దుకాణముమందర నిద్రించుచుండగా నొక మోటారు బస్సు వారిమీదుగాపోయెను. ఆసమయమున బస్సుకీడరు (శుభ్రముచేయువాడు) బస్సును నడుపుచుండెను. రాజగోపాలనును తన కుమార్తెయును తీవ్రగాయములను పొంది జనరలు ఆస్పత్రిలో చికిత్సపొందుచున్నారు. తనకొమార్తెకు స్వల్పగాయములు మాత్రము తగిలెను. పోలీసువిచారణ జరుగుచున్నది.

చెంగల్పట్టు జిల్లాబోర్డుభవనమందు ప్రముఖుల చిత్రపటముల బహిరంగోత్సవము

వైదాపేటయందున్న చెంగల్పట్టు జిల్లాబోర్డు భవనమున పానగోభవనమందు రాబోవు 80 వ తేదీని సాయంకాలము 5-30 గం గా 1 వ. టి. ఇ. మాయర్ కే. సి. వి. ఇ. సి యన్. వి. వి. సి. యన్. డి. బి. యం. కృష్ణస్వామిరెడ్డి డి. పి. గార్ల ఛాయాచిత్రపటములు గా 1 వ. డా. పి. సుబ్బారాయ్ గారు బహిరంగము గావించెదరు. గా 1 యన్. ముత్తయ్య మొదలియార్ గారు అధ్యక్షత వహించెదరు.

జిల్లోలు వెండిగిన్నె ఫుట్ బాల్ పందెములు
యం. ఇ. యన్. సి. రిక్రియేషన్ క్లబ్ వారు
రాజమండ్రి జిల్లును ఓడించుట

మద్రాసు, మార్చి 25:—యన్. వి. పి. పి. యజమాన్యమున జరుగుచున్న జిల్లోలు వెండిగిన్నె ఫుట్ బాల్ పందెముల పోటీ నిన్న సాయంకాలము యం. ఇ. యన్. సి. రిక్రియేషన్ క్లబ్ జిట్టుకును రాజమండ్రి జిట్టుకును జరిగెను. ప్రేక్షకులు ఎప్పటికన్న అత్యధికముగ వచ్చిరి. పోటీ ప్రారంభము నుండి అంతమునవరకు విరుల ఆకర్షణీయముగ నుండెను. యం. ఇ. యన్. సి. జిట్టు 4 గోలులు చేయగల్గి ఆటను గెలిచిరి. రాజమండ్రివారు 2 గోలులు మాత్రమే చేయగల్గిరి. ఆట ప్రారంభమునుండి తీవ్రముగ ఆడబడెను. రాజమండ్రిజిట్టువారు ఫుట్ బాలును ఒకరినొకరు అందజేయుట బాగుగ గావించిరి. కాని గోలుసమీపమున వీరు ఆ సమర్థము జూపుటయే అపజయమునకు కారణమాయెను. యం. ఇ. యన్. సి. జిట్టుమాత్రము గోలుచేయుటయందే దృష్టివహించి యుండిరి, ఆట ప్రారంభమున కొన్ని నిమిషములలో యం. ఇ. సి. యన్. జిట్టుకుచేరిన నటరాజన్ మొదటిగోలువేసెను. మరల వెంటనే వీరు రెండవగోలుకూడ వేసిరి. ఇప్పటికి రాజమండ్రిజిట్టువారకు బ్రహ్మయ్య, వెంకటేశ్వరరావు గార్లు తీవ్రముగ నాడి బంతిని గోలువరకు తేగల్గిరి. ఈ సమయమున యం. ఇ. యన్. జిట్టులోనొకతను నింబంధ నలకు విరుద్ధముగా నడచుకొన్నందున పానాల్టియవ్యుడెను. మార్గని అనువతడు యీ పానాల్టికొట్టి గోలుచేయగలెను. విషయం ఇ. యన్. జిట్టుమరియొకగోలువేసిరి. అరగంటమున సిద్ధప యం. ఇ. యన్. జిట్టువారు మరియొకగోలు చేయగల్గిరి. అప్పటినుండి రాజమండ్రిజిట్టు ఎదిరి జిట్టు సరిసమానముగ గోలులుచేయుటకు తీవ్రప్రయత్నములను గావించిరిగాని దైవ సహాయములేమిచే వీరిప్రయత్నము మాఫల్యము నొందలేదు. ప్రేక్షకులుచాలమంది రాజమండ్రిజిట్టును ప్రోత్సహించుచుండిరి.

శ్రీ బులుసు సాంబమూర్తిగారు

(:0:)—
మదరాసునకు 27 వ తేదీని గురువారము వత్తురు
శ్రీయుత బులుసు సాంబమూర్తిగారు గురువారం 27-వ తేదీన బొంబాయిమెయిలులో మదరాసునకు వచ్చుచున్నారు. నువ్వెద్దాంధ్రనాయకులగు వీరు ఏడాదిపాటు కారాగృహవాస మొనర్చి విడుదలైనవిషయ మదరాసునకు యిప్పుడే వచ్చుచున్నారు. కొద్దిగోజులలో మరల శాసనోల్లంఘనము జరిపించి మరల శ్రీ కృష్ణజన్మస్థానమునకు బోవనున్నారు. అట్టి వీరుని సన్మానించు భాగ్యము తిరిగి మదరాసుపౌరులకు లభింపనేరదు. కావున ఆవాదయుము ఆంధ్రులు పెక్కుండు సెంటిలెన్స్ వువద్దచేరి వారిని సన్మానించి సాయంకాలము వారుపస్య సింపసున్న బహిరంగ పథస హజరయ (స్థలము మున్నుండు ప్రకటించబడును) వారు మహాత్మునివద్దనుండి తెచ్చిన సం దేశము నాలించి ధన్యులయ్యెదరుగాకయని కోరుచున్నాను.
జం|| వెం|| కిరీటిరావు.
మ. కాం. సంఘ కార్యదర్శి.

వాతావరణస్థితి

1930 నం|| మార్చి నెల 25-వ తేదీ మంగళవారము

మార్పుజిల్లలు	గత 24 గంటలలో అత్యధికవర్షము	గత 24 గంటలలో అత్యల్పవర్షము	గత 24 గంటలలో వర్షము	జనవరి 1-న రేడియేషన్ వర్షము	సా. వాతావరణమున సంభవ్యమైన వర్షము
గోపాల్ పూర్	88	76	...	8.8	+ 2.4
విశాఖపట్టణము	87	75	...	1.7	+ 0.1
కాకినాడ	88	78	...	0.1	— 0.8
గుంటూరుపట్టణము	88	72	...	0.8	— 0.5
బద్వల	108	78	...	0.1	— 0.5
బళ్లారి	100	78	...	0	— 0.5
అనంతపురం	...	...	...	0.1	— 0.7
కడప	02	74	...	0.4	— 0.8
నెల్లూరు	98	78	...	0.7	— 1.2
మద్రాసు	89	74	...	8.7	+ 1.8
కడపూరు	88	75	...	17.4	+ 14.8
నెల్లూరు	96	70	...	2.2	+ 0.2
నీలము	101	72	...	0.9	+ 0.1
కోయంబట్టూరు	97	71	...	0.4	— 0.9
తిరుచనాపల్లి	97	76	...	2.1	+ 0.5
నాగపట్టణము	87	77	...	17.9	+ 15.3
గుడూరు	98	76	...	8.0	+ 1.7
పాంబట్	88	78	...	4.9	+ 1.5
పాలంకోట	...	...	...	5.4	+ 2.8
తిరువేండ్రము	87	79	...	2.1	— 0.8
కొచ్చిక	89	80	...	1.9	— 1.2
కాలికట్టు	98	76	...	0.2	— 0.7
మంగుళూరు	89	78	...	0.1	— 0.1
తెంగుళూరు	95	82	...	1.4	+ 0.6
మెరకార	88	60	...	0.2	— 0.6
కొడైకనాథ్	72	51	...	8.9	— 1.7
కూనూర్	76	48	...	6.5	...

సర్కారులు:— కాకినాడలో నాకాశము కొద్దిగా మేఘావృతమైయున్నది.
డక్టరు:— ఆకాశము నిర్మలముగానున్నది. ఈ యూవరణముందలి స్థలముల్నింటియందును |వేడివి 100 కిపై గానేయుండెను.
కర్నూటకము:— ఆకాశము కొద్దిగా మేఘావృతమై యున్నది.
ఎ. ఎ. నారాయణయ్యగారు, సహాయ వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.
సతీమనముగారి అప్సీలు
వారిసాల, మార్చి 24:—సతీంద్రనాథ్ సేనుగారిపై విధింపబడిన ఆరునెలలశిక్షపై అపీలున కొప్పుకొనిరిగాని కోర్టు వారు బామినానువిడుదల చేయలేదు. (శ్రీ వె.)

మీరటు కుట్ర కేసు

మీరటు, మార్చి 24:—కలకత్తాలో యూరోపియను అసైలంలేసులోనున్న “గానవాయి” కార్యాలయమును కర్నక పక్ష కార్యాలయమును, స్పృహ, ముజ ఫరు అహమ్మదు, ఆయోధ్యప్రసాదు, శ్యామ్సులు హుడా గార్లు అరెస్టయినకొట దొంగినవస్తువులగుచ్చి నేడు సాక్ష్యము గైకొనబడెను. ముద్దాయి దేకాయిగారితిరుపున కీర్తికరుగారు, బారిష్టరు వాదించిరి. ప్రాసిక్యూషను వకీలు మిత్రుగారు అచటదొరికిన వస్తువులు చాలా కోర్టులో ప్రదర్శించిరి. లెనిను జీవిత చును గ్రంథము, కమ్యూనిస్టులకు ప్రతిపూలుర వ్రాసిననీయు, ముద్దాయిలు వ్రాసినది కాదనియు, అందు లెనినువతము గూర్చి ఏమియు లేదనియు అధికారి గారు ఆక్షేపణచూచించిరి. ముద్దాయిలు బాల్లి విజము ప్రచారము చేయుచున్నట్లు సేర మాకోపించబడెననియు, అట్టియొక బాల్లి విజము వాయుపడన లెనిను జీవితముదెబ్బ గ్రంథము జడ్జిగారిని చూడనివ్వరాదని వాదించుట ఆ సందర్భముగనుండుననియు మిత్రుగారు వాదించిరి. ఆక్షేపణ ప్రోసేపేయబడెను. ఇట్లే యిరవస్తువు లనేకముగూర్చి ముద్దాయిలు ఆక్షేపించగా, నిత్రుగారు ప్రత్యుత్తర మొసంగిరి. జడ్జిగారు నిరాకరించిరి. “గాంధీ లెనిను” అను గ్రంథముగూడ మార్పుదగ్గది కాదని ముద్దాయిగారు నూచింపగ అంగీకరింపబడలేదు.
కోర్టులో డిఫెన్సుసంఘ కార్యదర్శియగు గుప్తగారిని ముద్దాయిలతో మాట్లాడనీయలేదని డాంజిగారు ఫిర్యాదుచేయగ ఆమయము పోలీసు నూపర్మెంటుగారి అధికారమునకు చెంది నదనియు, అతని పై అధికారలకు ఫిర్యాదు చేసికొనవలెనని యు జడ్జిగారు నూచించిరి. (ఆ. వె.)

పశ్చిమగోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము

30 వ తేదీన ఏలూరులో సమావేశమగును
సత్యాగ్రహ సన్నాహము

ఏలూరు, మార్చి 25:—బందా కియ్యన్నగారు యిట్లు తంతివార్త సంపుచున్నారు:— పశ్చిమగోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘసభ 30 వ తేదీ ఆదివారం ఏలూరులో జరుగును. సభ్యులు ప్రచారకులు, సత్యాగ్రహదళమున చేరగోరువారు తప్పక విచ్చేయ ప్రార్థితులు. జిల్లాలో శాసనోల్లంఘనము జరుపుటగూర్చి యోచింపబడును. శాసనోల్లంఘనము జేయగోరువారు సంసిద్ధులగునే మోయగల సామానుమాత్రము తెచ్చుకొనవలెను.

సంయుక్త రాష్ట్రములో గవర్నరురాకను బహిష్కరించుట

లక్ష్మి, మార్చి 24:—గవర్నరుగారు 21 వ తేదీని బారబంకి వచ్చినపుడు ఆపురమున హర్తాబ్ జరిగెను. లక్ష్మినుండి మోహనలాలు పెక్కు నాగారి నాయకత్వమున కొందరు వాలంటీరులువచ్చి, సభజేసి, తొలికోవాన ఉత్సవముతోబోయి పుర జనుల వేడుకొనిరి. (శ్రీ వె.)

జెంగాలు జెయిలు పరిపాలన నిరసనము
బడ్జటు కోత ఆమోదింపబడుట

కలకత్తా, మార్చి 24:—జెయిలు పరిపాలనా వి. ఎ. మును నిరశించుచు జలాలుడ్డిన హామీగాదు ప్రతిపాదించిన బడ్జటు కోత తీర్మానమును వంగరాష్ట్ర శాసనసభవారు తేడు ఆమోదించిరి. పాలకులు యార్జ్యతోను మూర్ఖముగ ప్రవర్తించుచున్నారని ఆతడనెను. జెయిలు పరిపాలన యిట్లుండుట ఏ. సే నేరస్తులయొక్క వశమన్నారనియు, జటింధ్రనాథురాయి వంటివారు ప్రాంత్యాగము చేయుచున్నారనియు చెప్పి. ప్రభుత్వ సభ్యుడుగు పి. సి. మిత్రగారు నూతన నిబంధనలు వచ్చినవనియు, యికముందు బాధిభములు పాటించువవనియు చెప్పిరి. (శ్రీ వె.)

ఆర్థిక చట్టము భారతశాసనసభవారిచే నామోదింపబడుట ప్రభుత్వమువారి లోపములను సభ్యులు తీవ్రముగా ఖండించిరి

మున్సి గారి ఆడ్జరన్ మెంటు ప్రతిపాదన నిరాకరింపబడుట

రంగయ్య గారు గాంధీ మహాత్ముని యుద్ధమును స్లాఘించుట

రంగయ్య, ఆర్. యస్. శర్మ గారలకు వాగ్వాదము

(అసోసియేటెడ్ ప్రెస్)

డెల్లీ, మార్చి 24:—భారతశాసనసభవారు శేడు ఆర్థిక చట్టముపై మూడవసారి చర్చించి వోటుచేయకయే ఆమోదించిరి. ఆర్థిక చట్టమును ఆమోదించవలసిన దని కోరుచు సర్ జార్జి మెట్కెన్ గారిట్లు చెప్పిరి:—“నేను చెప్పిన కారణములు సవ్యమైనవి నేనింకను దృఢాభిప్రాయముడనై యున్నాడను. మేము విధించిన మొదటి చట్టమును ఆమోదించుదు, దానివలన సంతోషము గలుగునో మీకే తెలియగలదు.

ప్రశ్నితరములు

హాజీగారి ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు రాయల్ ఇండియన్ మెరిట్, మెరిట్ సర్వే ఆఫ్ ఇండియావారి వార్షిక నివేదికలను ప్రచురించుటకు నిశ్చయింపబడెనని యంగుగారు చెప్పిరి. ఇదిగాక రాయల్ ఇండియన్ మెరిట్ ఫోర్ములవారి ధర్మములేవో ప్రజలకు వ్యక్తముచేయుటకు నావికాసభాధికారి యను వార్షిక గారు బొంబాయి గాక యితరతీవులకు గూడ బోవునని వారు చెప్పిరి.

రాయల్ ఇండియన్ నేవీని గురించి శాసనముల జేయుటకు గూర్చి ప్రభుత్వమువారి కేమైన సంగతులు తెలియజేయదలచిరా యని యడుగగా, ఇదివరకొకసారి సభవారు ఆట్టి బిల్లును నిరాకరించి యుండిరినియు, మరల కావలసిన సభ్యులు గాని ప్రజలుగాని కోరెదరని ప్రభుత్వమునా రాసించుచుండిరినియు యంగుగారు చెప్పిరి.

హాజీ:—ఈ విషయమై ప్రభుత్వమువారివైఖరి మారు నేమో యని ప్రజలు వేచియున్నాడు.

భారతీయన్యాయాధిపతి

రాజీనామా నిచ్చిన న్యాయమూర్తి పి. ఆర్. దాసు గారిపాసే భారతీయుడుకానివాని నెవ్వరినైన నియోగించుటకు ప్రభుత్వమునా, రాలొచ్చిచుచున్నారా యని మున్సి ఈశ్వర శర్మ గారు అడుగగా, అవిషయ మింకను తేలలేదని క్రెరా గారు చెప్పిరి.

ఇండియన్ సివిల్ సర్వీస్ ఉద్యోగియుని నియోజించుటకై ప్రావిన్షియల్ సివిల్ సర్వీస్ వాని నెందుకు తీసికేసి రని అమరనాథదత్తు గారడిగిరి.

భారతీయుడు ఖాళీచేసిన ఉద్యోగమునకు భారతీయుడే నియోగింపబడవలెనని జిన్నాగారు చెప్పిరి.

ఈ విషయములను సరియైన ఉద్యోగియు డొకడు విచారించుచుండు నని క్రెరా గారు చెప్పిరి.

మున్సి ఈశ్వరశర్మ:—ఇదివరకు చాలసార్లు పాట్నా హైకోర్టులో తాత్కాలిక న్యాయమూర్తిగా పనిచేసినవారున్నారు గదా?

క్రెరా:—ఉండియుండవచ్చును.

బర్మాలో పోలీసుజబర్దస్తీ

జహంగీర్ మున్సి గారి ప్రశ్నకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు సర్ జేమ్స్ క్రెరా గారిట్లుచెప్పిరి:—రంగూన్ లో జిల్లామేజిస్ట్రేటువారి కోర్టు భవనముయెదుట వీధిలో కొండరు ప్రజలు అటునిటు తిరుగుచుండిరి, రోడ్లవిడ రాకపోకలు సౌకర్యము లేరన్నచున్న పోలీసువారి నక్కడనుండి వెళ్లిపొమ్మని చెప్పిరి గాని వారు వినలేదు. ఆ ప్రజలలో నొకడు ఆరెట్టుగావింపబడెను. అటుతరువాత ప్రజలు పోలీసులపై రాళ్లుదవ్వ వారంభించిరి. పోలీసులు అవరణములోనుండి ప్రజలను నెట్టికేసినను అరగంటలో వారక్కడ మరల గుమిగూడిరి. వారు మరల అక్కడినుండి పంపివేయబడిరి. అగుంపులో ముగ్గురు ఆరెట్టుగా వింపబడిరి. అందులోనొకడు 147, 150 పి. సి. ననుసరించి విచారింపబడుచున్నాడు. మొత్తముమీద 43 గురికి దెబ్బలు తగిలెను. అందులో 9 పోలీసులు కలరు. రాళ్లు దవ్వకుండ చేయవలెనని ప్రయత్నించిన తయార్జీగారు, పాపము, యిటుకరాలితో కొట్టబడెను. ఆయుధము లుపయోగింపబడలేదు. అవసరమైనచో పసికివచ్చునని 125 మిలిటరీ పోలీసులు కోరబడిరి, కాని వారు కాంతి నెలకొల్పబడిన తరువాత

వచ్చిరి. ప్రజలు మరల గుమిగూడకుండ చేయుటకు 50 పోలీసులు ఉపయోగింపబడిరి. తరువాత కేసు హియరింగు జరిగినప్పుడు అల్లరి యెమియు లేదు. భారత ప్రభుత్వమువారి కొసం గ వలసినదని మున్సి గారు కోరిన సలహాలు అవసరములేదు.

ఈ విషయమై మున్సి గారును, దివాన్ చమ్మక్ లాల్ గారును చాల ప్రశ్నల నడిగిరి.

క్రెరా:—కేసు విచారణలోనున్నదిగాన వివరముల నిచ్చుట చర్చింప వీలులేదు. బాధ్యతయంతయు బర్మాప్రభుత్వము వారిదై యున్నది. భారత ప్రభుత్వమువారు జోక్యము కలిగించుకొనవలసిన అవసరము లేదు.

సర్ కోక్:—పైనికలను నియోగించిరను అసత్యపు వదంతి కారకులేవరు?

హోం మెంబరు:—మున్సి గారు ప్రత్యుత్తర మొసంగవలెను.

మున్సి:—పత్రికలలో చూచి గూర్కాలను, లాస్సరులును నియోగింపబడిరాయని తెలిసికొనుట కడిగితిని.

క్రెరా:—పైనికల సాయముకోరను లేదు. వారు నియోగింపబడెదరు లేదు.

లాంబు:—బర్మాలో మిలిటరీ పోలీసులు చేయుపనులు చేయుచుండురనుట నిజమేనా?

క్రెరా:—ఈ విషయమై తనకు తెలియలేదని క్రెరా గారు రనిరి.

మున్సి:—ఇచ్చటగాక యితరచోట్ల పోలీసులుచేసిన గల్లంతుసంగతి యేమి?

క్రెరా:—నాకు తెలిసిన సంగతులు దానికి వ్యతిరేకముగా నున్నది.

అధ్యక్షుడు:—పైనికలను కోర లేదని యు, వారు నియోగింపబడలేదనియు క్రెరా గారు చెప్పినారుగనుకను ప్రతిపాదనలో చర్చింపవచ్చు విషయములు కోర్టులో విచారణలోనున్నవి గనుకను ఈ విషయమును శాసనసభలో చర్చింప వీలులేదు.

మున్సి:—నేను ఈరోజు ఉదయము పంపినసవరణను అధ్యక్షుడు అంగీకరింపవలెనని కోరుచున్నాను.

అధ్యక్షుడు:—ఆడ్జరన్ మెంటు ప్రతిపాదనల విషయమై యిట్టి ఆచారము నేర్పరుచుటకు నేనొప్పుకొనజాలను.

మున్సి:—బర్మా ప్రతినిధులకు ప్రత్యేకముగా ఆసాకర్యము లున్నవిగాన నిది ప్రత్యేకమైనదిగా పరిగణింపబడవలెను.

ఆర్థిక చట్టముపై మూడవసారి

మున్సి గారి వాక్యములను సరకుగొనక ఆర్థిక చట్టముపై మూడవసారి చర్చించవలసినదని అధ్యక్షుడు వస్తరు గారిని కోరిరి. ఆర్థిక సభ్యుడు ఉపన్యాసమును చేయకయే మూడవసారి చర్చించెను. ప్రతిపాదనను అధ్యక్షుడు వోటుకు పెట్టబోవుచుండగా చట్టమును ప్రతిఘటించెదమని చాలమంది స్వరాజ్యవాదులులేచిరి. ఇదివరకు రీడింగులలో చట్టమును ప్రతిఘటించి యుండలేదాయని ఆచార్యాగారినిచూచి అధ్యక్షుడడిగెను.

ఆచార్య:—ప్రతిఘటించినట్లు నాకు జ్ఞాపకములేదు.

క్రెరా సింగుగారి ప్రతిఘటన

ఆర్థిక చట్టమును ప్రతిఘటించుచు ప్రభుత్వమువారు వల్లమాలిన పైనిక వ్యయమును బీదనాదలపై పన్నుల భారమును కర్తార్ సింగుగారు ఖండించిరి.

కె. సి. రాయ్

బిల్లును సమర్థించుచు సావకాశముగా చర్చించుట వలన గలుగు లాభములను కె. సి. రాయ్ గారు వివరించి ఈ బిల్లునిషయమై చర్చజరుగుచుండగా వెండినరుకులు, శిశువై పన్నులు విధించుటకు గురించియు, ప్రభుత్వపుఖర్చులను తగ్గించుట విషయమై విచారింపబడుటకు సంఘము నియమించుటను గూర్చియు ప్రభుత్వమువారు సవరణలను

అంగీకరించిరి. సివిల్, మిలిటరీ పరిపాలనములో ఖర్చులను తగ్గించవలసిన యావశ్యకతను వారు తెల్పిరి. ప్రభుత్వమువారి పైనిక పరిపాలనను ఖండించుచు హిబ్బుల్లాగారు నానాబాతి సభితి యెదుట భారతీయుల అభిప్రాయమును తెలియజేయలేదని వారనిరి. పైనిక వ్యయమును తగ్గించవలెనని నానాబాతి సభితియెదుట మాత్రమే గాక, సామ్రాజ్యసభయెదుటగూడ విన్నవించుకొనవలెను.

మిల్లుపరిశ్రమకు రక్షణయొసంగవలెననియు, ఆర్థికవిషయములను, పన్ను విధించుటను గూర్చిన సమస్యలను ప్రత్యేక సంఘమునా రొకరు విచారింపవలెననియు వారు చెప్పిరి.

రౌండుటేబిలు సమావేశములో పాల్గొనుటకు ప్రభుత్వము వారు కాంగ్రెస్ వారులను ప్రోత్సహింపవలెననియు, వారు లేకపోయినచో నా సభ విఫల మగుననియు రాయ్ గారు నుడిచిరి. కాననోల్లంఘనము భారతదేశమునకు తగియుండెను. అలస్యము లేక రౌండు టేబిల్ సమావేశము జరుగునని ప్రకటించినచో నీ యుద్ధమును ఆరిపోవుననియు రాయ్ గారు చెప్పిరి.

సి. యస్. రంగయ్య

పార్లమెంటువారు కాంతి నెలకొల్పవలెనని ప్రయత్నించుచుండగా ఆ పద్ధతికి వ్యతిరేకముగా భారత ప్రభుత్వమువారు ఆరెట్టులను ప్రారంభించిరి సి. యస్. రంగయ్యగారు చెప్పిరి. భారత స్వాతంత్ర్యమును సాధించుటకు జిన్నా, సత్రా, పండిత మాలవ్యాగారు చాలనియు గాంధీ మహాత్ముడే చాలినవాడనియు వారనిరి. గాంధీ మహాత్ముని యను చర బృంద మే స్వరాజ్యమును సాధించగలదు.

ఆర్. యస్. శర్మ:—ఇచ్చట ఉపన్యాసముల నిచ్చుటకంటె బయటికి వెళ్లి ఉప్పునీల మీద తయారు చేయరు. (నవ్వు.)

సి. యస్. రంగయ్య:—గాంధీ మహాత్ముడు ఉప్పును తయారు చేయుటలేదు. వారు స్వాతంత్ర్యమును సాధించుచున్నారు. సిద్ధిగతులను బాగుగా ఆలోచించిన మీదట గాంధీ మహాత్ముని మార్గమే సక్రమమని నాకు తోచినచో నేను వారి తో కలిసెదను. ఈశ్వరనింద గావింపకుండురగాక యని నేను బెంగాల్ రాష్ట్రపు గౌరవసభ్యుని కోరుచున్నాను.

అమరనాథదత్తు:—వారును మీ వాడేకదా?

సి. యస్. రంగయ్య:—పంగరాష్ట్రమువారిని జూచి లజ్జించుచున్నదను మాట నాకు అనందము కలుగజేయుచున్నది.

మాల్వీమహమ్మద్ యాకూబ్

గవర్నరు జనరలుగారి కార్యనిర్వాహకసభలో ముగ్గురు భారతీయులు మాత్రమే కలరనియు, వారిలో నొకడు మహమ్మదీయుడనియు, అతడును చేతకానివాడనియు యాకూబ్ గారు చెప్పిరి. వీరి చేతగానితనముచేత మహమ్మదీయ సంఘము యొక్క యభిప్రాయములను ప్రభుత్వమువారికి తెలియజేయు వారెవ్వరు లేరు. కారదా అట్లుకు రద్దుచేయినచో మహమ్మదీయు లేవరను రౌండుటేబిల్ సమావేశములో పాల్గొనరని వారు చెప్పిరి. మహమ్మదీయు ఉలేమాలు ఈ చట్టమునకు శాసనోల్లంఘనము చేయవలెనని నూచించిన దానితో తా నేకీధ వింపడు.

బియ్యముమీద ఎగుమతి పన్ను

బియ్యముమీద ఎగుమతి పన్నును రద్దుచేయవలెనని లాంబుగారు చెప్పిరి. నూ నె పరిశ్రమకై ప్రభుత్వము వారు చేసిన ప్రయత్నములు తనకు తృప్తికరమైనదని చెప్పుచు టారిఫ్ బోర్డువారి నివేదికపై ప్రభుత్వమువారి తీర్మానమును అమలులో నుంచవలెనని వారు కోరిరి.

పురుషోత్తమదాసుగారు చేసిన అవమానము

ఇటీవల విరోపియను సభ్యుల నవమానముచేయుచు సర్ పురుషోత్తమదాసుగారు చేసిన ఉపన్యాసము సభా సాంప్రదాయములకు తగియుండలేదని వారనిరి. పురుషోత్తమదాసు గారు ఖండించిన తన ఉపన్యాసమును చదువబోవుచుండగా అధ్యక్షులు వల్ల గాదనిరి.

గయ్యా ప్రసాదసింగు

ఇన్ కంటాక్స్ చట్టమునకు అక్కడక్కడ సవరణలు చేయుట లాభములేదని చెప్పి, లోపములను సవరించుట మంచి సవరణచట్టమును ప్రతిపాదించవలెనని గయ్యా ప్రసాద్ సింగుగారు చెప్పిరి. నీకరాదాయముపై రాబడి పన్నును విధింపవలెననిగాని గవర్నమెంటు నెహ్రూగిట్టి యిత్యాదులపై వడ్డీపాగుచేయుటకు యిచ్చు కమిషనుమీద పన్నుండరాదని వారనిరి. రాబడిపన్నును నిర్ణయించునప్పుడు 2000 రూపాయలను వదలివేసి, దానిపై పన్ను ఆదాయముమీద మాత్రమే పన్ను విధింపవలెనని వారు కోరిరి.

యమ్. కే. ఆచార్య

ప్రజల కష్టములను బాపక ఆర్థిక చట్టమును ఆమోదించవలెనని ప్రభుత్వమువారు కోరుట తనకు బోధపడలేదని ఆచార్య గారు రనిరి. సభవారు వదేవచే తెల్పుచున్న కష్టములను ప్రభుత్వమువారు నివారించలేదని వారనిరి.

అమరనాథదత్తు

కర్మను ప్రభువు ప్రారంభించిన పద్ధతి భారతీయులకు అనర్హులముగా పరిగణించినదని అమరనాథదత్తుగారు రచించిన...

కర్మల్ క్రాఫర్డు

కలిసనాయిలుకు రక్షణ యొసంగలే నని క్రాఫర్డుగారు కోరిరి. పురుషోత్తమదాసుగారి అవమానకరములకు వాక్యము లకు వారు ఆగ్రహము వెల్లడిచిరి.

పురుషోత్తమదాసు

ఐరోపీయ సభ్యులను నోప్పించుటకు తాను ఆహ్వానము చేసియుండలేదనియు, వారికి మనస్తాపము కలిగినచో తనకు పరితాపము గలగు ననియు పురుషోత్తమదాసుగారు చెప్పిరి.

ఆసిగారి ప్రతిఘటన

ఆర్థికచట్టముపై మాడవడికియగుట ప్రభుత్వమువారి పద్ధతిని ఖండించుట యాచారమైనదని నుడువురు తమ పార్టీవారు ఆర్థికచట్టమును తీవ్రముగా ప్రతిఘటించెదరని ఆసిగారు చెప్పిరి.

జయ్యుద్దీన్

ప్రభుత్వమువారిని ప్రభంభింపజేయుటకు తాము పూను కొనకున్నను ఆర్థికచట్టమును మాత్రము తాము ప్రతిఘటించెదమని జయ్యుద్దీన్ గారు చెప్పిరి.

అన్వయల్ అజీమ్

గాంధీ మహాత్ముడు స్వాతంత్ర్యమును సాధించుట కర్మను కాదని చెప్పుచు, వారియెడల సానుభూతిగలవారు సభలో నెందుకుండవలెనో తనకు బోధపడుట లేదని అన్వయల్ అజీమ్ గారు చెప్పిరి.

ఫజల్ రహమాతుల్లా

మహామృదీయులు గాంధీమహాత్ముని యెడల విశ్వాసము కలిగియుండలేదనియు, రాండుటేబిల్ సమావేశమునకు పోకుండుట గొప్ప పాఠాబినియ వారనిరి.

లాల్ చందు నవల్ రాయ్

పబ్లిక్ సర్కిల్ కమిషనును రద్దుచేయవలసిన దనియు, కరాచీవర్తకసంఘమువారు ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సును ప్రతిఘటించుచున్నారనియు లాల్ చందు నవల్ రాయ్ గారు చెప్పిరి.

ముక్తార్ సింగు

ఈశ్రమ మగు ఉపన్యాస మొసంగుచు వ్యవసాయపద్ధతులను సంస్కరించుటవలన మాత్రమే లాభము చేకూరదనియు, ప్రభుత్వమువారి ఆర్థికప్రోత్సాహము, రక్షణముపై నాధారపడి యుండుననియు ముక్తార్ సింగుగారు చెప్పిరి.

నర్ జార్జివస్తరు

చర్చకు ప్రత్యుత్తర మొసంగుచు సభ్యులు చెప్పిన విషయములు ప్రభుత్వమునకు చాల సహాయకారకమైనవని వస్తరుగారు భావించిరి. ఉద్యోగములలో మహామృదీయుల విషయమై సంస్కరణలలో జరిగిన అభివృద్ధిని ప్రభుత్వమువారు పునర్విమర్శించెదరని వారు మహామృదీయ సభ్యులకు నచ్చజెప్పిరి.

ఇతరసభ్యులు చెప్పినవాదములకు గూడ స్పష్టముగా ప్రత్యుత్తర మొసగిరి. ఉపన్యాసమును ముగించుచు వారిట్లు పేర్కొనిరి. ఆర్థికచట్టమును ఆమోదింపవలె నని కోరుచు నేను చెప్పిన కారణములు సరియైనవని నే నిబ్బడుచు నమ్ముచున్నాను.

శ్రీ కార్లకూరి గోపాలరావుగారి సుప్రసిద్ధకావ్యములు చూచితిరా?

కొలది ప్రతులు మాత్రమే కలవు, కొనఁద్రవపడుఁడు!

- వాల్మీకి { మానసికము లైన మార్పులను నిరూపించు సాటిలేని శ్రోత నాటకము. శ్రీమన్నాగేశ్వరాంకితము. అభిలరసాలవాలము. నిగూఢవిషయచర్చానిబిడీకృతము. చదువుకొలంది చవులూరుచుండును. 1 రూ.
వనంతనేన { సంస్కృతాంగసాహిత్యసంప్రదాయసమ్మిళిత మైన ప్రౌఢఖండకావ్యము. దేవరాజసుధీమణి గారి "కావ్యప్రశంస"యు, నడకుడుటి పీఠరాజకవి గారి "లఘుటీక"యు నమూల్యములు. 14 అ.
నీతికథాసంగ్రహము { సచిత్రము, సటిప్రణామము. విద్యార్థులెల్లరు తప్పక పఠింపదగిన పుస్తకము. చిన్న చిన్న పద్యములు; చక్కని చిక్కని ధారాళమైన సులభశైలి. 4 అ.
అపూర్వసంఘసంస్కరణము { ఆంధ్రవాణి కళినవాలంకారము, అసదృశభావప్రకృతినిబట్టి కన్నడములోనికి పరివర్తింపఁబడిన "యద్యుత్సంగం"యు. 12 అ.
చంద్రరేఖావిలాపము { వికటకవితావిరాజమానము. కూచిపూడి ఒగ్గకవి ప్రణీత హాస్యప్రబంధరాజము. "ఈ కృతికి సముచుగాఁ గృతి-నే కవులును జెప్పఁజాల రిని విరుచును." 14 అ.
ఈ యెదు పుస్తకము లొకేసారి కొనువారికి పోస్టేజి చార్జి చేయఁబడదు.
1980 మార్చిలోపల కొనువారికి రు. 8-8-0 కే పి. పి. చేయఁబడును.

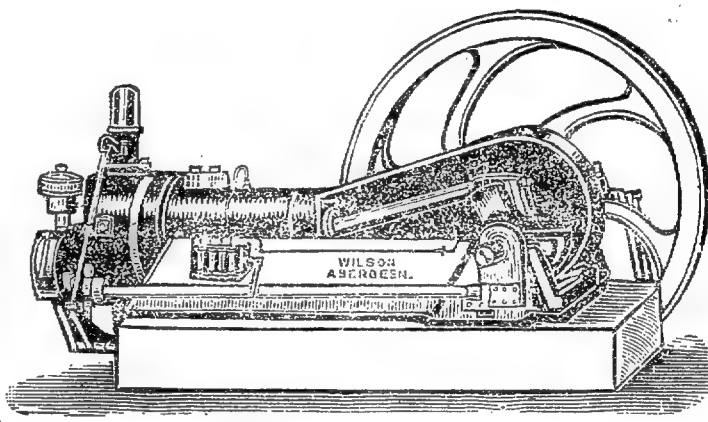
ప్రకాశకులు: విశ ల్యా డి పో 4, ఆచారప్పన్ సందు జార్జిటవును, మదరాసు

“విల్సను”

కోల్డుస్టార్టింగు-శెమిడిశలు కూడాయిలు యింజనులు

మెకానిజము అతిసులభము-రెండేనిమిషములలో స్టార్టింగు-వేగరైజరు లేదు

కూడాయిలు ఖర్చు యితర యింజనుల కన్న చాలా తక్కువని ఆనేక యోగ్యతావత్తములు పొందినవి. యెంతయెక్కి కూడాయిలు తొలైనను ఆతిత్వప్రికరముగా పనిచేయును. ఇంజనులకు వలయు యావత్తు స్పేరు సామానులు సిద్ధముగా నున్నవి.

ధరలు బహుసరము

ఇంజనుల యందు అనుభవము లేనివారైనను సులభముగా నడుపగలరు. లోడ్లు లాగుటలో దీని కిమించిన యింజనులు వేరెవ్వియును లేవు. 7 సుగ్రములు మొదలు 150 సుగ్రముల వరకు యింజనులు రెండు టయివుల లోనూ స్టాపులో సిద్ధముగా నున్నవి.

సోల్ ఏజెంట్లు:-ది ఎంపైరు యింజనీరింగు కంపెని, 308 లింగిచెట్టివీధి, మద్రాసు.

బ్రాంచి ఆఫీసు:-బెజవాడ యూనైటెడ్ మంజిక్ బిల్డింగ్సు.

ఆర్థికచట్ట మామోదింపబడుట ఆర్థికచట్టమును అధ్యక్షుడు వోటుకుజెట్టగా నయ్యది వోట్లు లెక్కచెట్టవలసిన అవసరము లేకుండనే యామోదింపబడెను.

అంతట సభవారు విరమించిరి. మరల సభ రేపుసమావేశ మగును.

భారత శాసనసభ

జాతీయపక్ష సభ్యుల రాజీనామాలు ?

ఇంపీరియలు ప్రిఫరెన్సు ఆమోదింపబడినచో

ఢిల్లీ, మార్చి 25:-నేడు భారతశాసనసభ టారిఫు బిల్లు చర్చించుటకు సమావేశమగుటకు పూర్వము ప్రతికూలపక్షమువా లేమి జేయుదురనువిషయమున సభ్యులు చర్చించుకొనిరి. ఇంపీరియలు ప్రిఫరెన్సు (సామ్రాజ్యవస్తుపక్షపాతమును) వీరితిగనుగూడ అంగీకరింపరాదని జాతీయపక్షమువారు నిర్ణయించుకొని యుండిరి. ఇది చాల ముఖ్యమయిన విషయ మనియు, అంగీకరింపబడినచో నిరసనము చెల్లుటకై తమశాసనసభ్యులకు రాజీనామా నీయవలెననియు పండిత మాలవ్యా, బిర్లా, ఆసి, కృష్ణకాంతమాలవ్యా మున్నునారు దలంచుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. డా॥ మాంజి, హరిబిలాసు శార్దూగార్లు గాంధీగారి ఆరెట్టుజేసినచో రాజీనామా లీయవచ్చుననుచున్నారు. రాండుటేబిలు సమావేశము జరుగునరకు రాజీనామానీయగూడదని జయకర్త వంటివారు దలంచుచున్నారు. ఈ విషయమున వివిధపక్ష నాయకు లేమియు రూఢిగ దెలుపకున్నారు. ఇంపీరియలు ప్రిఫరెన్సు విషయమున తమకే జయము కల్గునని ప్రభుత్వమువారు దలంచుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

28-3-80 రాత్రి 9-30 లకు శుక్రవారము

నత్యోద్ధారకుని దివ్యచరిత్రము బెజవాడ శ్రీ దుర్గాకళామందిరము

కవితాకళానిధి బి॥ లక్ష్మీకాంతకవి మృదుకవిత్యము!!! నాట్యకళానిధి డి. వి. సుబ్బారావు అద్యుతనటనము!!!!

ది ఇండియన్ డ్రామెటిక్ కంపెని బందరు నత్య హరిశ్చంద్రీయము హరిశ్చంద్రుడు డి. వి. సుబ్బారావుగారు.

బరంపురం మున్సిపల్ డి॥ ము॥ కోర్టులో S. C. 785/29. వాది:-మహమ్మద్ అబ్దుల్ సుబ్బాన్ సాహెబుగారు ప్రతివాది:-పాలకోడేటి కరధరాజుపంతులు ప్రతివాదికి తెలియచేయుడి మేమనగా యీ నెంబరులో వాది మీషయిన పై నెంబరున రు॥4-8-80 లు రాబట్టే నిమిత్తం బరంపురం సెన్సిపల్ డి॥ము॥ కోర్టులో దావా తెచ్చియున్నాడు. సదరు దావా 28-3-80 లేవీకి వాయిదా అయియున్నది. ఆకోజుకు మీరు స్వయంగా గాని పక్షిలద్వారాగాని హాజరయి సరియయిన వాదనచేసుకోవలెను. లేనియెడల మీషయిన యద్యుత్పార్టీ డ్రిక్ చేయడమగును. బరంపురం, } పి. వి. చలపతిరావు, 15-3-80. } వదితరత్నన ప్రిడక్షన్.

విదేశవార్తలు

మ త ప్ర వ క్త మ హా మ్మ ద్ ను నిం దిం చు ట

ఆంగ్లప్రతికా సంపాదకులు తమతప్పను దిద్దుకొనుట

(బీము నర్వీసు)

లండన్, మార్చి 22:— 'బిటూనియా' అండు ఈవ్, య ను పత్రికయొక్క జనరల్ సంచికలో ఇస్లామ్ మత ప్రవక్తయ గు మహమ్మద్ యొక్క జామ్యు యొక్క కటి ప్రకటింప పడియుండెను. ఇది మహమ్మదీయులకు కంటకముగా నుండినందున ఇండియా ప్రభుత్వమువారి ప్రకటనను నిషేధించిరి.

ఇప్పుడు ప్రతికా సంపాదకులు మహమ్మద్ గారి జీవిత మును గూర్చి యథార్థతైంతమును వ్రాయును అండను నందిలి ఇమాములకు కొరియున్నారు. ఈ వ్యాసములు ఏలెలు సంచికలో ప్రకటింపబడుననియు ఆసంచికలోనే సంపాదకులు వెనుకటి వ్యాసమునకు చిత్రమునకు తుమాహా కోరెద రనియు తెలియుచున్నది.

దురదృష్టవంతు డగు ట్రాట్ స్కీ

కారీరికముగను మానసికముగను కృశించియుండుట

జర్మను పరాను ప్రభుత్వములవారి దేశమునందు చికిత్సను పొందుట కనుమతి కోరుట

(రూటరు)

బెర్లిను, మార్చి 24:—(రషియా దేశమునండి తరిమి వేయబడి) ప్రస్తుతము కాన్స్టాంటి నోపుల్ లోనన్న మన్ ర్ ట్రాట్ స్కీ స్థితి మరింతచెడియున్నది. జర్మనీలో గాని, ఫ్రాంసు లో గాని యసాధారణమైన చికిత్సనుపొందినగానితాము బ్రదు కుట్రయసంభవమని డాక్టర్లు నుడువుచున్నారని వారుజర్మనీయం దును ఇతరదేశముల దునుగల తమకీ హితులకు తంతి నొసంగి యున్నారు. వీరు జర్మనీ ప్రభుత్వమువారిని, ఇతర ప్రభుత్వ ములవారినికూడ ట్రాట్ స్కీ-గారు తమ తమ దేశములలో చికిత్సను పొందుటకు సమ్మతంపవలయు నని వేడియున్నారు. వలసినచో, ట్రాట్ స్కీ-గారు తాము రాజకీయములలో పాల్గొన మని మాటయిచ్చెదరనియు, వారు కారీకముగను, మానసికము గను కూడపూర్తిగా కృశించిపోయి యున్నారని నడిపివా డా నమే యసలపరము లేదనియు క్షేహితు లాప్రభుత్వములకు విన్నవించియున్నారు.

నాకాదళ నిర్ణయసభ

స్థితిగతులు మార్పును జెందకుండుట (వైరెన్)

రంగు, మార్చి 24:—లండన్ నాకాదళసమావేశము నెదు రొంగున కిట్టపమస్థలలో నెట్టిమాన్యునుగలిగియుండలేదు. కాని విరుజాతులకును ఒడంబడిక కుదుర్చునాక యింకను వదలుకొన బడలేదు. ఆమెరికా మున్నగుదేశములనుండి లండనుకు విచ్చేసి యున్న రాయబారవర్తములు ఫ్రాంసు ఇటలీలకు సంధికుదురుట యింకను చాలకాలము పట్టుచో తామిక్కడనుండి పోవుటకు గో-లేదనుచున్నది. కడదినవారము ముగియులోపున నెట్టిమాన్యు గలిగియుండలేదు. ఫ్రాంసు తో సమానబలము కలిగియుండవల యైనను ఇటలీపట్టుయింకను నెట్లేయున్నది. కాని ఇటలీ తన ప ిను వీడినగాని తాను తన నావికబలమును తగ్గింప వీలులేదని ప్రాసనుచున్నది. ఫ్రాంసు దేశముయొక్క బలమును దెలుపు ంఖ్యలను బ్రిటీషు పరాసునావికసంఘము గడచిన పక్షము లో పరిక్షించియుండిరి.

సోమవారమునాడుకూడా మార్పుగలుగలేదు సోమవారమునా డుదయము పైసమస్య లన్నియు తిరు గా పరిక్షింపబడెను. ప్రధానామాత్యుడు సీనార్ గ్రాడిగా తో మరల సంప్రదించిరి. నేడుకూడా చెప్పదగినంత మార్పుని యు కలిగియుండలేదు. పరాను నావికముంత్రి నేడు లండన్ చేరెను.

కామన్వెస్థలో గాంధీమహాత్ముని అరెస్టునుగూర్చి ప్రశ్న

ఇండియామంత్రి ఏమియు స్పష్టముగా చెలుపకుండుట

బ్రిటీషు సామగ్రిలకు తక్కువపన్ను విధింపుమని ఇండియా ప్రభుత్వమును బెన్ గారు కోరియుండలేదట!

ఇండియా ప్రభుత్వమువారికే యీ హాంచిబుద్ధి కలిగెనట!

(రూటరు)

లండను, మార్చి 24:—గాంధీగారి టిపివల కాసనోల్లంఘ నోద్యమమును సమర్థించుచు గావించిన ప్రకటనలనుబట్టి వారిపై కాసనతిరస్కారమునకై చర్యన దీసికొను విషయమును ఇండియా ప్రభుత్వమువారిలో చించియున్నారాయని. నేడు కామన్వెస్థ లో బేకెగారు ఇండియామంత్రిని ప్రశ్నించిరి. వారు గాంధీ గారిపై చర్యను దీసికొనదలచుచో నది యెట్టిదిగా నుండునని బేకెగారు రడిగిరి.

ఈవిషయములోను, దీనినిబోలిన యితరవిషయములలో ను తామువలంబింపవలచిన విధానమును ఇర్వినుప్రభువు జన 25 వ తారీఖునాడు ప్రకటించియుండెనని ఇండియామంత్రి బెన్ గారు జవాబొసంగిరి.

ఇండియా ప్రభుత్వమువారికే పక్షపాతమును జూపుటకు ఇష్టమును సూచించిరి

ఇండియా దేశమునందలి నూలునుకములనుగూర్చి యొక సభ్యుడు ప్రశ్నింపగా, ఇంగ్లాండుయొక్క సరకులపై నితర విదేశపవ్వులపై విధింపబడు దానికన్న తక్కువపన్ను విధింపవల యునని తా మెన్నడునుగూచించియుండలేదని బెన్ గారు నుడి

రి. ట్టు జరిగవలయునను నదేశము ఇండియాలోనే మొదట బయలుదేరెను

లేబరు ప్రభుత్వమువారి నియమము లేమయ్యెను? సుకముల విషయ లో పక్షపాతము గనుపరుపగూడ దనట లేబరు ప్రభుత్వముయొక్క నియమములలో నొక్కటిగాన, ఇండియా ప్రభుత్వమువారి నూననను ప్రభుత్వమువారి మోదిం కురా యని సర్ విల్లియము డేరిడ్సుగారు ప్రశ్నించిరి.

ఇండియా దేశముయొక్క అధికపు హక్కులను సంరక్షిం చుట నావిధియై యున్నది. నే నద్దానిని నిర్వర్తించును అని బెన్ గారు జవా బొసంగిరి.

వజ్రుఖం చెట్టిగారి సవరణవిషయములో కష్టముఖములు దెలుపుకొన్న పిమ్మట ప్రభుత్వవిధానమునందు మార్పుగలిగి యుండెననియు కాని వారెట్టివిధమైన చర్యనైనను దీసికొని యుండలేదనియు మెమ్యుక్లింగ్ గారు నూచించిరి.

బ్రిటీషుమంత్రివర్తముయొక్క దృఢాభిప్రాయములను తంతిమాలకముగా ఫ్రిచరినెల 7 వ తారీఖున ఇండియా ప్రభు త్వమువారికి చెలుపబడియుండెనని బెన్ గారు జవా బొసంగిరి. ఇట్టి విషయములలో ఇండియా దేశమునకును ఆదేశముయొక్క కాసనభకును నిస్సంబేహముగాగల హక్కులను పాటించవలసి యుండునని వారు నుడివిరి.

వైమానిక ప్రమాదము

న్యూజిలండు దేశమునకు పార్కర్స్ యత్నము విఫలమగుట

విమానము పారిసునగరమునకు సమీపమున పూర్తిగా విరిగిపోవుట

(రూటరు)

లండన్, మార్చి 24:—లిం పై నుండి మిగ్ ఏరో ప్లేనులో అప్రేలియా కెనరుమండిన న్యూజిలండు వైమానికుడు పార్కర్స్ పారిసు నగరమునకు 50 మైళ్లదూరమున విమానముతో భూమికి కూలిపోయెను. అతనికి దెబ్బలు తగులలేదుగాని, విమా నముమాత్రము పూర్తిగా విరిగిపోయినది.

ఈతని వయస్సు 50 అప్రేలియాఖండమున కిదివరలో నెగిరియుండిన బెర్తు హింక్లరును మించవలయు ననెడి యాశయ మతో నీత డీప్రయాణమునకు సమకట్టియుండెను.

ఇరాక్ మంత్రివర్గము యున్నతాళయము

జఫర్ పాషాను రూటరు ప్రతినిధి నందర్శించుట

టర్కీ, షర్రియా దేశముల స్నేహభావము

లండన్, మార్చి 24:—లండనులో ఇరాక్ దేశపు రాయ బారిగానున్న జఫర్ పాషా-ఎత్-ఆస్కా-రీగారిని నూతన ఇరాక్ మంత్రివర్గములో నైనికమంత్రిగా నియమించి, వారిబాపమరది యగు నేనాధిపతి షరీఫ్ పాషాగారు వారిని లండనుకుండి స్వదేశ మునకు రమ్మనియున్నారు.

రూటరు ప్రతినిధి జఫర్ పాషాగారిని సందర్శింపగా, ఇరాక్ దేశము విదేశీయుల దాడి నుండి తన్ను తాను సురక్షించుకొన గలిగియున్నదని నిరూపించుటను తమ లక్ష్యముగ గొనెదమని వారు నుడివిరి. సమీపసమయల దేశముల కును, ఇరాక్ దేశమునకు నిప్పటినుట్టుకు మైత్రియే యుండెను. ఇరాక్ దేశమునెడల టర్కీ, షర్రియా దేశములకుగల సహృదయము ను జఫర్ పాషాగారు మిక్కిలి మెచ్చుకొనిరి. అరేబియానుం డలి రాజు లిరువురును టిపివల నొందోరులు కలిసికొని సంప్రతించి యుండుటవలన నెంతయో మేలు సమకూరియుండెను. ఆరికము గను, రాజకీయముగనుకూడ సత్సృతిములు చేపూరెను.

అంతర్జాతీయ సభయెడలను ముఖ్యముగా ఇంగ్లాండునెడ లను ఇరాక్ దేశము నిర్వర్తింపవలసిన విధుల నాదేశము నిర్వర్తింపవలయునని తాము మిక్కిలియాశించుచున్నామని జఫర్ పా షాగారు నుడివిరి.

వైమానికులు వైఫర్, కేగార్లు పోర్టు దార్శిక్ చేరిరి.

మద్రాసు అందు సదరక్ మరాటా రైల్వేకంపెనీ, లిమిటెడ్.

(ఇంగ్లాండులో ఇన్ కార్పొరేటు చేయబడినది)

ఈస్టర్ నెలపులు

1980 వ సంవత్సరము ఏప్రిల్ 11 వ తేది మొదలు 21 వ తేదివరకు 1 వ, 2 వ రి వ తరగతులకు యీ రైలుమార్ గమనందు రానుపోను టిక్కెట్టు యీక్రింద నుదాహరింపబడిన యీ నియమములమేరకు యివ్వబడును.

ఒక స్టేషనునుండి రానుపోను రెండు ప్రయాణములకు మరియొక స్టేషనుకు } 1 1/8, 8 వ తరగతిచార్జి (8 వ తరగతి 100 మైళ్లపైగా } మెయిలుచార్జి తీయబడును) ఒక స్టేషన్ నుండి మరియొక స్టేషన్ కు } పై కనినమేరకు 100 మైళ్లు గాని లేక 100 మైళ్లకు త } 101 మైళ్లకు చార్జిని క్కు-వగా నన్ను డెడల గాని. } యివ్వవలయును.

ఈ రిటరక్ టిక్కెట్టును 1980 వ సంవత్సరము మే నెల 5 వ తేది రాత్రి 12 గంటలలోగా ప్రయాణము పూర్తి చేసి కొనుటకు ఉపయోగింప వచ్చును.

పైమేరకు చౌక యైన టిక్కెట్టు ఇతర రైలుమార్గముల మీదుగా నేరుగా పోవు బండ్లకుకూడ యివ్వబడును.

యిందుగూర్చి వివరములు వలయునెడ స్టేషన్ వద్ద టిక్కెట్టు అమ్ముచోట విచారించిన తెలియనగును.

చౌకయగు రానుపోను లోకల్ టిక్కెట్టు 8 వ తరగ తికి మదరాసునుండి రాయచూరు మార్గమునకును, మదరాసు నుండి వాల్ తేరు మార్గమునకును పోవు మెయిలు బండికి 1 వ తరగతి 2 వ తరగతివారి సేవకలవత్ప తదితరులకు పై కనిన మార్గముందుగల స్టేషనులకు యివ్వబడును.

1 వ 2 వ తరగతి గలిగిన రిటరక్ టిక్కెట్టు గలవార్లకు వలయునెడ వారికి చోటు రిజర్వచేయుటకు అంగీకరింతురు. ఇట్టి టిక్కెట్టు కలిగినవారలు యుక్తమైనయెడల వారు తమ ప్రయాణములో 1, ఇకపైని స్టేషనులలో పోవునప్పుడుగాని, మరల తిరిగి వచ్చునప్పుడుగాని ఒకమార్గములో ఒకసారికి పైగా ప్రయాణము సాగించకుండునట్లు దిగి వరల ప్రయాణ మొనర్చ వచ్చును.

8 సం||రములకు పైగా 12 సంవత్సరములలోపు గల పసి వాండ్రకు సగముచార్జి అంగీకరింపబడును.

యాత్రికులకు పన్ను ఎచ్చుటెచ్చట విధింపబడునో అట్టి ఫలములకు మామూలు చార్జితో కలిపికొనవలయును.

లిబరల్-లేబర్ పక్షముల సఖ్యము

అబ్జర్వర్ పత్రిక సంతసించుట

బ్రిటీషు ఎన్నికలు రెండుసంవత్సరములలోగా జరుగకపోవచ్చును

[వైరెస్]

రంగు, మార్చి 28:—లిబరల్ లేబర్ పక్షముల సహకారమునకై ప్రయత్నములారంభమైనవని బ్రిటీషు పత్రికలు దలంచుచున్నవి. లేబర్ ప్రభుత్వమువారి బొగ్గుదట్టమును ప్రతిఘటించు నుద్దేశ్యమును లిబరల్ పక్షమువారు నవలంకొనుట యీ రెండుపక్షములవారికిని గలసహకారబుద్ధిని విశేషపరచుచున్నదని పత్రికలు నుడువుచున్నవి.

దీనినిబట్టి వై యిరు పక్షములవారికిని కొన్ని పరస్పరతో కొంతకాలమువరకుపనివచ్చు యొడంబడిక యొందు కుదిరినదని ఘోషపరచుచున్నది. అబ్జర్వర్ పత్రిక వాడుచున్నది. ఇంకను నిట్లువ్రాయుచున్నది:—ఇదేనెజరుగుచో బ్రిటీషు రాజకీయ పోస్టికులు మారినవచ్చును. ఇదివరలో ననుకొన్నట్లుగా మేసెలలో పార్లమెంటు ఎన్నికలుజరుగవు. లిబరల్ పక్షమువారి కియిచాక్ కివలన ప్రస్తుతప్రభుత్వమే యింకను రెండుసంవత్సరముల వరకైనను కొనసాగగలదు. లిబరల్ పక్షము వారిపరకు ఖైదరికి విడికమే. మరల సెన్నికలు జరుగులోగా ఎన్నిక విషయములలో సంస్కరణ గలిగి, లిబరల్ పక్షమువారికి సేను లభించుచున్నదానికన్నా సెక్కుడు స్వాధీనము ప్రాతినిధ్యము లభింపవలయును 1931 సంవత్సరాంతమువరకు సీసాస్కరణ జరుగుటకు వీలుండదు.

పైచునునివేదిక ఎన్నిక-సమస్యగాజాలదని సంతసము

ప్రభుత్వము వారి యుద్ధోగకాలపరిమితి హెచ్చుటవలన ప్రధానామత్యుడు సామ్రాజ్య సహజేతనకును, సైన్యబలలోనో అక్టోబరులోనో జరుగగల ఇండియా రాండుటేలిలు సభకును సభ్యత్వ వహింపగలడని యీపత్రిక నుడువుచున్నది. పైచునుకమిషన్ వారి నివేదిక ప్రచురింపబడగానే బ్రిటీషు రాజకీయములలో తీక్షణుడు మార్పులుగలుగకుండుట వలన ఇంగ్లండుదేశమునకు మంచి చేపూరగలదని అబ్జర్వర్ పత్రిక దలచు చున్నది.

ప్రభుత్వమువారు బొగ్గుదట్టమువిషయములో గల్పనచో లిబరల్ పక్షమువారికి ఎన్నిక నిబంధనలవిషయములోగల యిబ్బండులను సానుభూతినిగలిగి చెలిసికొందురని సకడే ప్రైవేటుపత్రిక దలచుచున్నది. బొగ్గుదట్టముతో వివాదాస్పదములగు ప్రభుత్వ కార్యక్రమాంశములు ముగియునని యీపత్రిక యభిప్రాయము.

ప్రకటన

ఈ మునిసిపాలిటీకి యీక్రింద వివరింపబడిన సామానులు సరఫరాచేయుటకు టెండర్లు కోరుచున్నాము. టెండర్లు, ఈ దినవ సంతకముచేసి యొందు వారికి 29-3-30 తేదీలు సాయంత్రం 4 గంటలకులోపుగా, ఆ యా పద్దులకు కనిన ప్రారంభ దిపాసిట్లతో చేరవలయును.

డిపాసిట్ రూ

- (1) సేబాస్ట్ మునిసిపల్ వాటరువర్క్సు (బంగాళము, సింగ రేజీ) సరఫరాచేయుటకు 100
  - (2) కిరిసివాయిట్ టౌక్ లైటింగుకు సరఫరాచేయుటకు 100
  - (3) లాంతర్లు రిక్షెరుచేయుటకును, క్రొత్తపాల్లను సరఫరా చేయుటకు 20
  - (4) మునిసిపాలిటీలోనుండు యూనాని, ఆయుర్వేద ఔషధ కాలకు, యూనాని ఆయుర్వేద మందులు సరఫరా చేయుటకును 100
- మునిసిపల్ ఆఫీసు, ఏలూరు } మోతే నరసింహారావు
19 మార్చి 30 } చేరేను.

జాతక మార్తాండము

శివ భాగము అచ్చు తిక్క-శివ. యిందు ఏలగ్గు మును ఏగ్రహము ఎక్కడనుండిన యే యే ఫలములనిచ్చునో అనివి మంత్రయ మేమగ్గు ములగాయితు మీనగ్గుము ఆఖరువారి యవత్తు ఫలములు సంపూర్ణముగా క్లోకార్థములతో పో నాయబడినవి. నెల రూ 1-8-0. పోస్టు ఖర్చులు వేరు.

ఆకల్ల వెంకటేశాస్త్రి, గోపాలపురం,
కొత్తపేటపోస్టు, గోదావరిజిల్లా.

205-2

బాగ్దాదులో నూతన మంత్రివర్గ మేర్పడుట

తాని యిది యెన్ని యోనాల్లు నిలువజాలదు

(రూటరు)

బాగ్దాద్, మార్చి 28:—రాజాగారు సరిపాషాగారిని మంత్రివర్గమును స్థాపింపుమనగా, వా రీక్రిందివారిని మంత్రిలుగా నెన్నుకొనిరి. ప్రధానామత్యుడును విశేషస్థానహార మంత్రియు:— సురీపాషా; దేశీయమంత్రి:— జమీల్ బేగ్ నద్వాయ్ ఆయవ్యయమంత్రి:— అలీబాద్ బేగ్; న్యాయ కాలమంత్రి:— జమీల్ బేగ్ బగ్దాద్, సైనికమంత్రి:— జఫర్ పాషా- ఎల్- అస్కారి రోడ్డుభవనములు మొదలగువానికి— జమీల్ పాషా అబ్దుల్ విద్యాకాలమంత్రి:— అబ్దుల్ హుస్సేన్ చేలబీ ఈనూతన మంత్రివర్గములోపురోభివృద్ధి పక్షమువారును, ఏపక్షమునకు చెందనివారును కూడగలరు.

కావున త్వరలోనే యీ మంత్రివర్గము పడిపోవచ్చును. అందరు మంత్రులును పురోభివృద్ధి పక్షమునకే జేరినగాని, తామే మంత్రివర్గమునకు పక్క-బలము నొసంగజాలమని పురో భివృద్ధిపక్షమువారు నుడువుచున్నారు. (రూటరు.)

“శారదానవలలు”

10 వేలు ఉచితము-కడునవ్వుపుట్టించును

యానెల 20 వ తేదీలోగా అజా స్థాంతు పంపువారికే

ఎ. సాంబమూర్తి, చికాకోల్, గంజాంజిల్లా

బాల్ఫో ప్రభుని అంత్యక్రియలు

స్కాట్ లెండులో జరుగుట

లాడనులో స్మృతికర్మ

రంగు, మార్చి 28:—రిస్పెక్టివ్ జన స్కాట్ లెండునందలి విట్టింగ్ ఈములో బాల్ఫో ప్రభుని మృతక శేవకము భూమ్యు సగు గావింపబడెను. శ్రేణులగు పెట్టెపై నీక్రింది పదములే చెక్కిబడియుండెను:—ఆర్థర్ జేమ్సు బాల్ఫో సంస్థానాధీశుడు జనము 1848 మరణము 1930

వెస్టుమిన్స్టరు యాదీలో జరిగిన స్మృతికర్మ ఆ శేక విగ్రహమును గొప్పగా నుండెను. రాజకీయనిపుణులును, కాన్ర్ర పరిశోధకులును గ్రంథకర్తలను చిత్రకారులును మొదలుగాగల యన్నివర్గములవారూ హాజరయి యుండిరి. సార్వభౌముని తరపున డ్యూక్ ఆఫ్ యార్కు విచ్చేసియుండెను. ప్రధానామత్యుడు, లాడుడ్ బాడ్జి, బార్లిస్టు గార్డుసు, నానాదేశీయ ల రాయవారులునుకూడ సేతెంచియుండిరి. (బి. ఆ. వై.)

హిందీ ప్రచార క పత్రిక

1929 వ సంవత్సరము సంచికలు అందముగా

బైండు చేయబడినవి

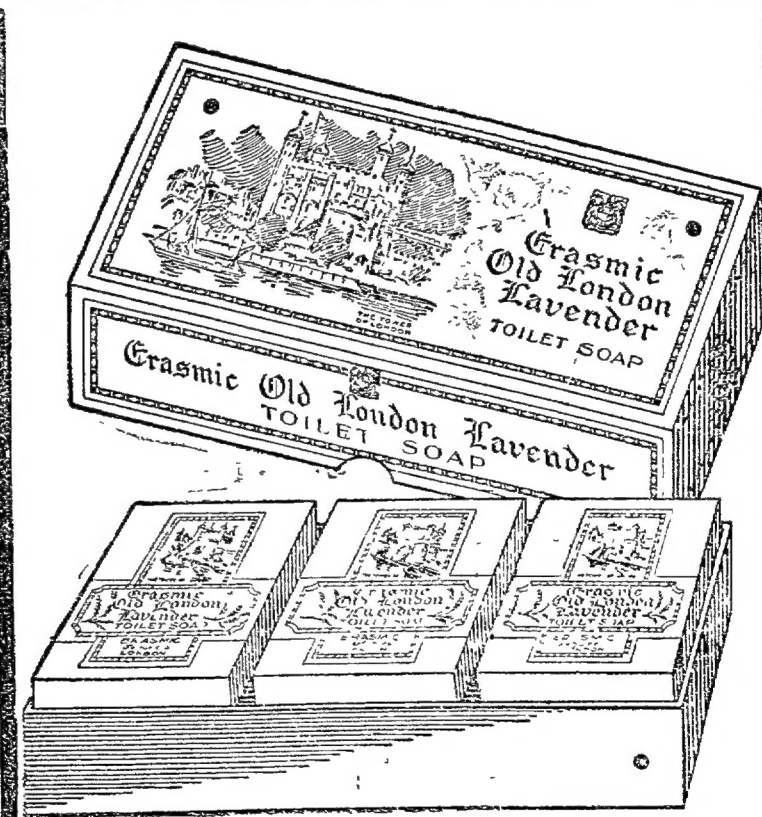
అంగ్లేషమధ్యస్థముద్వారా హిందీ శేర్షుకొనుట కుపయోగపడును.

హిందీలో మంచిమంచి చిన్నకథలు గలవు.

పూర్తి కాళికో రూ. 2-8-0. అర్థకాళికో నెల రూ. 2-0-0 మాత్రమే. పోస్టేజీ ఆ. 8.

చిరునామా:—మశేజరు, హిందీ ప్రచారక, ట్రిప్లి కేసు

పో. బా. 401, మద్రాసు.

ఈ సబ్బును వాడకున్నచో సహజసౌందర్యముగల స్త్రీగూడ యితరుల నాకర్షింపజాలనిదేయగును. దీనిని విత్తమును వాడుచున్నచో సామాన్య సౌందర్యముగల యువతియైనను ప్రజల ప్రశంస నధికముగా బడయగలుగును స్త్రీ సౌందర్యమునకు ముద్దు లొలుకు మొగమే ముఖ్యలక్షణము.

ఇది చర్మమునకు ప్రకాశమును మృదుత్వమును స్వేచ్ఛలనుగూడ యెల్లప్పుడును కలిగించును. అతి మనోహరమైన ఈ సబ్బునే యెల్లప్పుడు వాడుడు. ఇది చర్మంధ్రములను కుశ్రుపరుచుటయేగాక చర్మములోని టిక్కులను పుష్టినిగూడ కలిగించును. సహజముగ యశ్వవశాకుమార్యము పోకుండనిది కాపాడును. చర్మమునకు మృదుత్వమును కలిగించును. దీనిని వాడుటవలన చర్మము యెల్లప్పుడును మృదువుగను సుందరముగను యుండును.

MADE IN ENGLAND BY
THE MANUFACTURERS OF THE
FAMOUS
Erasmic Toilet Specialities.

శ్రీ సనాతన గ్రంథమాల

శ్రీరామతీర్థస్వామి, శ్రీ వివేకానందస్వామి, శ్రీరామ కృష్ణపరమహంస, సోక్రటీసు మున్నగు మహాపురుషుల యువ దేశములను తేటతెలుగున తెలుపు గ్రంథములు.

ఒక్కొక్కటి 50 పుటలకు తగ్గని సంవికలు రెండేసి నెలల కొకటిగా ప్రకటింపబడును.

సంవత్సరమునకు 1800 పుటలకు పైగా గల ఆరుసంవికలు.

సంవత్సరమునందా, పోస్టేజీ సహా రూ. 1-0-0

1 ప్రమానము, గృహస్థాశ్రమతత్త్వము. (శ్రీరామ తీర్థ స్వామిప్రణీతము)

2 ప్రమానము. మృత్యుంజయుము (సోక్రటీసు ప్రవచనము)

3. ఆత్మదర్శనము నెల 0-3-0. 4. జన్మాంతము 0-3-0.

మొదటి గ్రంథముయొక్క ప్రతులు ఒక నెలలోనే కచ్చె పోయి, పునర్ముద్రణము గానున్నది. త్వరపడుదు. మీచందా లను మన-ఆర్డరు చేయుదు.

విడిసంచిక ఒక్కొక్కటికి 0-3-6 ఖరీదుగల పోస్టుచీట్లను పంపిన, బడయవచ్చును.

శ్రీ సనాతన గ్రంథమాల మేనేజరు,

శ్రీసనాతనాశ్రమము, క్రాపపోస్టువిడిగొల్లూరు(గుంటూరుజిల్లా).

దానబోధ

చిత్రపటాలంకృతము. 830 పుటలు.

శ్రీ శివాజీ చక్రవర్తి గురునాథుడు లోకోదారకుడు నగు శ్రీ సమర్థ రామదాసస్వామి రచించిన మహారాష్ట్ర గ్రంథ మునకు దెనుగు నవనము. శ్రీ శివాజీ చక్రవర్తి కర్తవ్యము నిర్ణ యించుటకై నిత్యము పఠించిన ఆపూర్వ గ్రంథము. ఇందు వేదాంత రహస్యములు, సాంఘికములు, రాజకీయములు, నీతు లు, వ్యవహార ధర్మములు, కర్మాచరణము మున్నగు 200 అధ్యాయములు గలవు. ప్రత్యక్షము అనుభవపూర్ణము. లోకమాన్య తిలకు మహాత్మాగాంధీ మున్నగు ప్రముఖులు వేసోళ్ల కొనియాడి న పవిత్ర గ్రంథము. సర్వకాల సర్వావస్థలయందును మానవ జీవితమున కాదర్శప్రాయముగ నుండి తరింప సాధనముగ నీయ పూర్వ గ్రంథము నిండు కాశీకోటెందు గ్లేజా కాగితముల ప్రతి పోస్టేజీ కాక రూ 4-0-0. ప్రకాశకులు శేషాద్రిమణి కవులు శేతవధానులు.

వలయువారు కాశీకోటె గ్రంథమాల,

నందిగామ, కృష్ణాజిల్లా

వెలువడినది! నూతనముగా! వెలువడినది!

“వేక్ స్పియర్స్” (విశ్లేషణ)

“విషాద విజయ సేన”

నవరసభరితముగ 5 అంకముల నవిననాటక రాజము

గ్రంథకర్త: కీ॥ శే॥ వీరభొట్ల సదాశివరావుగారు

ఈ నాటకము ఆంగ్లభాషలో “వేక్ స్పియర్స్” మహాకవి రచించిన (విశ్లేషణ) అను నాటకమునకు అనువాదముగా గ్రంథకర్తగారికి గల రంగస్థలపరిచయము ననుసరించి, నవరసభ రితముగను, ప్రదర్శనానుకూలముగను రచింపబడినది. ఇందు చక్కని పద్యములను, శృంగార సంభాషణలు నాయికా నాయకుల యనోన్యవ్య ప్రేమ ప్రదర్శన రంగములు మొదలగు నవి గలవు. వేయేల నవరసభరితముగ యీ నాటకమును ప్రతివా రును జదివియు తీరవలెను. కొలది ప్రతులు మాత్రమేగలవు. ఆల స్వమాకాభంగమే? త్వరపడుదు. నెల ప్రతి 1 కి రూ 1-0-0 యి మాత్రమే? పోస్టు ఖర్చులు కొనువారివే,

వలయువారు - వీరభొట్ల భాస్కరరావుగారు.

బక్కాపూరు- కాశీనాథ, అని వ్రాయుదు.

వ్యాధి వీడితులకు పరస్పరాదమగు కిముదులు

జ్ఞాపక ముంచుకొనుదు

ప్లాక్స్ ఆంటిబయోటిక్స్ మలేరియల్

వెండి జ్వరమాత్రలు

జ్వరములకు నోళ్లుల కుపయోగించును. పెద్దదయిన జ్వరగడ్డలను తగ్గించును. 40 మాత్రల సీసా 1-కి రూ 1-0-0

ప్లాక్స్ క్షయదగ్గు నివారిణి

వెంటనే నివారింప గలను. సీసా 1-కి రూ 1-0-0

ప్లాక్స్ కక్కువా దగ్గు నివారిణి

తన పిల్లలకు మిక్కిలి ఉపయోగము. సీసా 1-కి రూ 1-0-0

G. S. STEERS,

21, Errabalu Chetty St., G. T. Madras

మదరాసు ధాన్యముల ధరలు

(25-3-30)

పచ్చిబియ్యము (బస్తా 1-కి పా॥ 164) రు. అ. పై.

నెల్లూరుపచ్చిబియ్యము వే తని ,, 164 14 0 9

,, (కొత్తవి) ,, 164 18 4 9

తెనాలి (కొత్తవి) ,, 164 12 8 9

,, (పాతవి) ,, 164 18 4 9

ఉప్పడుబియ్యము

వగర (కొత్తవి) ,, 12 4 9

,, (పాతవి) ,, 18 4 9

మిషన్ ,, 10 8 9

నూకలు

రంగూన్ అట్లీసు రకము:—

ఎ 1 (బి 1-కి పా॥ 202) 14 12 9

ఎ 2 ,, 12 14 9

ఎ 3 ,, 11 4 9

బి 1 ,, 18 6 9

బి 2 ,, 11 14 9

బి 3 ,, 10 14 9

బి 4 ,, 9 4 9

సి 1 ,, 12 12 9

సి 2 ,, 10 8 9

సి 3 ,, 9 12 9

బజారు రకము నెం. 1, 2, 3, 4.

(బి 1-కి పా॥ 202) 12 12 9 మొ॥ 8 8 9 వజరు

నైగాన్ నెం. 1 (బి 1-కి పా॥ 218) 18 12 9

పుట్టుబియ్యము

తెలుపు (42 పళ్లు గలవి) 11 8 9

నలుపు ,, 18 12 9

గోధుమలు

కండ్వా (208 పానులు) 20 0 9

రాగులు

బొంబాయి (70 పళ్లు గలవి) 7 0 9

దనగిరి (65 ,,) 8 0 9

కాయధాన్యములు

తెనకపప్పు:—

రంగూన్ (బి 1-కి పా॥ 195) 16 0 9

కరాచి (,, 205) ప్లాకులేదు

తెంగాలు తెనకలు:—

పంజాబు (,, 205) 16 12 9

బిరు (,,) 16 0 9

పెసలు:—

రంగూన్ (,, 200) 14 12 9

కంభంమెట్టు (,, 205) ప్లాకులేదు

సింగపూరు (,, 200) 16 12 9

బటాణి గింజలు (ఆర్రా ,, 205) 16 12 9

,, (కలకత్తా 205) 17 2 9

ఉలపలు:—

తిరుపత్తూరు (58½ పళ్లు గలవి) 6 12 9

కట్టక్ (45 ,,) 5 8 9

కంది పప్పు:—

కాన్పూరు (బి 1-కి పా॥ 205) 19 8 9

కలకత్తా ,, 19 12 9

మినుములు:—

రాయపూరు (,, 218) 15 12 9

గుల్బర్గా ,, 17 8 9

బయారా ,, 18 8 9

శేనరీ పప్పు:—

(మిషన్) నెం. 1 (,, 205) 15 8 9

,, 2 ,, 15 4 9

,, 3 ,, 15 0 9

అలచందలు (బావా):—

(పెద్దపెజ్జ) (,, 195) 10 12 9

రంగూన్ (,, 195) 14 8 9

రంగూన్ అనుములు (,, 195) 17 8 9

అన్నామలై విశ్వవిద్యాలయము

సెనెటుసభ ప్రథమ సమావేశము

చిదంబరము, మార్చి 24:— చెట్టి నాడు రాజాగారగు సర్ అన్నామలై చెట్టిగారు నిర్మించిన అన్నామలై విశ్వవిద్యాలయపు సెనెటుసభ ప్రథమ సమావేశము నేటిదినము జరుగును. అన్నామలై నగరమంతయు తిరువాళ్ల వలెనున్నది. గౌరవ ప్రేక్షకులకు గౌరవములు నిర్మింపబడినవి. అన్ని ఏర్పాటులును రాజాగారు వారికుమారులు చేయుచున్నారు. ప్రారంభమహోత్సవము జరుపుటకై నేటిదినము తిరువనంతపురం ఎక్స్ ప్రెస్ లో గవర్నరుగారు వచ్చిరి.

మధ్యాహ్నము గవర్నరుగారు విశ్వవిద్యాలయ భవనము నకు వెళ్లిరి. రాష్ట్రమునండి అన్ని భాగములనుండి ప్రముఖ వచ్చియుండిరి. రాజ అన్నామలై చెట్టిగారు సెనెటుసభ ప్రారంభమహోత్సవము జరపవలయునని గవర్నరుగారిని కోరుచు విశ్వవిద్యాలయపుచరిత్రను వివరించి ప్రభుత్వమువారి సహాయమును ప్రశంసించిరి. గవర్నరుగారు ప్రారంభమహోత్సవమును జరిపిరి.

గవర్నరుగారు చిదంబరమునండి కడపూరు వెళ్లిరి.

(ఆ. ప్రెస్.)

వ్యవసాయశాఖ సర్వీసుల విషయమై

ప్రభుత్వమువారి ప్రకటన

ప్రభుత్వ ఉన్నతోద్యోగముల విషయమై విచారణ సలిపిన రాయలు కమిషను వారు భారత వ్యవసాయ ఉద్యోగములకు నూతనముగా నెవరినిగాని చేర్చుకొన గూడద నియు ప్రెజిడెంట్ గములను యికమీదట స్థానిక ప్రభుత్వము వారు భర్తీ చేయవలెనని సలహానిచ్చిరి. ఈసలహానుసరించి భారత వ్యవసాయ ఉద్యోగపదవులకు నూతనముగ అభ్యర్థులను చేర్చు కొనుట 1924 సంవత్సరము నుండి ఆపివేయబడినది. ప్రెజిడెంట్ గములలో ఖాళీపడిన స్థానములకు మద్రాసు వ్యవసాయ సర్వీసునందు తాత్కాలికముగ అభ్యర్థులకు ఉద్యోగముల నిచ్చి ప్రెజిడెంట్ గములు భర్తీ చేయబడుచుండెను.

వ్యవసాయ విషయములను విచారణ సలిపిన రాయలు కమిషను రాష్ట్ర వ్యవసాయ సర్వీసులందు తిరుగుతులుగా విభజింపబడవలెనని సలహా నూచించిరి. భారతవ్యవసాయ సర్వీసుకు బదులుగా మొదటితరగతి ఏర్పాటు చేయబడవలె ననియు ప్రస్తుత రాష్ట్రవ్యవసాయసర్వీసులందు వత్తరగతిగా నిర్ణయింపవలెననియు నూచించిరి. ఆసియాఖండ వాస్తవ్యులు కానివారు యీ రాష్ట్రసర్వీసునందు ఉద్యోగము నందు నియమింపబడుట కవకాశము తక్కువయై యుండును. ఈ కారణముచే రాష్ట్రసర్వీసునందు రాష్ట్రజనులే నియమింపబడుట కవకాశము ఎక్కువగానుండును. వ్యవసాయ ఉద్యోగములవిషయమై ప్రభుత్వమువారు యీ క్రిందినిర్ణయములను ప్రకటించుచున్నారు.

1. భారత వ్యవసాయసర్వీసుకు చేరినవారి స్థితియుండు ఏ మార్పుగాని గావింపబడదు.

2. భారత వ్యవసాయసర్వీసునందు తాత్కాలికముగా గాని ఎల్లప్పుటికిని గాని ఏ ఉద్యోగపదవియైనను ఖాళీపడునో ఆ ఉద్యోగమునకు బదులుగా రాష్ట్ర వ్యవసాయసర్వీసునందు వేరొకనూతన స్థానము స్థాపింపవలెను. ఈనూతన రాష్ట్రఉద్యోగములవారికి రూ 25025-550-25-750 యీ వేతనములు స్కేలు నొసగబడును. సెలెక్షన్ గేడు ఉద్యోగములకు రూ 800-25-1000 స్కేలు నొసగబడును.

వ్యవసాయకళాశాల ప్రిన్సిపాలు రాష్ట్ర సర్వీసు చేరి నవారై నయెడల అతని వేతనముతో సహా 100 రూ. ప్రత్యేక షోనముగా నొసగబడుదురు. మద్రాసు వ్యవసాయ సర్వీసుకు బంధించినవారు ఆగ్రికల్చరు డైరెక్టరు ఉద్యోగమును బడసిన వారికి రూ 1250-50-1500 స్కేలు ప్రకారమే వేతనము నియ్యబడును.

ఆర్డరసాయనశాల

2

ముక్త్యాల (కృష్ణా)

ప్రశస్త మైనవి. కాష్ట్రీయమైనవి. ఆయుర్వేద వాదధములు దొరకుచోటు. మీ కేమందు కావలసిననుమా కే వ్రాయుడు. కేటలాగు ఉచితము.

మా చెన్నపురి ఏజంటు-

కే. వి. శేషయ్య

58. 8/15 నల్లతంబిపేడి, తిరువళ్ళీడి, మద్రాసు.

శాసనసభా ప్రశ్నోత్తరములు

(20-8-30 తేదీ సమావేశము)

గవర్నరు మొట్టమొదట గిండికి మార్పులు

జె. పి. సల్లానాగారు

ప్రశ్న:— (ఏ) గిండికి నున్న గవర్నరు మొట్టమొదట గవర్నరుగారికి వారి యువోనుల కొరకును వసతి గృహముగా మార్పుటకును, మద్రాసులో నున్న గవర్నరు మొట్టమొదట పబ్లిక్ ఆఫీసులకొరకు మరొక గిండిని, యెన్నడయినను నూచింపబడెనా?

(బి) అట్లయినచో, అందుకు అంచనా వేయబడిన ఖర్చు యెంత?

జవాబు:— (ఏ) అవును.

(బి) గిండి హాలును శివకాలవసతి గృహముగా మార్పుటకు రూ. 27 లక్షలును, మొట్టమొదట గవర్నరు మొట్టమొదట పబ్లిక్ ఆఫీసులుగా మార్పుటకు ఒక కాన్సిలు ఫంబరును నిర్మించుటకు గ. లి. పి. రూ. 12 లక్షలును, ప్రారంభమున అంచనాగట్టబడిన, ఇట్టి మార్పులను యెంత ఖర్చు అర్థమో అంచనాగట్టబడు సాధ్యమే. ఈ సంవత్సరమున 1920 లో ప్రచురణలోకి వచ్చిన ప్రకటించబడిన ప్రకటన యొక్క 12 వ పేరాయందు గల యంశములను గౌరవనీయుడు గమనింపవలెను.

అనుబంధ ప్రశ్న:— ఈ నూచనల పైని ప్రభుత్వమునా కేమి నిశ్చయించిరి?

జవాబు:— అది విడిచిపెట్టబడినది.

మాతృభాషామూలక విద్య

పి. బి. కెట్టిగారు.

ప్రశ్న:— (ఏ) ఎన్ని పాఠశాలలలో నాలుగు, అయిదు, ఆరవ ఫారములందు మాతృభాషామూలక విద్య గరువబడుచున్నది?

(బి) సెకండరీ పాఠశాలలలో గాని లేక కళాశాలలలో గాని, వేటియందును, బాలరకు గాని లేక బాలికలకు గాని, మాతృభాషకు బదులుగా ఫ్రెంచి భాష బోధించి యున్నదా? అట్లయినచో, యెంత పాఠశాలలందు?

జవాబు:— (ఏ) 55 పాఠశాలలలో విద్యార్థులను, సెకండరీ పాఠశాలలయొక్క ఉన్నత తరగతుల పరీక్షకును, 1928-29 నాటికి 11 పై నలు పరీక్షకు హాజరయిన విద్యార్థులకును, మాతృభాష యుపయోగింపబడినది.

(బి) గవర్నరు మొట్టమొదట పాఠశాలలకు సంబంధించినంతవరకు క్వింటుమేరు (క్రియ) కాలేజీలో మాత్రమే ఫ్రెంచి భాష బోధింపబడుచున్నది. ఈ కాలేజీలో దేశభాషలు కూడ బోధింపబడును. ఇతర పాఠశాలలనుండి ప్రభుత్వమువారికి తెలియదు.

(21-8-30 తేదీ సమావేశము)

దక్షిణ ఇండియా రైల్వే కుట్రకేసు నిర్బంధితులకు దాక్షిణ్యము

సామి వెంకటాచలం కెట్టిగారు ప్రశ్న:— (ఏ) దక్షిణ ఇండియా రైల్వే కుట్రకేసు విషయమున హైకోర్టు గావించిన తీర్పును ప్రభుత్వమువారు గమనించియున్నారా? (బి) హైకోర్టు తీర్పును బట్టియు, కొందరు నిర్బంధితుల ముసలితనము బట్టియు, వారు చాలాకాలమునుండియు కారాగృహమున దనుభవించుచున్న బాధలనుబట్టియు ప్రభుత్వమువారు వారికి దాక్షిణ్యము ప్రకటించి యున్నారా?

జవాబు:— (ఏ) ఈ కేసులో హైకోర్టు తీర్పును ప్రభుత్వమువారు చదివియున్నారు.

(బి) దాక్షిణ్యము జూపుట సారవంతముని యధికార మందును, గవర్నరు జనరలు అధికారమునాత్రమే యున్నది. అనుబంధ ప్రశ్న:— మొదటి సేరకుడు ఐయోవ్యుడు ఉంటున్నట్టి వాని శిక్షను తగ్గించుటకు ప్రభుత్వమువారు సిఫార్సు గావించెదరా?

జవాబు:— ఈ సూచన విచారించబడును.

దక్షిణ ఇండియా రైల్వే కుట్రకేసు నిర్బంధితులకు తరగతులుగా విభజించుట

సామి వెంకటాచలం కెట్టిగారు

ప్రశ్న:— దక్షిణ ఇండియా రైల్వే కుట్రకేసు నిర్బంధితులు యెంతగతిలో నుంచబడిరి?

జవాబు:— సాధారణ తరగతిలో

అనుబంధ ప్రశ్న:—

ప్రశ్న:— వారికి శిక్ష విధింపబడిన సమయమున జైలు నిబంధనలు సవరింపబడెనా?

జవాబు:— లేదు.

651-

గవర్నరు మొట్టమొదట రెండు లక్షలు వూర్తి యొనది

1929 సంవత్సరములో జారీకాబడిన పట్టాలు 19 లక్షలు. తత్తణం మీ జీవితములను మా కంపెనీలోనే భీమాచేయండి. ఆంధ్ర ఇన్సూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్, బందరు.

ప్రశ్న:— అట్లయినచో, ప్రభుత్వమువారు యీ విషయంపై లను ప్రత్యేక తరగతిలో నుంచుటకు వారి హోదాను విచారించెదరా?

జవాబు:— ప్రభుత్వమువారు విచారించెదరు.

సంతాన రోగప్రచారము

పి. తాతూరం మహారాజగారు

ప్రశ్న:— సంతాన రోగమునకు కార్యకర్తలకును యీ రాష్ట్రములో ప్రచారము గావించు విషయమును ప్రభుత్వమువారు విచారించి యున్నారా?

జవాబు:— ఈ విషయమును విచారించుటకు ప్రభుత్వమువారి కవకాశముగలుగలేదు.

(22-8-30 సమావేశము)

కార్మిక నాయకులపై 144 సెక్షను

జె. పి. సల్లానాగారు

ప్రశ్న:— పాపనాథములో కార్మిక నాయకులగు శ్రీ యంత ఎస్. ఆర్. వరదరాజులు నాయకుగారి మీదను తల్పు రాయలలో శ్రీయంత ఎస్. ఎస్. రామస్వామయ్యగారి మీదను ఆయా పురుషుల మేజిస్ట్రేటు 144 సెక్షను ప్రయోగించిరా?

(బి) అట్లయినచో యెట్టి సంవత్సరములలో యే కారణములకు?

జవాబు:— (ఏ) అవును.

(బి) పాపనాథం మిల్లులో పనిచేయుచున్నవారిని బహిష్కరింపవలసినదిగా బోధించుచు ఉపన్యాసముల వొసగగూడదని శ్రీయంత ఎస్. ఆర్. వరదరాజులు నాయకుగారికి 17-2-30 తేదీన అంబసముద్రం ప్రేమనరీ సెకండుక్లాసు మేజిస్ట్రేటు 144 సెక్షను క్రింద యుత్తరువును జారీచేసెను. ప్రజాశాంతి సంరక్షణను ఇట్టిచర్యలు వసరమని జిల్లా మేజిస్ట్రేటు తలంచెను.

వల్లరాయలలో గాని అచ్చటికి 16 మైళ్లలోపున గాని యెట్టిసభను జరుపవలసినది శ్రీయంత ఎస్. ఎస్. రామస్వామయ్యగారికి 22-2-30 తేదీన కోయంబత్తూరు జిల్లా మేజిస్ట్రేటు 144 సెక్షను క్రింద యుత్తరువును జారీచేసెను. ప్రజాశాంతి సంరక్షణను ఇట్టిచర్యలు వసరమని జిల్లా మేజిస్ట్రేటు తలంచెను.

(24-8-30 తేదీ సమావేశము)

కల్చుమగోదావరి జిల్లాలో కార్మిక పాఠశాల ఉపాధ్యాయులను డిస్మిసు చేయుట ఎస్. వెంకయ్యగారు

ప్రశ్న:— (ఏ) కల్చుమగోదావరి జిల్లాలో ప్రస్తుత లేబరు అఫీసరుచే డిస్మిసు చేయబడిన కార్మిక పాఠశాల ఉపాధ్యాయుల సంఖ్యయెంత?

(బి) వారిని డిస్మిసు చేయుటకు కారణమేమి?

(సి) జిల్లా లేబరు అఫీసరు తాను డిస్మిసు చేసిన ఉపాధ్యాయులలో కొందరిని తిరిగి నియమించుట నిజమేనా?

(డి) అట్లయినచో, వారిని తిరిగి నియమించుటకు కారణమేమి?

(ఇ) కల్చుమగోదావరి జిల్లా లేబరు అఫీసరు బావులను క్రవ్వింపుటకు గొంట్లాట్టలను పెండ్లకు బిలువకుండు తన కిష్టమున వచ్చిన వారికి కంట్లాట్టల నిచ్చుట నిజమేనా?

(ఎఫ్) అట్లయినచో, ప్రభుత్వమువారిచే విధింపబడిన మార్పునకు విరుద్ధముగా అతడు డెట్టు చేయుటకు ప్రత్యేక కారణము లేన్వి?

జవాబు:— ప్రభుత్వమువారికి భోగట్టలేదు. కాని దానిని కోరియున్నాడు.

పంజాబు శాసనోల్లంఘన మహాసభ

50 వేల రూపాయలు కాంగ్రెసు ప్రచారమునకు విరాళము

అహమదాబాదు, మార్చి 28:— పంజాబు శాసనోల్లంఘన మహాసభ జర్జనములో ఏప్రిల్ 5, 6, తేదీలందు జరుగను. ఈ మహాసభను పండిత జవహర్ లాల్ నెహ్రూగారి ఆజ్ఞానమున జరిగెను. గాంధీయజీగారు పాల్గొని యున్నారని విశ్రాంతిగా కాంగ్రెసు ప్రచారము సలుపుటకై 50 వేల రూపాయలు విరాళ మొసగి డెట్టు తెలియుచున్నది. (ప్రీ. ప్రె.)

ఆయుర్వేదావధి రత్నాకరము	8-0-0
చరక చికిత్సాసాసము (1)	6-0-0
ఆంధ్రభైషజ్య రత్నావళి	2-0-0
భస్మప్రకాశిక	1 0-0
డాక్టరు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, బెజవాడ.	

దినూకండ్రియా ఎస్కూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్

యస్. బి. నాయకులు పాల్గొనుటగా, అనకాపల్లి, యీ లైఫ్ ఎస్కూరెన్సు కంపెనీ తరపున గజాను, విశాఖ పట్నం, గోదావరి, కృష్ణ, గుంటూరు జిల్లాలకు చీఫ్ ఏజెంట్ గా నియమించబడెను.

సబ్ ఏజెంట్ గా పనిచేయవలసినవారు వైవారికి వ్రాసి తెలిసికొనవలయును.

మద్రాసు } యస్. జే. యస్. రివర్సు, }
8-3-1930. } బ్రాంచి మేనేజరు.

వేరిబిజమునకుమందు

ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని వనరంతటనుండవలె బిజమును బుడయెంతకాలమునుంచి ఉన్నను మదురును, పొట్టువాపు ఉన్నను నెలదినముల కుగురి ముఛావనియెడల మోసాము ముడరాయి బైదము. 1 సేసారు 4-0-0 వి. పి. ఖర్చు వేరు. డాక్టర్ రత్నం బ్రదర్సు మెడికల్ సర్వీస్ మారుడెరు, పి. పి. డి. లా. 0

ఆంధ్రపత్రిక - భారతి

నిజాంరాష్ట్రమునందలి ఆంధ్రజిల్లాలలో నుండువారికి పి. పి. లు సంపుట సాము వసూలు చేయుట మొదలగు సౌకర్యములు లేనందున దక్షిణ హైదరాబాదు 586 రెసిడెన్సీ బజారులో నుండు నామల్లి గౌరీశంకరవర్మ అండ్ కో., ఆంధ్రబుక్ డిపో వారిని మా ఏజెంట్లుగా నేర్పరిచినాము. అంగ్రేజీ పోస్టు సౌకర్యములు లేనవారు మా ఏజెంట్లకు వ్రాసి పత్రములు వగైరాలు తెప్పించుకొనవచ్చును.

చందాలవివరము

ఆంధ్రజనపత్రిక సంవత్సరచందా (ఉస్మానియా)	28 8-0	కల్దారు	24-0-0
,, ఆరుమాసములకు	14-4-0	,,	12-0-0
,, మూడుమాసములకు	7-7-0	,,	6-4-0
,, మాసములకు	2-9-0	,,	2-2-0
ఆంధ్రవారపత్రిక సంవత్సరచందా ఉస్మానియా	4-12-0	,,	4-0-0

క్రొత్త సంవత్సరాది సంచికలు

దినపత్రిక చందాదారులకు	1-0-0	చందాదారులు కానివారికి	2-0-0	సంచికల సంపుటకు
వారపత్రిక	1-4-0	పాతసంచికలు సంచిక 1-కి	1-0-0	తపాలఖర్చులు ప్రత్యేకము.

భారతి (నచ్చితమాసపత్రిక)

రంగుల చిత్రపటములు, విద్వాంసులచే వ్రాయబడిన గద్య, పద్య, చారిత్రక, గాన, చిత్రకళాది విషయములను కల్పించు వ్యాసములు, కథలు కలిగి అతిసుందరముగ ప్రకటిత మగుచున్నది.

సంవత్సరచందా ఉస్మానియా	7-2-0	కల్దారు	6-0-0
ఆర్థసంవత్సరచందా	3-9-0	,,	3-0-0
విడిపత్రిక	0-12-0	,,	0-10-0

భారతి వెనుకటి నాలుగు సంపుటములు 1924 సం. మొదలు 1927 సం. వరకు క్యాబిన్లో జైందు విక్రయమునకు సిద్ధ మగు నన్నచి, ఓక్స్-క్రొ-సంపుటము రెండుభాగములు) వెల రు. 9-0-0. పి. పి. చార్జీలు వగైరాలు ప్రత్యేకము.

మేనేజరు, "ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము" 7, తంబుచెట్టి వీధి, మద్రాసు.

నిజాంరాష్ట్రప్రతినిధి:—నామల్లి గౌరీశంకరవర్మ అండ్ కో., 586, రెసిడెన్సీబజారు, హైదరాబాదు, డక్కన్.

చంద్రా నర్సరీతోటలు- నేలంజంకల్

3 సం॥ అంటుమామిడిచెట్లు, ఇతర ఫల చెట్ల చెట్ల దళిం ద 7½. సీమ, స్వదేశ తగావీలి పూచెట్లము; 24 దినములు పెంచు ద 2½, 12 దినములు పెంచు తగావీలి పూచెట్లము మదరాస్ పది 8 తిరు. 1. క్యాబులూ ఇతర చంద్రా నర్సరీ, P. O. Salara Junction

ప్రశ్న

భవిష్యత్తును గురించిన ప్రశ్నలకు బదులు వ్రాయుటకు రు. 1-0-0. పై ప్రతిప్రశ్నకు రు. 0-4-0. ప్రశ్న వ్రాయు కాలమును తెలుపవలెను. పి. పి. 0-4-0 అవును.

గాంధీ జ్యోతిషనిలయం, తిరుత్తణి. P. O.

ఆంధ్రగ్రంథమాల

నెం. 7 తంబుచెట్టివీధి, మద్రాసు.

ఈ గ్రంథములకు విజ్ఞానాభ్యుదయమునకు సాధనములై వివిధవిషయములకు సంబంధించిన గ్రంథములు రెండుమాసముల కొక గ్రంథమువంతున ప్రచురింపబడును.

వెలువడిన గ్రంథములు

- శతకమంజరి (భక్తిసంపుటము): వృషాధిప, నర్మేశ్వర, జేవకీనందన, ఒంటిమిట్టరఘువీర, నారాయణ, కాళహస్తీశ్వర, దాశరథి, రంగశాయి, రామతారక, రామచంద్ర శతకములు పది యిందు గలవు. ఒక్కొక్క శతకమునకు పీఠికయు, పాఠభేదములును గలవు. (ఈ శతకములు విడిగను దొరకును.) 0-5-0
- జనవపురాణము (ద్విపద): పాల్కురికి సోమనాథుడు. అనేక తాళపత్రమాతృకలను బరిశీలించి కూర్చిన మూలము. పాఠభేదములు సూచింపబడినవి. శ్రీ వేటూరి ప్రభాకర శాస్త్రిగారు వ్రాసిన విపుల మగు పీఠిక గలదు 9-5-0
- గాంధీమహాత్ముని జ్ఞాపకము శాంతిని అభ్యుజ్జ్వలనము 0-5-0
- కమలాక్షి (చిన్న విచిత్రకథ): శ్రీ రాయనం వేంకటేశ్వరుడుగారు, యమ్.ఎ., యల్.టి. 0-5-0
- త్యాగరాజస్వామిచరిత్రము (పద్యకావ్యము): శ్రీ పనుమర్తి కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి కృతము. శ్రీ రామభక్తాగ్రణియు, గాయకపితామహుడు నగు శ్రీ త్యాగరాజుగారి చరిత్ర మిందు నరనముగ వర్ణింపబడినది. సందర్భానుసారముగ త్యాగరాజుగారు చియించిన కృతులును నిందు జేర్చబడినవి. 0-10-0
- భీష్ముడు (అయిదంకముల నాటకము): నార్సేదేశపు కవిభిక్షామణి యగు ఇబ్ సెను గారి వ్రాండు అను నాటకమున కనువాదము. అనువాదకులు శ్రీ బొణకా పిచ్చిరెడ్డిగారు. బి. యె. (అనర్కు) 0-0-0
- జీర్ణవిజయనగరచరిత్రము: శ్రీ కుందూరి శుశ్రూషదత్తుగారు, బి. యె. శ్రీకృష్ణదేవరాయ సామ్రాజ్యలక్ష్మీపీఠ మగు విద్వాంసగరము (హంపిశిలముల) యొక్క ప్రాచీనచరిత్రము, ప్రకృత చరిత్రను నిందు వర్ణింపబడినది. 0-5-0
- 'ఆత్మకథ' ప్రథమసంపుటము. శ్రీ గాంధీమహాత్ములవారి స్వీయచరిత్రము. ఇందు వారి సత్యాగ్రహ-సత్యవ్రయోగముల కథ వివరింపబడినది. ఆ దర్శనమును ప్రదర్శించునది. మూలమునుండి శ్రీ శతావధాని వేటూరి శివరామశాస్త్రిగారిచే ననువాదంపబడినది. 400 కు పైగ పుటలు గలవు. చక్కనియచ్చు, రేపరు. 0-10-0

కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు, వ్యవస్థాపకుడు.

నిజాంరాష్ట్రప్రతినిధి:—నామల్లి గౌరీశంకరవర్మ అండ్ కో., 586, రెసిడెన్సీబజారు, హైదరాబాదు, డక్కన్.

AMRUTANJAN DEPOT

Price Annas 10 only. MADRAS & BOMBAY.

అమృతాంజనము డిపోవారి

సుప్రసిద్ధావధముల జాబితా

	రూ. అ
1. జీర్ణరసాయనము మాత్రలు అజీర్ణమునకు	1-4
2. వజ్రగుళికలు ధాతువుస్థికి	1-0
3. జ్వరహరి- జ్వరములకు సీసా 1-కి	0-12
4. అమృతాంజనము సీసా 1-కి	0-10
5. మూలశంకకు తైలము డబ్బి 1-కి	0-12
6. తామరతైలము, తామర, తీటకు	0-6
7. కలరా మాత్రలు, వాంతిభేదములకు	0-6
8. తేలుమందు, తేలుకాటుకు సీసా 1-కి	0-8
9. దంతశూలహరి, పండ్లపోటుకు	0-8
10. కర్ణశూలహరి, చెవిపోటుకు	0-6
11. గజ్జిక తైలము, గజ్జిచీడలకు డబ్బి 1-కి	0-4
12. పసుళ్లకు తైలము, శీతపసుళ్లకు	0-6
13. పేలకు మందు సీసా 1-కి	0-4
14. చందన అత్తరు 1 డౌన్సు	2-8
15. కష్టుకు తైలము, డబ్బి 1-కి	0-8
16. దంతమార్గము, పండ్లపోటుకు	0-2
17. సుఖభోగిమాత్రలు	1-0
18. సుఖభోగి తైలము, పుండ్లకు	1-0
19. రోమహరి, వెండ్రుకలు ఊడుటకు	0-8
20. మోహిని తైలము, వెండ్రుకలు పెరుగుటకు	0-12
21. చుండుకు నూనె సీసా 1-కి	0-8
22. గ్రహణిమాత్రలు డబ్బి 1-కి	0-8
23. జాలాబి మాత్రలు, మలబద్ధమునకు	0-8
24. ముకుమారిమాత్రలు, మునుమువ్యాధులకు	1-0
25. పెగకు ద్రావకము సీసా 1-కి	1-0
26. కఫహరి, శీతకట్టు దగ్గులకు	1-0
27. కఫహరిమార్గము, దగ్గు ఉబ్బసములకు డబ్బి	0-8
28. సుందరి తైలము, ముఖకాంతికి డబ్బి 1 కి	0 8
29. శిరోవేన మాత్రలు, తలనొప్పిలకు	0 12
30. సేత్రాంజనము, కంటివ్యాధులకు	0 4
31. ఉబ్బసమునకు మందు	2 0
32. మంతుమపువ్వు తు 1 కి	8 0
33. పచ్చకర్పూరం తు 1 కి	8 0
34. కస్తూరి	40 0
35. జాన్న తు 1-కి	8 0

పోస్టుకర్షులు ప్రత్యేకము.

అమృతాంజనం డిపో

బొంబాయి — మదరాసు

నెం 7, తంబుచెట్టివీధి, తర్జిలపుర, మదరాసు.